

LUCIJAN MARIJA ŠKERJANC

JURIJ MIHEVEC

SLOVENSKI SKLADATELJ IN PIANIST

Ljubljana
1957

129719

0 8589/1957

Založila Državna založba Slovenije

Med prve dolžnosti kulturne zavesti vsakega naroda sodi spoznavanje življenja in dela pomembnih osebnosti na vseh področjih ustvarjanja, kar jih narodna zgodovina premore. V tem pogledu Slovenci še zdaleč nismo dosegli tiste stopnje, s katero se lahko ponašajo mnogi drugi narodi. Pri tem nas je pogosto oviralo dejstvo, da so sinovi naše zemlje v preteklosti morali zapuščati svojo domovino ter si poiskati drugod življenjske in delovne osnove. Doma mnogokrat ni bilo možnosti za uveljavitev nekoliko nevsakdanjih teženj, ki jih vsak nardarjeni človek prinese s sabo že z rojstvom. Tako se nam je izgubilo mnogo nadobudnih in podjetnih sinov; pobrala jih je tujina, si jih prisvojila in šele počasi si jih moremo in moramo znova pridobiti. Na sorodna imena naletimo na vseh področjih znanosti, pa tudi v umetnosti jih ni nikoli manjkalo. Tako je odšel v svet mladi Jakob Petelin, kasnejši Jakob Handl-Gallus, ki si je do konca življenja ponosno dajal vzdevek Carniolus. Danes — po 400 letih — smo na tem, da si ga zopet lastimo, četudi nismo uspeli niti v ugotovitvi rojstnega kraja, kaj šele, da bi temeljito dognali njegovo povezanost s pravo domovino. Dobrih 250 let kasneje mu je po podobni poti sledil drug talent, Jurij Mihavec, čigar pomen v svetovni glasbi sicer ne doseza Petelinovega, a bi bil ob ugodnejših okoliščinah utegnil doma mnogo pripomoči k razvoju naše glasbe. Razdobje med obema tudi še čaka temeljite proučitve; če bi se izkazalo, da obstaja med njima nepretrgana zveza, bi se lahko zavedali močne in samonikle rasti glasbe v našem narodu. Tako pa sta obadva iz celote iztrgana umetnika, ki sta se — dobesedno po sili razmer — še pravočasno izselila iz domovine, da sta si mogla drugod ustvariti nekakšno nadomestilo za dom; kajti kljub dokaj ugodnim pogojem, v katerih sta živela v tujini, sta bila — in, kar je morda še važneje, sta se čutila — vedno priseljenca.

Ta knjiga je nastala iz težnje, da se osvetli življenje in delo rojaka, ki je bil dovolj nadarjen, da bi lahko močno posegel v rast naše glasbe, a za to ni našel prave možnosti.

Literarno osnovo sta dali temu delu dve biografski črtici; prvo je napisal Fridolin Kavčič leta 1895 v »Ljubljanskem Zvonu«, drugo pa dr. Josip Mantuani v »Novi muziki« 1929. leta. Obe sta napisani na podlagi prav malo raziskanih podatkov ter si mestoma oporekata; krijeta pa se v legendarnih in poveličujočih trditvah, ki nimajo nobene znanstvene podlage. Ne prvi ne drugi ne navaja svojih virov. Priložnostno so izšli še krajši članki v naših dnevnikih, ki pa niso prinesli nobene razjasnitve, temveč so po navadi le topo ponavljali od obeh gornjih avtorjev objavljene trditve. Takšen je tudi dokaj obsežni članek, ki ga je priobčil Philipp Löwe v listu »Neues Wiener Tagblatt« 9. februarja 1924. leta. V bistvu je mogoče ugotoviti skladnost med Löwejevim in dr. J. Mantuanijevim člankom, iz česar bi se dalo sklepati, da ga je slednji napisal na podlagi omenjenih Löwejevih navedb. Kratke in nezanesljive beležke v večjih biografskih slovarjih so mogle služiti le kot osnovna opora, ki pa je bila — kakor se je kasneje izkazalo — precej majava.

Vse to me je napotilo, da sem se lotil dela iz početka, primerjajoč izsledke dosedanjih Mihevčevih biografov z uradnimi zapiski in s sodobnimi poročili, kolikor so mi bili dosegljivi. Razume se po sebi, da zeva v knjigi še mnogo vrzeli; tako nimamo prav nobenih podatkov o Mihevčevih osebnih odnosih na Dunaju in v Parizu; poznamo prav malo imen njegovih prijateljev in prijateljic ter ne vemo popolnoma nič o njegovem čustvenem življenju. Verjetno bo v tem pogledu ostalo še mnogo neodkritega in nerešljivega, saj so sledovi za njim skoraj povsem zabrisani in je tudi njegova osebnost docela pozabljena v mestih njegovega življenja in delovanja.

Ni mogoče naštetih vseh onih, ki so mi z znanjem, navetom in delom pomagali pri sestavi knjige. Da ne obidem najpomembnejših, naj omenim na prvem mestu tovarišico Marijo Debevec, vdovo po finančnem nadsvetniku v Kamniku, ki mi je dala mnogo podatkov, in edino sliko iz skladateljve mladosti; pri proučitvi njegove študijske dobe mi je pomagal tovariš prof. Pavle Kalan; o Mihevčevem delovanju na Dunaju je priskrbela po ljubeznivem posredova-

nju ravnateljja dr. Fritza Höglerja podatke dr. Marta Srb; poročilo iz društva »Gesellschaft der Musikfreunde« na Dunaju mi je poslala bibliotekarka dr. Hedwig Kraus; v Parizu so oskrbeli vse potrebno ustanove »Association française d'action artistique« ter knjižnici »Bibliothèque nationale« in »Bibliothèque du Conservatoire«; prav tam so se moji prošnji radi odzvali različni založniki, ki so mi dali podatke iz zapiskov založb; v Mennecyju mi je dovolil vpogled v mestni arhiv župan gospod Rabier, medtem ko sta gospe Lamire in Cassariny radi postregli s spomini iz Mihevčevih poslednjih let; slednjič so mi dali v uporabo svoje zapiske tovariši prof. Jadviga Poženel-Štrukljeva, Mira Pollakova in drugi, vsi v Ljubljani. Prav tam sem se seveda opiral na zbirke v arhivih Slovenske filharmonije, Narodnega muzeja, bivše Glasbene matice, Mestnega muzeja in drugih ustanov, ki so mi kakor koli mogle pomoči. Pri sestavljanju bibliografije mi je z znanjem in aktivnim sodelovanjem pomagal pokojni arhivar Glasbene matice, Slavko Koželj.

Slednjič gre zahvala Državni založbi Slovenije, ki je uvidela pomembnost tega doprinosa k naši glasbeni zgodovini in knjigo izdala ter opremila po želji podpisanega avtorja.

Ljubljana, v marcu 1956.

L. M. Škerjanc

I.

Skladateljevo življenje

V zgodovini slovenske glasbe bo težko najti lik, čigar življenjska razgibanost bi se mogla kosati z Mihevčevo osebo. Njegova nekoliko pustolovska in vseskozi romantična narava ga je vodila v kraje, kjer je pričakoval uspehov svojega talenta; častihlepje pa ga je gnalo vedno dalje, da je iskal, kako bi se uveljavil. Ožja domovina še ni imela pravega razumevanja za nekoliko kompleksno umetniškovo naturo. Ljubljana je sicer bila glasbeno središče kranjske dežele, ni pa mogla nuditi stremljivemu umetniku pravega razmaha; vse v njej, od ulic in trgov dalje, je še bilo ozko. Njemu pa se je hotelo zunanjega bleska, velikih uspehov, prostora za komponista in virtuozu: bila je na pohodu romantika z vsemi svojimi čari in omamami, pa tudi prevarami in razočaranji. Mladi Mihevec se je — morda kar preveč samozavestno — takoj krepko postavil na lastne noge; v Ljubljani bržkone ni imel tekmeča, zato si ga je šel iskat drugam. V tujini jih je našel mnogo in njegov zagon se je skrhal ob njihovi pripravljenosti. Če bi bil ostal doma, bi bil po vsej verjetnosti lahko zavzel važno mesto v zgodovini naše glasbene produkcije in reprodukcije; zunaj je bil samo eden med mnogimi, ne »primus inter pares«. Njegova še nedorasla osebnost, ki je sprva kazala mnogo umetniških odlik, se je v tujini prilagodila drugim in se zadovoljila z enodnevnimi, včasih sicer senzacionalnimi, toda nikoli trajnimi uspehi. Prav zato je krenil s poti poglobljanja v hiperprodukcijo. Ustvaril je izredno mnogo skladb, ki pa so si, žal, med seboj skoraj povsem podobne in povrh vsega še prikrojene po tujih zgledih. Tako nam je od njegovega dela ostala le zelo velika zbirka enakovrednih, ne vzvišeno ali poglobljeno, temveč povsem navadno zasnovanih in izvedenih del, s katerimi moremo imeti le malo pomembnejšega veselja; če izvzamemo peščico najbolj posrečenih skladb, ki bi jih veljalo še tu pa tam oživiti z javno ali in-

terno izvedbo. Prav tako ni nikjer ostal niti spomin na njegovo klavirsko kariero, ki je sprva toliko obetala, a se je počasi izgubila v lovu za presenečenji in slednjič usahnila v vsakdanjem delu hišnega klavirskega učitelja.

Usoda Jurija Mihevca, skladatelja in pianista, je bila usoda mnogih naših ljudi, ki niso doma našli razumevanja, zaposlitve in upoštevanja. Z odtujitvijo so si talenti tega kova sami izpodnesli tla, ali pa so jim jih izpodjedle nezdrave, naši samobitni kulturni rasti nenaklonjene razmere.

Jurij Mihevec je bil rojen 22. marca 1805. leta ob 16.30. uri na očetovem domu v Ljubljani, Tržaška cesta 48/8. Tako je zabeleženo v krstni matici trnovske župnije; historiograf »Nestor« — in po njem tudi dr. Josip Mantuani — navajata kot rojstno hišo Luža št. 7; Fridolin Kavčič pa ima pravilni prvotni podatek. Ta hiša stoji še danes; že zdavnaj se je je prijel vzdevek »pri koruzniku«, in takšno jo poznajo nekateri starejši Vičani še danes. Oče je bil Jurij Mihevec; bil je trgovec z žitom in imel je dobro razpredene trgovske niti po vsej sosednji Hrvatski. Redno se je vozil v Varaždin nakupovat žito; od tam so mu ga splavarji dovažali v Ljubljano. Vse kaže, da je bil spreten v svojem poslu; nekaj trgovskega daru je po njem podedoval tudi drugorojenček Jurij. Dom starega Mihevca je bil sorazmerno bogat; poleg trgovine so vodili tudi dobro uvedeno gostilno. Podjetni oče, doma z Vrhnike, se je že šestnajstleten poročil s štirinajstletno Antonijo Gamsovo iz Vrhpolja pri Kamniku. Poroka tako mladega para je bila za malomeščansko Ljubljano dogodek, vreden zijal; radovedneži so se trumoma zbirali pred stolnico, da so si dodobra napasli oči nad ženinom in nevesto, ki sta skupaj štela komaj 30 let. Zdi se, da je bilo nekaj pustolovske podjetnosti v Mihevčevi krvi, saj se je tako zgodaj vpregel v zakonski jarem menda le zato, da se je ognil vojaščini. Mihevčevo podjetje je vsekakor cvetelo in v družini je bilo dovolj domače blaginje.

Prvi sin je bil Franc, rojen 11. septembra 1802. leta, drugi pa — kakor zgoraj omenjamo — Jurij. Tretji sin Janez (po takratni ljubljanski navadi imenovan Johan)

Jurij Mihevec

se je rodil 27. avgusta 1807, medtem ko je bil četrty otrok, hči Antonija, rojen 16. februarja 1810. leta. Med njimi se je mladi Jurij že zgodaj razločeval po posebni živahnosti in dojemljivosti. Zgodaj je že začel prepevati s sestro, ki se je kasneje razvila v dobro pevko — altistko. Bil je prav posebno iznajdljiv v igri, pri tem pa vedno vesel in dobre volje — dve lastnosti, ki sta mu tudi kasneje mnogo pomagali ter mu pogostoma odprli vrata v družbo. Posebno privlačen je bil zanj domači klavir, pri katerem je presedal ure in ure. To prvo muzikalno javljenje mu je nenadoma zavrta huda bolezen, ki mu je zapustila trajno pohabljenost leve roke. Takrat so sodile »črne koze« med najbolj nevarna obolenja, ki so redko prešla brez posledic. Juriju je bolezen povzročila vnetje kostnega mozga (osteomyelitis). Huda okvara ga je prisilila, da je moral tehniko leve roke popolnoma prilagoditi njeni svojevrstno skrivljeni drži; tedaj se je naučil igrati tudi s komolcem levice, kar mu je kasneje prineslo nekaj dvomljive slave.

Mihevčeva mladost je potekala v burnih časih. Napoleonova Hirija je zbudila slovensko zavest in odprla široko okno v svet izven staromodne Avstrije. Stik Ljubljčanov s Francijo ni ostal brez posledic, in tudi med Mihevcem in Parizom je bila upostavljena neka notranja zveza, ki se je kasneje razvila v najožjo povezavo. Seveda je bil takrat Mihevec še premlad, da bi se bil v vsem obsegu zavedal novih možnosti, ki jih je nakazovala francoska okupacija za našega človeka; vendar bi bilo težko misliti, da bi bil znal kasneje usmeriti svoj korak ravno v francosko metropolo, ako bi ne bil že v zgodnji mladosti prišel s francosko miselnostjo v vsaj rahel dotik. Začasno pa je seveda po okupatorjevem odhodu vse zopet krenilo v stari tir in Mihevčeva družina je bila lahko vesela, da je pri vseh burnih dogodkih ohranila svojo posest in se ji je celo posrečilo povečati promet.

Oče Mihevec je imel očitno stremljenje izenačiti svoj položaj in ugled z onim ostalih someščanov, zato je namenil tudi sinu Juriju srednješolsko izobrazbo, ki je bila v tistih časih dokaj draga stvar. S šolskim letom 1815/16 najdemo Jurčka vpisanega v gimnazijo. Tam niso dovolj upoštevali

njegove naravne razboritosti in moral je ponavljati že prvi gramatikalni razred zaradi nepovoljne ocene v latinščini. Se slabše se je odrezal v drugem razredu, kjer je dobil tretji red v latinščini in četrtega v zgodovini. Šele ponavljanje v šolskem letu 1818/19 je popravilo oba reda na zaželeno »1«. (Redi so se takrat šteli od »1« navzdol.) Dvojke pa so padale še tudi v tretjem in četrtem gramatikalnem razredu (šolski leti 1819/20 in 1820/21). Zlasti mu je latinščina povzročala skozi vso študijsko dobo hude preglavice. Gramatikalnim razredom sta po štirih letih sledila dva humanistična; tu je bil Mihevčev napredek bolj zadovoljiv in h koncu šolskega leta 1822/23 se je končno otresel šolskih klopi, ki njegovemu neugnanemu temperamentu očitno niso ustrezale.

Že v gimnaziji se je raje ukvarjal s klavirjem in komponiranjem, ko pa s študijem šolskih predmetov. Dr. Mantuani domneva, da je že tedaj zasebno obiskoval glasbeno šolo in se učil kompozicije pri učitelju Francu Sokolu¹. Vendar tega podatka ni bilo mogoče preveriti; nasprotno, spričo nepojenljivega očetovega odpora zoper vsako umetniško nagnjenje ni verjetno, da bi bil naklonjen sinovemu študiju glasbe, saj mu sin ni izdeloval niti obvezne šole pogodu. Kakor opisujejo biografi Mihevčevega očeta, se je le-ta vedno in ostro upiral misli, da bi njegov sin postal »muzikant«; zato je bržkone nerad trpel sinovo skrivno ukvarjanje z glasbo, kaj šele, da bi ga bil podpiral. Iz tega smemo sklepati, da je Mihevčev klavirski prvenec, koračnica ob Ljubljanskem kongresu (1821), plod samostojnega dela in javljanja talenta samega brez strokovne pomoči ali pouka. K tej sodbi nas upravičuje tudi dejstvo, da je ta skladba, napisana za klavir štiriročno, sestavljena povsem po vzorcu običajnih koračnic, v najpreprostejšem slogu kot melodija, spremljana z lomljenimi trizvoki tonike in dominante. Stavek za štiriročni klavir je bil gotovo mišljen za domačo rabo: s sestro Antonijo sta rada skupaj sedla h klavirju in štiriročne skladbe so bile tedaj zelo priljubljene.

¹ Franc Sokol je bil od leta 1816 do 1822 učitelj na državni glasbeni šoli v Ljubljani.

Cilj očetovega stremljenja in hotenja je bila sinova pravna kariera, zato ga je po končani gimnaziji takoj poslal na Dunaj študirat. Tu pa se mu je Jurij izneveril; vpisal se je sicer na univerzo, a juridičnega študija se ni lotil. Sprva še bolj prikrito, kasneje pa vedno bolj očitno se je nagnil na stran glasbe. Popolnoma samovoljno se je vpisal v dunajsko glasbeno šolo, in z nekaj rezkimi pismi je pretrgal zvezo z domom. Odtlej oče ni hotel nič več slišati o izgubljenem sinu; le-ta si je naskrivaj še dopisoval z materjo. Po očetovi smrti tudi od doma ni imel več kaj pričakovati, saj je mater trlo težavno in s skrbmi preobloženo življenje. Ostali sorodniki so videli v njem, ki se je posvetil umetnosti, zavrženca, s katerim ne kaže imeti niti usmiljenja niti drugih stikov; pretrgali so vsako zvezo z njim in ostali pri tem ravnanju tja do njegove smrti z doslednostjo, vredno višjega cilja. Zato je povsem razumljivo, da se je mladi Mihevec popolnoma odtujil domovini, katere pa vendarle ni pozabil, kakor izpričujejo njegovi kasnejši obiski in tudi posvetila nekaterih skladb. Skušal se je z veliko odločnostjo vživeti v novo okolje, se tam odlikovati in uveljaviti. Vse kaže, da se mu je to od kraja tudi posrečilo.

Iz Mihevčevih dunajskih študijskih let nimamo zanesljivih poročil. Legenda pripoveduje, da je navezal ozko prijateljstvo z Beethovnom² in Schubertom³; vendar za takšne domneve ni nobenih pristnih podatkov. Zdi se, da so želje po občevanju z najbolj vidnimi glasbeniki te dobe nastale v ustnem izročilu, tako rekoč pogovorno v samovšečnem vzdušju, kateremu se je Mihevec kar prerad in prepogosto vdajal. Prvi vir omenjene legende najdemo v »Nouvelle Biographie Générale«, ki jo je leta 1850. izdal v Parizu dr. Hoefler (gl. poglavje »Biografski viri«!). V prvi izdaji tega biografskega leksikona najdemo pod geslom »Micheuz (Georges)« stolpec, ki ga je

² Ludwig van Beethoven (17. X. 1770 — Bonn [Nemčija] — 26. III. 1827 — Dunaj), eden največjih komponistov vseh časov.

³ Franc Peter Schubert (31. I. 1797 — Lichtenthal [pri Dunaju] — 19. XI. 1829 — Dunaj), eden najpomembnejših glasbenikov v dobi romantike.

podpisal neki Maurer; v naslednjih izdajah je ta priimek nadomeščen z opazko »documents particuliers«. Odstavek se glasi:

(1)⁴ Micheuz (Georges), compositeur allemand, né en 1805 à Laybach. Il étudiait le droit à Vienne, lorsque il se lia avec Beethoven qui, malgré son caractère sombre, finit par l'aimer et lui conserva jusqu'à sa mort une affection vraiment paternelle. Dès lors il se voua exclusivement à la musique. En 1826, il fit représenter au théâtre du faubourg Léopold trois opéras comiques: l'Enfant de la Fée, Un domestique infidèle et La Cure radicale, qui eurent un grand succès. En 1827, il composa le Jeu de Rimes pour le théâtre du faubourg Joseph et une cantate, le Pèlerin et le Ruisseau, qui lui valurent l'amitié de Fr. Schubert. En 1833, il donna un opéra en cinq actes, Les Planètes, et en 1840, le Masque, oeuvre jouée sur tous les théâtres de l'Allemagne. Pendant son séjour en Hongrie, il publia une série de compositions sur des sujets nationaux. Depuis 1845, il s'est fixé à Paris, où il a publié un grand nombre de morceaux brillants pour le piano et plusieurs chansons françaises et allemandes.

Tu imamo primer pristranskega, prijateljsko naklonjenega in nepreverljivega orisa položaja in dela Jurija Miheveca.

Hermann Maurer je bil malo pomemben in zgodaj pozabljen nemški pesnik, ki je bil očitno Mihevčev ožji prijatelj vsaj v dunajskih časih. Nekaj njegovih podatkov je vsekakor pravih; v drugih pa prekipeva domiselnost na račun natančnosti. Tako so zanesljivi rojstna letnica, rojstni kraj in priimek skladatelja: kajti že v odhodnem spričevalu s srednje šole najdemo, da so pisali naš priimek Mihevec po nemškem pravopisu Georg Micheuz. To obliko priimka je Mihevec obdržal do kraja dni; rabila mu je tako v nemških kot v francoskih pokrajinah ter približala slovensko ime tujemu pravopisu in izreki. Tu torej ne gre kaj očitati niti Mihevcu, niti Maurerju; prav tako je tudi razumljiva pripomba, da je bil Mihevec nemški skladatelj:

⁴ Pred tuje besedilo v oklepaj postavljene številke pomenijo zaporedne številke na str. 79 in nasl. zbranih ustreznih prevodov.

kranjska dežela in njena metropola sta tedaj veljali kot nemški in tudi Mihevčeva narodna zavest ni bila nikoli posebno trdna. Kar pa dalje sledi v Maurerjevem zapisku, vzbuja sum nepraviličnosti in pretiravanja. Znano je, da je bil Beethoven že od leta 1819 popolnoma gluhi; malo verjetno je torej, da bi se bil po letu 1823 tesneje navezal na mladeniča, ki je povsem nepoznan prispel iz Ljubljane na Dunaj kot študent prava. Še manj verjetno pa je, da bi bil ohranil to svojo »očetovsko naklonjenost« mlademu Mihevcu tja do svoje smrti (1827), ne da bi to bili opazili njegovi številni prijatelji, oboževalci in biografi, ki so nam prav o Beethovnovih zadnjih letih zapustili toliko natančnih zapiskov. V nobenem od številnih Beethovnovih konverzacijskih zvezkov ne najdemo sledu o Mihevcu. Če bi bilo res vladalo med obema takšno prijateljstvo, je neverjetno, da bi ga bil Beethoven prikrival; še manj verjetno pa je, da bi ga bili prezrli njegovi biografi. Spričo tolikšnega nesoglasja med to edino navedbo in kopico zanesljivih zabeležb iz Beethovnovih poslednjih let, odločitev ne more biti težka. Podobno je s Schubertovo naklonjenostjo. Po Maurerju jo je Mihevec pridobil s kantato »Popotnik in potok«, ki jo je napisal leta 1827. Partitura je v arhivu Slovenske filharmonije. Vpogled vanjo ne dovoljuje mnenja, da bi si bilo moč z njo pridobiti naklonjenost tako dovršenega mojstra, kot je bil Schubert leto dni pred svojo smrtjo. Tudi tu odpovedo ostali viri in nikjer ni najti drugih zabeležb o prijateljstvu med Mihevcem in Schubertom. Kljub očitni pogrešnosti pa so ti podatki prešli tudi v druge biografske enciklopedije. Veliki avstrijski biografski leksikon (Wurzbach, Biographisches Lexikon des Kaisertums Oesterreich) je lahkoverno ponovil Maurerjeve navedbe iz leksikona tvrdke Firmin-Didot-Frères (knjiga XXXV, stran 431). Prav tu so nadalje črpali novejši Mihevčevi raziskovalci, kakor »Nestor«, Fridolin Kavčič, dr. Josip Mantuani, Philipp Löwe in drugi. Tudi sloviti Fétis⁵ (Biographie universelle des Musiciens, 1864, Paris) omenja Mihevca (v VI. knjigi, stran 136); pri tem pa že za-

⁵ François Joseph Fétis (25. III. 1784 — Mons [Belgija] — 26. III. 1871 — Bruxelles), eden najpomembnejših glasbenih znanstvenikov vseh časov.

molči gornja prijateljstva. V dodatku k drugi izdaji (1880) govori o njem nekoliko zgovorneje, a z novimi pogrėškami; pomladí ga za 10 let in ga tudi ne oceni posebno visoko. Podatek ima II. knjiga na strani 220/1. Sledi naj primerjava obeh zabelezb:

1. (Fétis, Biographie universelle des Musiciens, 1864):

(2) Micheuz (G.), pianiste et compositeur d'oeuvres légères pour son instrument, naquit en Styrie et vivait à Vienne en 1829. Il s'y trouvait encore en 1840. Depuis plusieurs années il est fixé à Paris. On connaît sous son nom environ cent oeuvres d'études, fantaisies, thèmes variés, mazourkas et polkas pour piano.

(2. izdaja iz leta 1880.):

(3) Micheuz (Georges), pianiste, professeur et compositeur, né vers 1815 et fixé à Paris, s'est livré à l'enseignement et a publié pour le piano environ cent cinquante morceaux de genre qui sont faits non sans goût, mais qui n'ont pas pu réussir à faire sortir son nom de l'obscurité. Au nombre de ses compositions, parmi lesquelles on peut surtout citer les deux recueils intitulés *Echos de l'Hongrie* op. 50 et *Six Mélodies sympathiques* op. 112 se trouvent beaucoup de fantaisies, écrites sur des mélodies célèbres et des thèmes d'opéras en vogue. M. Micheuz a fait aussi, pour piano seul, les réductions de beaucoup d'opéras et de toute une série de symphonies d'Haydn.

Vredno se je nekoliko pomuditi pri teh dveh zapiskih. V prvem opazimo, da je Mihevčev rojstni kraj prenesen na Štajersko; to ne bi bila usodna napaka, saj sta bila Kranjska in Štajerska povezani v slovenski skupnosti. Ostali podatki so dokaj ohlapni in dopuščajo različno tolmačenje. Zdi se, da so viri skoraj usahnili in je bil izdajatelj navezan na kratka poročila; manjkata tudi datuma Mihevčevega rojstva in preselitve v Pariz. Leksikograf mu pripisuje nekako sto del z raznih področij klavirske literature. V dodatku, ki ga je izdal Pougín, najdemo nekaj več podatkov iz Mihevčevega kompozicijskega delovanja, tu pa spet manjkajo rojstni kraj, potek življenja do prihoda v Pariz in splošna karakterizacija dela. Število opusov je medtem sicer naraslo na 150; njihova veljava pa je s Pougínovo opazko

še padla. Mihevčevih priredb Haydnovih⁶ simfonij za klavir danes ne poznamo, morda so kasneje izšle pod drugimi imeni ter kot takšne še danes obstajajo. V našem spisku Mihevčevih del nahajamo le dve Haydnovi kompoziciji: Serenado iz kvarteta (št. 374) in Variacije na cesarsko pesem (št. 375) v priredbi za klavir ter kasneje (št. 461) isto serenado za štiroročno klavirsko zasedbo. Pri Fétisu omenjeni opus 50, »*Quatre Hongroises originales et caractéristiques, Echos de Hongrie — Hongroises orientales*«, je bil zelo priljubljen zvezek Mihevčevih klavirskih skladb in je doživel več naklad (gl. bibliografijo!). Opus 112, »*Six Mélodies sympathiques*«, je izšel v posameznih številkah in skupno (gl. bibliografijo št. 46—52) ter je bil, kakor vse kaže, tudi zelo znan; njegova zadnja izdaja je izšla leta 1873, pri tvrdki Bote & Bock v Berlinu.

Fétisova ocena je bila dokaj stroga; pomisliti pa moramo, da je bila takrat (1864 in 1880) Mihevčeva zvezda že dolgo v zatonu in ni bilo več posebno težko postaviti našega skladatelja na mesto, ki mu je po pravici šlo. Povrnimo pa se sedaj nazaj v dobo po letu 1824, ko je bil Mihevec na Dunaju in je komaj začel svojo umetniško pot!

Prvi zanesljivi dokument Mihevčevega življenja na Dunaju je njegovo lastno pismo, ki ga je 20. januarja 1827 poslal dunajskemu založniku Antonu Diabelliju⁷. Narodni muzej v Ljubljani hrani to pismo, ki se glasi:

(4) Wohlgeborener Herr von Diabelli!

Ihre oft bewährte Gefälligkeit gegen mich erneuert mir die Freyheit, Sie mit einer Bitte zu belästigen. Meine Bitte geht dahin, ob Sie nicht erlauben würden, auf einige neue Compositionen von mir Ihre Adresse daraufzusetzen und ob ich so frey seyn darf, Ihnen einige Exemplare in Commission gegen Rabatt schicken zu dürfen. Auch bitte ich zu bestimmen, wie viele Exemplare Sie beyläufig übernehmen würden.

⁶ Franz Joseph Haydn (1. IV. 1732 — Rohrau [Mađarska] — 31. V. 1809 — Dunaj), mojster dunajske klasike.

⁷ Antonio Diabelli (6. IX. 1781 — Mattsee [Avstrija] — 7. IV. 1858 — Dunaj), plodovit komponist in založnik.

Ich schliesse in der Hoffnung, dass Sie meine Bitte nicht als Zudringlichkeit annehmen werden und bin ergebenster Diener

George Micheuz

To pismo je datirano z »20. Jänner 1827«, poštni žig pa je »Rippin« (kot oddajna pošta) ter »Wien 23. Jan.« (kot naslovna pošta). Na ovitku najdemo skladateljev naslov: Bodok nächst Rippin per Preszburg et Tyrnau, beyrn Grafen Nicolaus Berényi.

Navedeno pismo je dokaj poučno. Iz njega izvemo, da je bil v januarju leta 1827 Mihevec na gradu Bodok pri grofu Berényju. Ta graščina je takrat verjetno stala nekje pri kraju Rippin med sedanjo Bratislavo in Trnovom. Zaman je bilo iskati ta grad na zemljevidih in v poštnih seznamih bivše avstroogrške monarhije; poizvedovanja v Bratislavi in v bližnjem madžarskem mestu Oroszváru so ostala brez odgovora. Zadovoljiti se moramo torej z mislijo, da je v okraju Rippin bil grad Bodok, last grofa Berényja, in da je prav tam bival nekaj časa naš Mihevec, bodisi kot grofov gost, ali pa kot učitelj morebitnih grofovskih otrok. Nesporno pa izhaja iz pisma, da je znani avstrijski založnik Anton Diabelli, ki je bil sam tudi dober in še danes v mladinski klavirski literaturi upoštevan komponist, Beethovenov založnik in prijatelj (njemu je napisal veliki Beethoven pomembno klavirsko delo, opus 120, 33 Veränderungen über einen Walzer von A. Diabelli), zalagal tudi Mihevčeve skladbe, čeprav teh izdaj danes ni več mogoče izslediti, oziroma so medtem že prešle v druge edicije. Dalje sledi iz pisma, da se je Mihevec ukvarjal tudi s samozaložbo, ker ponuja Diabelliju svoja dela v komisijo proti običajnemu knjigotržnemu popustu; tudi dela iz Mihevčeve samozaložbe so danes izgubljena ali vsaj nedosegljiva. Prav tako ni nikjer Diabellijevega odgovora, ki je gotovo bil odposlan; to trditev podpira drugo Mihevčevo pismo, ki ga hrani Ljubljanski muzej. Tudi to je naslovljeno na Antona Diabellija. Datum je 11. junij 1828, oddajna pošta pa je »Baden bey Wien«. Glasi se:

(5) In Eile! Unterzeichneter ersucht höflichst für dieses Potpourri, das nämliche zweyhändig und noch eine kleine Zulage dem Preise gemäsz eintauschen zu wollen.

Mit Achtung,

George Micheuz.

Očitno gre za zamenjavo nekega potpurija za drugo skladbo; o obeh nimamo nobenih drugih podatkov, prav tako pa tudi ni Diabellijevega odgovora; zato ni znano, ali je Mihevčev predlog imel uspeh ali ne. Nekaj Mihevčevih del pa je vsekakor izšlo pri Diabelliju, kar dopušča sklep, da sta si vsaj nekaj časa dopisovala. Znani pa sta le tu navedeni pismi brez odgovorov.

Vse kaže, da je Mihevec svoje bivanje na Dunaju popestril z obiskom bližnjih večjih krajev, med temi Bratislave (takratni Preszburg), Oroszvára (tedaj Karlsburg) in še danes slovitega kopališča Baden pri Dunaju. Iz zadnjega imamo vest o njegovem koncertu dne 14. septembra 1828. leta. Gledališki list »Wiener Theaterzeitung« je objavil o tem 30. septembra tega leta (št. 118, stran 470) poročilo pod naslovom »Aus Baden«, ki se glasi:

(6) Concert des Georg Michéuz. Sonntags, den 14. September 1828 gab der als Compositeur rühmlich bekannte Georg Michéuz, zum Besten der Aushilfskasse des Wiener Invalidenhauses und zur freien Disposition der Behörde für die Armen in Baden, um die Mittagsstunde ein Concert im hiesigen Theater. — Hr. Michéuz ist als Compositeur in gutem Angedenken, heute zeigte er sich auch als ein routinierter Clayierspieler, der mit gehörigem und mehr auf sich selbst aufmerksamen Fleisse in Zukunft was Vollendetes leisten dürfte. Wir wollen die 9 Nummern im Detail besprechen.

1. Die von Herrn Michéuz komponierte Lustlager-Sinfonie gewann nicht durchaus einen gleichen Charakter. Anfang und Ende waren dem Titel convenierend und von ungemeiner Wirkung, aber das in der Mitte vorkommende Adagio lamentabile und das Hautbois-Solo wollte durchaus nicht recht passen. Zugegeben, dass es Conventional-Gesetz sei, in jeder Sinfonie ein Adagio anzubringen, so scheint uns doch die Wahl dieser Melodie

nicht am Orte. Uebrigends war das Orchester grösstenteils schlecht besetzt und bestand zum meisten aus solchen Herren, welche im Tutti die sonderbare Gewohnheit haben mochten, Solo spielen zu wollen, — was Wunder also, wenn es nicht so zusammenging, wie es hätte sein sollen. — 2. Die vom Concertgeber vorgetragenen Variationen über ein Thema aus dem Ballet »Die feindlichen Volksstämme« waren im Genre des gewöhnlichen Variationenstils componiert. Der Vortrag war zu affektiert zu nennen, es mangelte jene Leichtigkeit und Natürlichkeit, welche den Clavierspieler zum Virtuosen stempelt. Auch mangelten gehörig verteilte Licht und Schatten, — der Ab sprung vom Piano auf Fortissimo ist doch einmal zu grell. — 3. Demoiselle Elise Meisl, welche heute zum erstenmal öffentlich auftrat... (odstavek je posvečen priložnostni pevki ter za nas ni zanimiv). — 4. Das vom Concertgeber fürs ganze Orchester componierte Scherzo über ein Thema von Paganini⁸ ging wegen gänzlichem Mangel an Präzision durchaus schlecht. Aus diesem Wirrwarr von Disharmonien war es auch unmöglich, den Wert der Composition zu beurteilen. — 5. (ta odstavek govori o nastopu mezzosopranistke gospe Frontini). — 6. Andante und freie Fantasie für Clavier, vom Concertgeber mit Benützung des linken Ellenbogens (zum Ersatz einer dritten Hand) vorgetragen. Hr. Michéuz zeigte hier sein Talent auf eine ausgezeichnete Art. Sein Spiel war mehr frei von Manier, die Abstufungen zwischen Forte und Piano gelungener zu nennen. Das Spielen mit dem linken Ellenbogen ist mehr als Scherz zu nehmen. Wieviel ausdauernde Geduld mag nicht erfordert werden, um es zu einer solchen Kunstfertigkeit zu bringen! Doch ist die Anwendung des Ellenbogens wirklich von vieler Wirkung; als vorzüglich ansprechend war sie bei der Stelle, wo der Ellenbogen das Thema und die Hände die Variationen über »Gott erhalte«⁹ spielten. Ja, sogar in Läufen wirkte der Ellen-

⁸ Niccolò Paganini (27. X. 1782 — Genova [Italijska]) — 27. V. 1840 — Nice [Francijska]), vrh violinske virtuosnosti in avtor številnih skladb za svoj instrument.

⁹ »Gott erhalte«; avstrijska državna himna, komponiral F. J. Haydn.

bogen mit und wir konnten es kaum begreifen, wie man es nur zu einer solchen Sicherheit bringen konnte. Wir wünschten Hrn. Michéuz auf diese Art in einem glänzenderen Concerte in Wien mitwirken zu hören, damit seine Kunstfertigkeit die Anerkennung fände, die sie wirklich verdient. — (7. in 8. točka govorita o duetu pevk Meisl in Frontini in o deklamaciji recitatorja Meisla.) — 9. Den Beschluss machten Grosse Variationen für Clavier; da aber nach der schlecht eingetheilten Folge der Piecen nach dem Tableaux zugezogen wurde, so verliess der grösste Teil des Publikums das Theater in der Meinung, dass das Concert schon zu Ende sei, und Hr. Michéuz konnte seine Bravour nur vor einem Auditorium von höchstens 50 Personen zeigen. — Doch im Allgemeinen bemerkt, neigen sich alle Stücke, die Hr. Michéuz spielte, zur Variation hin, — uns scheint ein solches Streben zu wenig originell und mehr musikalische Spielerei als wahre Kunst. Auch das Publikum ist jetzt nicht mehr den ewigen Variationen so freundlich gesinnt als früher, abgesehen davon, daß in jeder Variierung die hohe Würde der Tonkunst zu Grunde geht. Dies möge H. Michéuz bedenken, der wohl weiß, daß Fantasie nicht in der strengen Variierung eines Themas bestehen kann. —

Ta kritika nam daje misliti. Mihevec, ki je v začetku šolskega leta 1823/24 prispel na Dunaj, da bi se posvetil študiju prava, je namesto tega nastopil težavno in zahtevno pot klavirskega virtuoza in skladatelja. Vse kaže, da si je to pot mnogo lažjo predstavljal. Vzel jo je površno in se že zgodaj pogreznil v šablono, iz katere tudi kasneje ni več našel izhoda. Ceneni učinek ga je zapeljal, da je opustil resnejša stremljenja. Že prva izčrpna ocena mu je povsem pravilno odsvetovala nadaljevanje takšnega početja. Bila je dokaj resna, a kljub temu popustljiva in naklonjena. Zal si je Mihevec ni vzel dovolj k srcu; nadaljeval je započeto pot lahkotne vsakdanjosti in po nji zabredel v zagato, iz katere se ni več izkopal.

V tem poročilu navedena simfonija (izraz velja tu za uvérturo) je izginila brez sledu. Kritika omenja, da je bila v svojih delih neenaka; vsebovala je počasen odstavek, ki ni sodil med oba okvirna. Že tu vidimo brezbrizno lahkomišelnost, ki jo je Mihevec svoj živi dan razsipal. Prištejmo

k nezadovoljivemu konceptu še šibko izvedbo (o njej toži recenzent zlasti pri 4. točki), pa vidimo, da je koncert zgrešil svoj namen. Spotakljiva je bila tudi 6. točka; tu je Mihevec pokazal svojo zavidljivo spretnost v igranju s komolcem. Karkoli bi uvedba komolca v klavirsko igro mogla doprinesti h klavirski tehniki (omenjena je uporaba komolca namesto tretje roke!), sodijo takšni poskusi bolj med spretnosti v uporabi udov kot pa v obogatitev izvajalskih možnosti. Čudno je, da si Mihevec tega ni bil v svesti; življenje v dveh kulturnih centrih — na Dunaju in v Parizu — mu je pač nudilo dovolj prilike, da bi se bil seznanil s stremljenji po izpopolnitvi tehničnih pripomočkov v okviru resne glasbe, tako da bi svoje igračkanje z levim komolcem — izvor te posebne izurjenosti je bil poprej obrazložen — lahko opustil in se ne ponašal z njim javno. Tako pa kaže, da je bil nanj ponosen in je z njim iskal zunanjega učinka, ki sicer trenutno ni izostal, a je moral kmalu stopiti tja, kamor je po vsej pravici sodil. Seveda je bilo presenetljivo videti tolikšno izvežbanost komolca, da je z njim lahko mestoma nadomestil posamezne prste, saj ga je, kakor gre sklepati iz recenzentove opazke, uporabljal tudi pri pasajah; vendar bi morala smisel za glasbo in dobri okus zavreti pretiravanja v tej smeri, ki so vodila nezadržno z umetniške poti v stran. Tudi poslednja točka ni našla milosti v očeh sicer naklonjenega poročevalca; že v njem je vznikla misel, da nima opravka z resno snujočim skladateljem in virtuozom, temveč s preveč igrivim in površnim umetnjakarjem, ki se predaja čarovnijam in vsakdanjemu lovu za efekti. Bati se je, da je ta kritika močno odjeknila v krogih, ki so s simpatijami gledali na razvoj našega Mihevca. Njene posledice sicer niso bile neposredne, a sčasoma globoke in se jih še danes ne moremo docela otresti kljub dobrohotni presoji Mihevčevega kompozicijskega in reprodukcijskega dela.

Tudi ostali dve točki Mihevčevega programa v Badnu, Variacije na téme iz baleta »Sovražna plemena« ter Scherzo na Paganinijevo témo, nista ohranjeni, čeprav poznamo nekaj koračnic za klavir s prvim naslovom izpod Mihevčevega peresa. Od druge navedene skladbe po-

znamo klavirsko priredbo, ki je kot opus 32 izšla obenem z opusom 31, *Capriccio* na témo istega skladatelja v letu 1828 pri založniku Artaria na Dunaju ter kasneje v ponatisu tudi drugod (gl. bibliografijo, št. 395 in 396!). Ob izidu teh parafraz najdemo v listu »Wiener Theaterzeitung« v predelku »Musikalischer Wegweiser«, št. 104 od četrta, 28. avgusta 1828, naslednje priporočilo:

(7) *Capriccio* (sic!) und *Scherzo* für das Pianoforte nach Paganinischen Themen. Beide von Georg Michéuz. — Der talentvolle Componist, der schon für die Bühne Beifallswertes leistete, gibt hier 2 Compositionen, die eben sowohl für seine Geschicklichkeit als Componist sprechen, als auch beweisen, dass der Verfasser auf dem Instrumente, für das er setzt, es zu einer bedeutenden Fertigkeit gebracht haben müsse. Für Anfänger sind diese beiden Arbeiten freilich nicht geeignet, aber einem geübteren Spieler werden sie, wegen der Richtigkeit des Satzes, der wirksamen Figuren, der zarten und sinnigen Verflechtung der Themen, die uns bei Paganini so lieb geworden sind, und der entsprechenden Zutat von Eigenem vieles Vergnügen gewähren. Dem Vernehmen nach gedenkt der Componist der genannten Piecen im Anfang des kommenden Monates ein Concert in Baden zu arrangieren. Wir wünschen ihm als ausübendem Künstler dasselbe Glück, das er als componierender verdient. —

V tej napovedi označuje pisec Miheveca kot talentirana skladatelja, ki je bil že ustvaril dopadljiva odrska dela. Maurer trdi v zgoraj citiranem prispevku k Hoferjevi »Nouvelle Biographie Générale«, da je dal Mihevec že leta 1826 uprizoriti troje komičnih oper. Poizvedbe o teh delih tega ne potrjujejo, kajti prvo od tam naštetih spevoiger, »Das Feenkind« (Vilinsko dete) najdemo napovedano v listu »Wiener Theaterzeitung« v številki 12 iz leta 1828, 26. januarja (v soboto) takole:

(8) Herr Korntheuer wird dieser Tage im k. k. priv. Theater in der Leopoldstadt seine freie Einnahme haben. Er gibt ein neues Zauberspiel von Hr. Meisl unter dem Titel »Das Feenkind«. Musik von einem neuen Compositeur, Hrn. Mechuz (sic!). Die Beliebtheit dieses vortrefflichen Komikers lässt mit Recht ein volles Haus erwarten.

Iz spiska predstav tega gledališča — sestavil ga je režiser J. B. Lang konec oktobra 1860. leta in nosi naslov: *Verzeichnis aller Vorstellungen im k. k. priv. Theater in der Leopoldstadt seit Gründung durch Carl Marinelli 21. X. 1781* — razvidimo, da so bile vsega štiri predstave v tem letu, in sicer 1., 2., 3. in 4. februarja. Zato je treba Maurerjevo navedbo zavreči in se opazka od 28. avgusta 1828 v istem listu nanaša prav verjetno na tu navedene predstave spevoigre »Das Feenkind«. Sprejem tega dela je bil morda pri občinstvu prijazen; edina kritika, ki je izšla kmalu po izvedbah (2. aprila 1828), pa ga je odklonila. Glasi se:

(9) Im Leopoldstädtertheater: Das Feenkind, Zauberspiel in zwey Aufzügen, von Meisl, Musik von Georg Michèuz (sic!), brachte sein kümmerliches Leben nur auf ein paar Abende. Der unbekannte Tonsetzer scheint Naturalist zu seyn; Anlage ist vorhanden.

Ta ocena je prav tako skopa kot porazna. Gotovo je res, da Mihevec k preprosti, naivni spevoigri prijatelja Meisla, s katerim sta včasih, kakor je videti, skupaj nastopala v javnosti (na badenskem koncertu je pela Meislova hči), ni mogel napisati kaj prav posebno močnega. Pretirana pa je tudi Maurerjeva navedba, ki govori kar o »komični operi«. Takšnih Mihevec sploh ni komponiral. Vsa njegova odrska dela so v bistvu spevoigre lahnejšega žanra, niti ne operete, kaj šele komične opere. Primerjava z Mozartom je torej neumestna, saj Mihevčeve ambicije niso segale nikoli tako visoko. Zadovoljil se je s povprečnim uspehom spevoiger, ki so takrat zelo cvetele. Komik Korntheuer je imel, po stari gledališki navadi, prvo predstavo v svojo korist; kakšen je bil povprečni obisk te in nadaljnjih predstav, ni nikjer zabeleženo.

Naslednja spevoigra, ki jo navaja Maurer pod naslovom »Un domestique infidèle« se v originalu zove »Ein ungetreuer Diener seiner Frau« (dr. Mantuaniju se je naslov skvaril v »Zvest služabnik« — »Ein treuer Diener«) in je bila prvič uprizorjena leto dni kasneje (1829); kmalu nato tudi tretja, po Maurerju »La Cure radicale«, po izvirniku »Die Radi-

calcur durch die Erfahrung«. Podrobnosti obeh del so naslednje:

Besedilo komične spevoigre »Ein ungetreuer Diener seiner Frau« je napisal neki sicer neznani avtor po imenu Gleich. Mihevec je skomponiral zanjo le nekaj glasbenih vložkov. To delo je doživelo le štiri izvedbe v gledališču »in der Leopoldstadt«, in to 31. januarja, 1. in 3. februarja ter 12. marca leta 1829. V isto obdobje spada tudi od Maurerja omenjena spevoigra »Jeu de Rimes«, izvirno »Das Reimspiel«, ki da je bila izvajana v gledališču »in der Josephstadt«. Teh podatkov ni bilo mogoče preveriti, ker gledališče ne hrani zapiskov iz tiste dobe. Samo enkrat pa je šla čez deske igra »Die Radicalcur durch die Erfahrung«, katere spčetnik je bil neki Lenz. Od vseh teh del se ni ohranilo nič razen naslova; vsi notalni zapiski — najsi so to bili partiture ali pa glasovi za izvajalce — so zgoreli ob požaru dunajskega gledališkega arhiva. Verjetno pa je, da nobeno od teh zabavnih del ni zahtevalo od skladatelja posebnega napora, saj je šlo le za drobne glasbene vložke in ne za širše zasnovane glasbene koncepte.

1. decembra 1830. leta je Mihevec poslal ljubljanski Filharmonični družbi partituro svoje kantate »Der Wanderer und der Bach« (Popotnik in potok). V posvetilu stoji, da je bilo delo komponirano leta 1826 in prvič izvedeno na Dunaju, v dvorani pri Rimskem cesarju, v letu 1827 (Maurer je očitvidno zamenjal letnico nastanka z letnico izvedbe.) Oddajna pošta te pošiljke je bil kraj Oros na Madžarskem. Iz tega je sklepal dr. Mantuani, da je bil skladatelj vsaj nekaj časa v Orosu, kar pa ni zelo verjetno. Oros je popolnoma agraren kraj in tudi v Mihevčevi dobi ni veljal kot kulturna postojanka. Verjetneje je, da je bil to najbližji poštni urad za grad Korompa, kjer najdemo našega skladatelja v letu 1830 kot gosta grofa Kolomana Dessewffyja. O tem priča list »Allgemeine Theaterzeitung« (Dunaj) v številki 239 od 1. decembra 1834. leta:

(10) Herr Georg Micheuz, in früherer Zeit dem musikalischen Publikum Wiens durch mehrere wertvolle Compositionen bekannt geworden, ist nach 4-jähriger Abwesenheit von Wien, während welcher Zeit er auf den Gütern des

Grafen Coloman Dessewffy bei Tokay in Ungarn angestellt war, wieder hier angekommen.

Iz tega je mogoče sklepati, da je Mihevec ravno v času od 1. decembra 1830 do 1. decembra 1834 bival na gradu Korompa in da je prav od tam poslal svojo partituro ljubljanski Filharmonični družbi. Kaj je vsa ta léta delal na tem gradu, ni mogoče danes več dognati; najbrž je poučeval grofovsko družino v klavirju, morda pa je bil tudi nekakšen upravitelj posestva, kar bi se dalo sklepati iz opazke v gornji notici, da je bil »nastavljen«. Vse pa kaže, da je dal svoj povratek na Dunaj napovedati v javnosti kot pomemben in zanimiv dogodek; bržkone si je s takšno notico želel iznova pridobiti učencev, saj se sklicuje na to, da je bil poprej dobro poznan občinstvu. Takšni oglasi so bili takrat povsem vsakdanji, ter so jih uporabljali ne samo umetniki, temveč tudi v drugih poklicih.

Dobršen del bivanja na gradu Korompa je Mihevec posvetil komponiranju ter s tem zvezani korespondenci z založniki. Njegove skladbe so se udomačile v malomeščanskih salonih in so uživale znaten sloves. Glasbena poklicna kritika se ni dosti zmenila zanje; včasih pa se je le obregnila ob kakšno novo delo našega skladatelja, kot izpričuje nepodpisana ocena v glasbenem tedniku »Allgemeiner musikalischer Anzeiger« v številki 22 od 29. maja 1830:

(11) Introduction et Variations brillantes, suivies d'une grande Marche militaire sur un thème favori de l'Opéra »Le Vampyr« de P. Lindpaintner¹⁰, pour le pianoforte par G. Micheuz. Oeuvre 41. 1.-fl. Vienne, chez P. Mechetti.

Ein Hauptthema der beliebten Oper, das sowohl in der Ouverture als in den beyden Arien der Isolde erscheint, so recht glänzend, wie man's eben liebt, variiert, und mit den stabilen Voltigirkünsten aufgestutzt; mehr wollte höchstwahrscheinlich der Verfasser nicht, und somit dürfen auch unsere Anforderungen nicht weiter reichen. —

¹⁰ Peter Joseph von Lindpaintner (9. XII. 1791 — Koblenz [Nemčija] — 21. VIII. 1856 — Nonnenhorn [Nemčija]), znan dirigent in zelo plodovit skladatelj malo pomembnih oper, maš, kantat, simfonij, baletov, koncertov itd.

Ueber die geschmackvolle Ausstattung der Verlags- handlung haben wir uns bereits kürzlich bey einem ähnlichen Anlasse beyfällig ausgesprochen. —

Zanimivo je, da je v istem tedniku izšla skoraj tri mesece kasneje (v številki 34 od 21. avgusta) nova ocena, ki pa ni boljša od prve, in je videti, da je kritik namerno nadaljeval in še zaostрил ton prve ocene; morda pa je govorila iz teh izpadov osebna mržnja? Druga kritika se glasi: (naslov kot zgoraj), nato:

(12) Den grossen militärischen Marsch, den der Titel verspricht, haben wir im Werke vergebens gesucht. Eine Variation »tempo di marcia« mit einem Trio von acht Tacten ist noch kein grosser militärischer Marsch, und wir fanden uns um so mehr verpflichtet, diesen Irrtum anzuzeigen, als das übrige, Introduction, Variationen und die Coda, eine Art unverdauten Anhängsels, um die Hände der Layen in Bewegung zu bringen, sich durchaus nicht über das Mittel- mässige erheben, und es doch einigermassen Schade ist, so viel Hände, Stecher, Drucker, Verleger u. s. w. in Bewegung zu bringen, um nur das zu Tage zu fördern, was in anderer und theils auch in besserer Gestalt schon oft da gewesen ist. Daher kein Wort weiter über dieses Echo des schon Vorhandenen.

Nekaj odbijajočega je v tem poročilu in avtorju se kar srdito zareče, da dvakrat uporabi isto frazo v različnem pomenu (»in Bewegung zu bringen«). Vse kaže, da je z Mihovčevu popularnostjo na Dunaju šlo polagoma h koncu; nekaj aristokratskih družin ga je sicer rado videlo, o čemer pričajo povabila na gradove, in mnogo njegovih skladb je našlo dober odmev v meščanskih družinah, kjer se je gojila nedolžna in nepretenciozna klavirska glasba povprečnega, pa tudi podpovprečnega salonskega kova. Niso pa ga jemali resno višji glasbeni krogi, kar ga je moralo boleti in mu greniti bivanje v avstrijski prestolnici. Vendar ni popustil in nenehno je zalagal založnike z novimi deli; z nekaterimi med njimi je včasih imel več sreče, zlasti, ako se je muzikalnemu namenu skladbe dal priključiti še zunanji. Tako najdemo v listu »Allgemeine Theaterzeitung« dne 28. marca 1835 (številka 62) tole napoved: . .

(13) In der Kunst- und Musikalienhandlung Berka in der Kärntnerstrasse sind von dem vorteilhaft bekannten Clavier-Compositeur Georg Micheuz 2 neue Compositionen erschienen, und zwar: »Elegie auf den Tod Sr. Majestät des Kaisers Franz I.« und »Originales hongroises de Korompa«; beide verdienen dem musikalischen Publikum empfohlen zu werden.

V številki 70 istega lista sledi 16. aprila 1835 nadaljnja napoved:

(14) Se. k. k. Hoheit der Erzherzog Anton Victor haben kurz vor Ihrem Hinscheiden die Widmung der Concert-Variationen für das Pft. von Georg Micheuz anzunehmen geruht. Diese Variationen werden noch im Verlaufe dieses Monats in der Kunst- und Musikalienhandlung des Hr. Pietro Mechetti im Stiche erscheinen.

Kakor kaže, se je skušal Mihevec povzpeti v najvišje kroge in sta mu smrt cesarja Franca I. in bolezni nadvojvode Antona Viktorja kar prav prišli v tem stremljenju. Po smrti poslednjega se je podvizal in napisal še žalno glasbo; tako si je po eni strani utiral pot na cesarski dvor, po drugi pa skoraj izsilil ugodnejšo oceno. Le-ta tudi ni izostala; v številki 106. istega lista čitamo 29. maja naslednje poročilo:

(15) Herr Georg Micheuz hat seit seiner Anwesenheit in Wien schon mehrere gelungene Claviercompositionen der Oeffentlichkeit übergeben und sich dabei von Seite der Kritik immer einer günstigen Aufnahme zu erfreuen gehabt. Im ganz gleichen Fall befinden wir uns jetzt, da wir dessen neueste Composition »Trauerklänge auf den Tod Sr. k. k. Hoheit des Erzherzogs Anton Victor« eben erst bei Berka erschienen, beurteilen sollen; wir können nur Gutes davon erwähnen. Es ist ein gut erfundenes, nicht übermässig schwieriges Tonstück, welchem auch ein richtiges Eingehen in Idee und Charakter der zu lösenden Aufgabe eigen ist. Der Stich der Noten ist deutlich und lesbar, dagegen dürfte das Titelblatt schon etwas feiner und fleissiger ausgearbeitet sein. —

Ton te ocene je z ono iz lista »Allgemeiner musikalischer Anzeiger« v kričočem nasprotju; mogoče si kritiki le niso bili edini niti v hvali niti v graji

našega skladatelja, ali pa je izredna prilika omečila poročevalca revije »Allgemeine Theaterzeitung« k milejši sodbi. Žal manjka več in obsežnejših analitičnih ocen o učinkovanju Mihevčevih skladb na takratno glasbeno javnost; ako pogledamo tako različno kritizirana dela danes, ne najdemo med njimi skoraj nobene razlike ter nam ni povsem razumljivo, da so mogla tako različno odjekniti.

Prav v tem času je želel Mihevec, bodisi iz domotožja ali iz katerega koli drugega nagiba, pokazati svojemu rodnemu mestu uspehe, pridobljene v več ko desetletnem prostovoljnem izgnanstvu. Dal je razglasiti po »Allgemeine Theaterzeitung« dne 8. oktobra 1836. leta (štev. 202) tole:

(16) Der vorteilhaft bekannte Clavierspieler und Compositeur H. George Micheuz ist auf einer Kunstreise nach Grätz, Laibach u. w. begriffen und gedenkt nach Vollendung derselben auch in Wien ein Concert zu geben. —

Napoved je uresničil 14. oktobra v Ljubljani; ohranjen nam je koncertni spored, ki se je glasil:

(17) Freitag den 14. October 1836 [wird] im Saale des Deutsch-Ordens-Hauses Abends um 7 Uhr [Georg Micheuz] vaterländischer Tonkünstler, [ein] [Concert] zu geben die Ehre haben.

Vorkommende Stücke:

1. Ouverture aus der Oper: Recht behalten die Planeten, von G. Micheuz.

2. Grandes Variations de Concert (Seiner k. Hoheit dem Erzherzoge Anton Victor gewidmet) mit Orchester-Begleitung, componirt und vorgetragen vom Concertgeber.

3. Le Bijou. Polonaise für 2 Piano-Forte mit Begleitung eines Violons, componirt von G. Micheuz, vorge-
tragen von Delle Anna Herzum und dem Concertgeber.

4. Ouverture aus der Zauberflöte, von Mozart.

5. Fantasie über beliebte Motive für das Piano-Forte zu 3 und 4 Händen, arrangirt und ganz allein vorge-
tragen vom Concertgeber.

6. Freie Fantasie auf dem Piano-Forte, vorgetragen vom Concertgeber.

Freitag den 14. October 1836

mit

im Saale des Deutsch-Ordens-Hauses Abends um 7 Uhr

Georg Michenz,

vaterländischer Tonkünstler,

ein

Concert

zu geben die Ehre haben.

Vorkommende Stücke:

1. Ouverture aus der Oper: Recht behalten die Planeten, von G. Michenz.
2. **Grandes Variations de Concert** (Seiner k. Hoheit dem Erzhertoge Anton Victor gewidmet) mit Orchester-Begleitung, componirt und vorgetragen vom Concertgeber.
3. **Le Bijou.** Polonaise für 2 Piano-Forte mit Begleitung eines Violons, componirt von G. Michenz, vorgetragen von Delle. Anna Herzum und dem Concertgeber
4. Ouverture aus der Zauberflöte, von Mozart.
5. Fantasie über beliebige Motive für das Piano-Forte zu 3 und 4 Händen, arrangirt und ganz allein vorgetragen vom Concertgeber.
6. Freie Fantasie auf dem Piano-Forte, vorgetragen vom Concertgeber.

Die Eintritts-Billets sind zu 20 kr. in der Kunsthandlung des Herrn
Paternolli und Abends an der Cassé zu haben.

Die Eintritts-Billets sind zu 20. kr. in der Kunsthandlung des Herrn Paternolli und Abends an der Casse zu haben.

Že sam spored je vreden, da se pri njem malo dlje pomudimo. Očituje izredno samozavest komaj 30-letnega pianista in skladatelja, ki izpolnjuje precej obsežni program skoraj samo z lastnimi skladbami in s solističnim nastopanjem. Na prvem mestu najdemo uverturo k operi »Pravi majo planeti«, ki pa ni bila opera v popolnem pomenu besede, temveč — podobno kakor Mihevčeva prejšnja odrska dela — le spevoigra. Uvertura je ohranjena v instrumentalnih glasovih, iz katerih je bibliotekar ljubljanske Glasbene matice, Slavko Koželj, rekonstruiral partituro; iz te je dirigent dr. Josip Čerin napravil klavirski izvleček. Tok te uverture je gladek, živahen, in kaže ne samo prirodno nadarjenost, temveč tudi precejšnjo izurjenost v žanru lahkotnih del te vrste. Še danes je to bržčas edino Mihevčevo delo, ki zasluži vnovično izvajanje in ji tudi uspeha ni mogoče odreči. O velikih variacijah, posvečenih Nj. ces. vis. nadvojvodu Antonu Viktorju, ni kaj posebnega povedati; napisane so v običajnem Mihevčevem salonskem slogu. Pri tretji točki sporeda, Polonezi za dva klavirja in kontrabas, sta sodelovala znana ljubljanska pianistka Anna Herzum in kontrabasist Stoner (čigar ime je na sporedu izpuščeno). Dela samega ne poznamo, ker ni nikoli izšlo. Vsekakor pa je zasedba nekoliko svojevrstna in samovoljna ter od nje ni bilo kaj posebnega pričakovati. Mozartova¹¹ uvertura k »Čarobni piščali« je skromen vrinek, tako rekoč poklon geniju in priporočilo občinstvu. Fantazija 5. točke je bila bržkone improvizacija, v kateri se je izkazal Mihevčev komolec — kajti kako naj bi sicer izpolnil napoved, da bo igral s tremi in celo s štirimi rokami sam? To potrjuje tudi poročilo z ljubljanskega koncerta, ki ga prinašamo kasneje. Prav tako je šesta točka, svobodna fantazija, za-

¹¹Johannes Chrysostomus Wolfgangus Theophilus — Wolfgang Amadeus Mozart (27. I. 1756 — Salzburg — 5. XII. 1791 — Dunaj), eden največjih in najplodovitejših glasbenih genijev vseh dob.

igrana na poljubno od občinstva izbrano témo, dokaz improvizacijskega talenta našega skladatelja, čeprav si pod takšno improvizacijo bržkone ne smemo predstavljati nekaj posebno izbranega in velikega. Preludiranje na znane operne melodije je bilo takrat v modi tako v salonih, kakor na koncertnem odru in nastopajoči so bili v tem odlično izvežbani. Le malokateri od njih pa si je takšne fantazije tudi zapisoval; med poslednjimi najdemo pogosto našega Mihevca; samo tako si namreč lahko razložimo naravnost plašljivo veliko število opernih parafraz, fantazij, improvizacij in podobnih priredb izpod njegovega peresa.

Program ljubljanskega koncerta nam nič ne pove, kakšen je bil orkester, ki je spremljal drugo točko in samostojno zaigral prvo in tretjo, niti ne, kdo ga je vodil. Prav tako ne najdemo zadevne zabeležbe v analih Filharmonične družbe ter smo povsem navezani na ugibanje in domnevanja v skladu s takratno prakso. V tem smislu je morda šlo za polamaterski orkester Filharmonije, ki ga je pač vodil takratni koncertni vodja (čigar imena ne poznamo). Tudi v tem pogledu morajo biti naše predstave zelo skromne. Morebitna rekonstrukcija takratnih muzikalnih razmer v Ljubljani bi gotovo ne vplivala posebno učinkovito; položaj filharmoničnih orkestrrov in koncertov drugod, in to v muzikalnih centrih sveta, pa nam dovolj nazorno popisuje R. Wagner¹², tako da po teh primerih lahko nekako sodimo, kakšni so bili takrat koncerti pri nas.

Vse pa kaže, da je imel Mihevec s tem koncertom dober uspeh pri ljubljanskem občinstvu, kajti že 2. novembra (dobrih 14 dni nato) je priredil svoj drugi (poslovilni) koncert, ki ga javlja oglas:

(18) Auf allgemeines Verlangen wird Georg Micheuz. Mittwoch, den 2. November 1836, Abends um 7 Uhr, im Saale des Deutsch-Ordens-Hauses ein Abschieds-Concert zu geben die Ehre haben.

Plakat tega koncerta je ohranjen in tu priobčen. Zlasti je značilen pripis pod NB. h koncu sporeda, iz katerega razvidimo, da je obiskovalcem prvega koncerta očitvidno uga-

¹² Wilhelm Richard Wagner (22. V. 1813 — Leipzig — 13. II. 1883 — Benetke), najpomembnejši dramatični skladatelj 19. stoletja.

jala svobodna improvizacija na motive, ki jih predlagajo posamezni poslušalci. Kakor danes pri nas nismo več vajeni takšnih točk, tako so ponekod še zdaj običajne in je marsikateri virtuoz vedno rad pripravljen, da improvizira celo v predpisanih oblikah (fuga!) na tako predloženo glasbeno misel — vsekakor visoka stopnja muzikalne koncentracije in oblikovalnosti, ki je v najvišji meri pač ne smemo pričakovati od nastopov našega Mihevca pred 120 leti v Ljubljani.

Program poslovilnega koncerta je bil v originalu takšen: (18) 1. Overture aus der Oper: Recht behalten die Planeten, von G. Micheuz.

2. Variationen über ein Thema aus *Norma*¹³, compoirt und vorgetragen vom Concertgeber.

3. Overture zu: Johann von Paris, von Boieldieu¹⁴.

4. Fantasie über beliebte Motive aus der Oper: *Belisario*¹⁵ zu 3 und 4 Händen, arrangirt und ganz allein vorgetragen vom Concertgeber.

5. Overture aus der Oper: Die weisse Frau¹⁴.

6. Freie Fantasie auf dem Piano-Forte, vorgetragen vom Concertgeber.

NB. Es steht Jedermann frei, ein Thema, rein geschrieben, auf dem dazu im Saale bestimmten Tische abzugeben, wovon sich der Concertgeber eines oder mehrere wählen und darnach fantasieren wird.

Kakor je videti, imata oba sporeda popolnoma podoben koncept. V drugem prevladujejo uverture iz takrat najbolj priljubljenih oper Boieldieuja in Bellinija; da avtorja pri 2. in 5. točki nista omenjena, ni zlonamerno, kajti oba sta bila takrat tako znana, da bi bilo res odveč ju navajati.

¹³ Vincenzo Bellini (1. XI. 1801 — Catania [Sicilija] — 24. IX. 1835 — Puteaux pri Parizu), plodovit in zelo uspešen operni skladatelj (*Norma*, *La Sonnambula*, *Beatrice di Tenda*, *I Puritani*).

¹⁴ François Adrien Boieldieu (16. XII. 1775 — Rouen [Francija] — 8. X. 1834 — Jarcy pri Parizu), slaven operni skladatelj (*Jean de Paris*, *La dame blanche*, *Le chaperon rouge*).

¹⁵ Gaetano Donizetti (29. XI. 1797 — Bergamo [Italija] — 8. IV. 1848 — Bergamo), zelo upoštevan operni komponist (*Lucia di Lammermoor*, *Lucrezia Borgia*, *La Fille du régiment*, *La Favorita*, *L'Elisir d'amore*, *Belisario*).

Auf allgemeines Verlangen

wird

Georg Michenz,

Mittwoch den 2. November 1836, Abends um 7 Uhr, im Saale des
Deutsch-Ordens-Hauses

ein

Abschieds-Concert

zu geben die Ehre haben.

Vorkommende Stücke:

1. Ouverture aus der Oper: *Recht behalten die Planeten*, von G. Michenz.
2. Variationen über ein Thema aus *Norma*, componirt und vorgetragen vom Concertgeber.
3. Ouverture zu: *Johann von Paris*, von Boilstein.
4. Fantasie über beliebige Motive aus der Oper: *Belisario* zu 3 und 4 Händen, arrangirt und ganz allein vorgetragen vom Concertgeber.
5. Ouverture aus der Oper: *Die weiße Frau*.
6. Freie Fantasie auf dem Piano-Forte, vorgetragen vom Concertgeber.

NB. Es steht Jedermann frei, ein Thema, rein geschrieben, auf dem dazu im Saale bestimmten Tische abzugeben, wovon sich der Concertgeber eins oder mehrere wählen und darnach fantasiren wird.

Die Eintritts-Billets sind zu 20 kr. in der Kunsthandlung des Herrn
Paternoli und Abends an der Cassé zu haben.

Cetrta točka je na las podobna pëti iz prvega sporeda; verjetno se tudi vsebinsko ni mnogo razlikovala od prejšnje, dasi je imela tu za predlogo konkretno tematiko iz opere »Belizar« skladatelja Donizettija. Pri poslednji točki so prišli bržčas tudi sladokusci v poceni improvizaciji na svoj račun; ali pa morda le ne podcenjujemo Mihevčeve spontane ustvarjalne sile na podlagi kasnejših tiskanih kompozicij? Skupna točka obeh programov pa je bila Mihevčeva uvertura k spevoigri »Prav imajo planeti«, ki je očitno tako ugajala pri prvi ljubljanski izvedbi, da jo je kazalo ponoviti. Tudi pri tem koncertu ne najdemo naslova orkestra in imena dirigenta, kar dopušča domnevo, da je tudi tokrat šlo za priložnostno sestavo izvajalskega orkestra in malo pomembno vlogo spremljevalnega dirigenta, čeprav so letemu pripadle tri samostojne točke.

Ljubljanska koncerta sta prinesla rojaku mnogo odobravanja; tako vsaj bi šlo soditi po kritiki, ki je izšla dne 22. oktobra 1836 v dunajskem listu »Allgemeine Theaterzeitung« (št. 212):

(19) Aus Laibach wird der Redaction berichtet: Am 14. X. gab hier im Saale des deutschen Ordenshauses Hr. Georg Micheuz, ein geborener Laibacher, und nun nach 11-jähriger Abwesenheit seine Vaterstadt wieder besuchend ein Concert. Als Compositeur und als Virtuose auf dem Clavier erntete er vielen und verdienten Beifall. Namentlich erregte sein Clavierspielen mit dem Ellenbogen, mit welchem er das Spiel der beiden Hände im Basse begleitend, Sprünge und sogar chromatische Läufe mit einer bewunderungswürdigen Reinheit ausführte, allgemeine Sensation. Rühmlich wurde er bei diesem Concert von unseren einheimischen Talenten Dem. Anna Herzum (Clavierspielerin) und Hr. Stoner unterstützt. Von Laibach begibt sich Hr. Micheuz nach Triest, um auch dort ein Concert zu veranstalten. —

Žal je to sploh edina ocena, ki jo je bilo mogoče najti; v Ljubljani sami se nihče ni javil k besedi, čeprav bi bilo to morda danes še zanimiveje vedeti ko takrat, kako sta v bistvu odjeknila Mihevčeva poslednja koncerta v Ljubljani. Senzacija z igro s komolcem sicer vedno znova vzbuja sum premajhne umetniške resnosti in odgovornosti; videti pa je,

da je prav ta večina presenečala in navduševala; brezimni kritik jo občuduje zlasti v pogledu nepogrešljivosti, ki je spričo nenavadne uporabe sicer malo izrazitega dela roke res vsega začudenja vredna.

Tri dni po drugem ljubljanskem koncertu najdemo v zgoraj citiranem dunajskem gledališkem listu (št. 222 od 5. decembra) naslednje obvestilo:

(20) Hr. Georg Micheuz hat sich auch in Triest in mehreren angesehenen Privatzirkeln mit grossem Beifall hören lassen und ist von dort wieder nach Laibach zurückgekehrt, wo er auf allgemeines Verlangen ein zweites Concert veranstaltet. —

Priobčitev te napovedi se je križala z drugim koncertom in prišla tri dni za njim; med obema koncertoma je bil Mihevec — ako gre tej objavi vera — nekaj dni v Trstu, kjer pa je nastopal le zasebno v nekaterih muzikalnih hišah, kakor je bila takrat prijazna navada. Razumljivo je, da nam od teh nastopov, kakor tudi o morebitnem v Gradcu ob začetku turneje v domovino, niso ohranjena nobena sporočila. Vsekakor se je Mihevec 2. novembra 1836 za vselej poslovil od svojega rodnega mesta in s tem zaključil prvo, krajše obdobje svojega umetniškega življenja, star komaj dobrih 30 let. Preostalih 45 je prebil v tujini, komaj priložnostno narahlo povezan z domovino.

Oba ljubljanska koncerta nista zapustila v domačih glasbenih krogih daljšega odmeva, če presojamo po pičlih opazkah, ki jih najdemo slučajno raztresene med drugimi. Tako javlja dobrih 25 let kasneje zaslužni predsednik ljubljanske (nemške) Filharmonične družbe, Fr. Keesbacher, v jubilejnem zborniku svoje ustanove na strani 79 kot poseben muzikalni dogodek iz anal leta 1836:

(21) Ein gewisser Micheuz spielt eine Fantasie für drei und vier Hände mit zwei Händen, er lässt sich auf einem Tisch des Saales vom Publikum verschiedene Themas legen und greift dann in diese hinein, um über irgend eins derselben zu fantasieren. —

Prav tako ga le mimogrede omenja baron Erberg v svojih pismih stotniku Franzu, posnetih po članku dr. Valterja Šmida »Aus Alt-Laibach« v reviji »Car-

niola« (1909, str. 152): ustavlja se ob popisovanju ljubljanskih prirediteljev v prvih ponapoleonskih desetletjih in pravi:

(22) Die Veranstaltungen fanden im grossen Saale des deutschen Ordenshauses statt, in dem auch andere Konzerte gegeben wurden, so jenes des vaterländischen Tondichters Micheuz...

Gotovo so še tu pa tam raztresene omembe teh koncertov, ki sta vsaj po svoji zunanji privlačnosti dajala snov razgovorom; vendar so se glasovi kmalu pomirili in okrog našega skladatelja je vse utihnilo. Le mestoma še naletimo na kakšno napoved, kot je naslednja (iz dunajskega lista »Allgemeine Theaterzeitung«, št. 258 od 28. decembra 1837):

(23) Der Clavierspieler und Compositeur Georg Micheuz, welcher schon seit einiger Zeit in Wien seinen Aufenthalt genommen und als Clavierlehrer vielfache Beschäftigung in angesehenen Häusern gefunden hat, ist nun mit der Verfassung einer komischen Oper beschäftigt, wozu ihm einer der ältesten und anerkanntesten Wiener Schriftsteller den Text geliefert hat. —

Slog in vsebina te notice dajeta povod za sum, da je bil dopisnik tudi v tem primeru — kakor bržkone že pogostoma poprej — naš avtor sam, kajti v glashenem življenju Dunaja Mihevec ni mogel v letu 1837. igrati takšne vloge, da bi bilo njegovo ukvarjanje z neko opero (= spevoigro) vredno posebne napovedi. Danes tudi ne vemo, za katero delo naj bi bilo šlo; najbrž je bila v mislih notice spevoigra »Die Maske«, o kateri bomo spregovorili kasneje. To delo pa je bilo uprizorjeno šele v letu 1840., in je bila torej napoved za tri leta prezgodnja. Kakor je razvidno iz nje v nadaljnjem, si je znal Mihevec v uglednih, bržkone aristokratskih krogih pridobiti učence; za to ga je poleg nespornega znanja usposobila tudi prilagodljiva spretnost, ki jo je pokazal že pri poprej navedenih posvetilih dvorskim osebnostim. Nekdo (če ni bil to on sam?) je tudi kdaj pa kdaj poskrbel za publiciteto v časopisih; tako najdemo v že pogostokrat citiranem listu »Allgemeine Theaterzeitung«, kjer je bil naš Mihevec očitno dobro zapisan, naslednjo napoved od 4. aprila 1838. leta (številka 68):

(24) 2 Compositionen von Hr. Georg Micheuz: Bravourvariationen über ein Thema aus »Norma« op. 49 und 4 ungarische Charakterstücke op. 50 sind soeben bei Artaria in einer 2. Auflage erschienen. Dies ist allein wohl das verlässlichste Zeugnis über die Brauchbarkeit dieser Clavierstücke. Die Variationen sind Hrn. Thalberg¹⁶ dediciert. Die 4 Stücke führen die Ueberschriften: Le Désir, La Joie, L'Espérance und La Cordialité. Die Auflage ist elegant. —

Oglas nas pouči o marsičem. Najprej dopušča mnenje, da gre pri bravurnih variacijah opusa 49 za prav tisto skladbo, ki jo je bil Mihevec izvajal na drugem ljubljanskem koncertu dne 2. novembra 1836 in dve leti nato izdal že v drugi nakladi. Štirje karakterni ogrski komadi se nanašajo po vsej verjetnosti na delo, ki ga omenja Fétis v drugi izdaji svoje splošne glasbene biografije z nazivom Echos de l'Hongrie op. 50 (gl. str. 19!). Ta zbirka je v letu 1838. doživela svojo drugo naklado in trditev oglaševalca, da je to najboljši dokaz uporabnosti teh del, gotovo drži. Vprašanje je le, če je obnova naklade hkrati tudi dokaz globlje vrednosti; toda vse kaže, da je Mihevcu šlo bolj za priljubljenost, ko za vsebinsko poglobitev. V tem pogledu pomenja druga izdaja vsekakor lep in upoštevanja vreden uspeh, katerega posledice niso izostale. Značilni so naslovi ogrskih karakternih skladb: po takratni navadi so izbrani iz področja občutij, ki v glasbi sami ne morejo imeti povsem ustrežajočih korelatov. Toda to takrat ni motilo, ker takšnih poetičnih naslovov nihče ni jemal dobesedno, temveč le kot izraz plemenitih nagibov, ki so sprožili skladateljevo ustvarjalno fantazijo; v vseh ostalih pogledih so bile te skladbe grajene popolnoma enako kakor katere koli druge, najsi so le-te nosile povsem drugačne nazive.

Kompozicijski in didaktični uspehi na Dunaju so zanimali v Mihevcu željo, da se predstavi razvajanemu dunajskemu občinstvu kot virtuoz in skladatelj na lastnem koncertu. Napovedal ga je, kot običajno, v listu »Allge-

¹⁶ Sigismund Thalberg (7. I. 1812 — Ženeva — 27. IV. 1871 — Neapelj), slovit pianist in skladatelj za svoj instrument.

meine Theaterzeitung«, od koder je oglas ponatisnil tudi naš list »Illyrisches Blatt« v letniku 1839. na strani 60 pod naslovom: »Vaterländischer Virtuos«. Napoved se glasi:

(25) Concert des G. Micheuz, Dienstag den 19. März 1839 Mittags um halb 1 Uhr im Saale der Gesellschaft der Musikfreunde. Vorkommende Stücke:

1. Concert für das Pianoforte. Allegro, Adagio und Finale; im Allegro und Adagio wird der Concertgeber die von dem Publicum im Saale angegebenen Themas benützen, und in einer freyen Fantasie mit Zwischen-Ritornells des Orchesters ausführen; das Finale ist eine freye Fantasie des Concertgebers.

2. Des Sängers Heimat, Gedicht von Foglar, in Musik gesetzt für eine Singstimme, Violoncell und Pianoforte, von Micheuz, vorgetragen von D^{lle} Caroline Sack, k. k. Hof-Opernsängerin, Herrn Martinger, Orchester-Mitglied des k. k. Hof-Operntheaters und dem Concertgeber.

3. Der elegante Wiener, grand(!) Valse originale et élégante für das Pianoforte, und Der elegante Ungar, Hongroises originales et élégantes, componirt und vorgetragen vom Concertgeber.

4. Variations brillantes sur l'air Au clair de la lune mit Orchesterbegleitung, componirt und vorgetragen vom Concertgeber.

5. Non plus ultra, eine kurze Fantasie in drey- und vierhändigem Satze, componirt in einer noch nie gehörten Manier seiner eigenen Erfindung für das Pianoforte, vorgelesen und allen Claviervirtuosen als ein musikalisches Souvenir gewidmet von G. Micheuz.

Ta spored daje mnogo misliti. Predvsem kaže, da je bil Mihevec trdno prepričan o pravilnosti svoje poti in da se je zavedal, da gre pri nji za nezaslišano senzacijo. Ni pa povsem jasno, da li mu je bilo očitno, kam more to dovesti, ali pa je slepil samega sebe z enodnevnimi uspehi, katerim je vedno bolj zmanjkovalo resne podlage. Že napoved prve točke je problematična: v dveh delih klavirskega koncerta je avtor pripravljene, uporabljati poljubno dano tematiko, kar izpričuje, da oba stavka nista bila niti oblikovno, niti vsebinsko kakor koli poprej zasnovana. V tretjem stavku pa napoveduje koncertant, da bo izvedel svobodno fantazijo

z vmesnimi orkestralnimi vstavki; kako je moralo to početje vplivati na uho, če je orkester prav tako improviziral kakor avtor pri klavirju? Tem bolj čudno je videti, da sta bila dva člana dunajskega dvornega (opernega) gledališča pripravljena, na koncertu sodelovati; res je bila pesem »Pevčeva domovina« postavljena za glas, violončelo in klavir in se je tako izognila improvizaciji; toda ostale točke koncerta nikakor niso podprle tega resnega osredja. Ze naslednja točka, »Elegantni Dunajčan«, kateremu je sekundiral »Elegantni Oger« (že neizbirčna ponovitev istega epiteta kaže prav malo okusa), sodi kamor koli prej kakor pa na resen skladateljski večer; četrta točka stopnjuje neresno razpoloženje in pèta ga dovede do viška. Smisel tega »Non plus ultra« ni dobro umljiv, še manj pa dodano spominsko posvetilo vsem klavirskim virtuozom; kaj je hotel Mihevec s tem povedati, ni jasno. Res so bile takšne prireditve ob robu med resnim in neresnim takrat običajne; vendar je šel Mihevec le predaleč v podcenjevanju okusa dunajske koncertne publike in v precenjevanju svojih posebnih veščin. Občinstvo je bilo deloma osuplo, deloma neprimerno razvedreno. Udarci strokovne glasbene kritike niso mogli izostati. Pojavili so se neogibno: prvega je prinesel list »Allgemeiner musikalischer Anzeiger« 28. marca 1839, štev. 13:

(26) (Wien.) Dienstag den 19. März gab G. Micheuz im Saale der Gesellschaft der Musikfreunde auf dem Piano-forte ein Concert. Es hiesse das Publicum mystificiren und sich selbst lächerlich zu machen, wenn ich mich in raisonnirendes Detail über die Leistungen in diesem Concerte einlassen wollte. Statt aller Recension mag hier lediglich die öffentliche Ankündigung dieses Concertes als Curiosum beygesetzt werden. —

(Sledi točen prepis sporeda.) Nato:

(ad 26) Das Programm dieses Concertes diene als Warnung für alle Jene, die sich der stylistischen Correctheit zu entschlagen, die Musik auf die Folter zu spannen, und winzige Gedanken in den trüben Moorgründen geschraubter Floskeln zu ertränken den Einfall haben könnten. — Das ziemlich zahlreich versammelte Publicum verliess den Saal in der heitersten Stimmung. —

Dobra dva meseca kasneje (29. maja 1839, v štev. 22) prinaša drug list, »Allgemeine musikalische Zeitung«, še strožje poročilo:

(27) (Wien.) 6. Herr Georg Micheuz, Klavierist. Wenn des Erfolges Massstab darin besteht, dass die Zuhörer in ergötzlicher Konversation anderthalb Stunden mit einander verplaudern, und alsdann lachend und scherzend sich gegenseitig beurlauben — dann hat auch der Bestgeber wenigstens einen Zweck vollständig erreicht. Wir wollen uns die saure Mühe nicht reuen lassen, den Tarif selbst in nuce zu zeichnen. Das historisch denkwürdige Aktenstück lautet buchstäblich also:

(Sledi točen prepis sporeda.) Pri točki 5. je opazka: Non plus ultra (ist Basilius Bochdanovitz jocosen Andenkens, der berühmte Komponist von Klopstocks »Hermannsschlacht« wieder erstanden?)¹⁷

Po zaključku sporeda stoji:

(ad 27) Das sublime Geheimnis beruhte aber darauf, dass nebst den Fingern der linken Hand auch deren Ellbogen zum Tastenanschlag ins Mitleid gezogen wurde, wodurch Körperverrenkungen zum Vorschein kamen, die in ihrer Possirlichkeit sogar Heraclits trübseligem Antlitze ein behagliches Schmunzeln abgerungen hätten. Wie sich's von selbst versteht, entstammte alles der eigenen Fabrik, und ward ziemlich schülerhaft, jedoch mit Pfauenstolz und arroganter Prätension heruntergeklimpert. Die verblendete Eigenliebe mochte höchst wahrscheinlich von einem ungeheuren Zudrang geträumt haben, denn die ganze Orchestertribune war, wie bei Liszt's Soiréen, für Sperrsitze eingerichtet; es geizte aber keine Christenseele darnach, und nur ein paar Freipartisten erbarmten sich des leeren, verödeten Raumes. —

Zdi se, da je to poročilo vendarle močno pretirano, čeprav Mihevčev nastop v resnici ni izzval ugodnih komentarjev. Primerjava obeh navedenih kritik nam pokaže, da

¹⁷ Blasius von Bohdanovicz (gornji priimek je pravopisno spačen), poljski glasbeni šarlatan, rojen 1740 ali 1754, umrl 1814, je s svojimi osmimi otroki prirejal neresne koncerte in komponiral omenjeno Klopstockovo pesnitev za tri orkestre brez violin, pač pa z uporabo topovskih strelav.

sta si bila poročevalca složna v umetniški oceni predvajanih kompozicij, ki jih ni šlo šteti med resnejše produkte; nekoliko različna je njuna sodba glede izvedbe same, popolnoma pa se razhajata glede obiska, kajti prvi trdi, da je bilo število obiskovalcev precejšnje, medtem ko drugi zagotavlja, da je bila dvorana pusta in prazna. V splošnem je nastop vzbudil več veselosti ko resnobne obravnave; prav s tem pa je bilo nadaljnje nastopanje skoraj onemogočeno. V resnici je ta koncert bil Mihevčev zadnji sploh. Od tega dne dalje se ni več pojavil kot koncertant; toliko plodnejši pa je postal kot skladatelj. Na tem področju je nenehoma ustvarjal in priobčeval vrsto med seboj slogovno sicer zelo podobnih, vendar pa po vrednosti neenakih skladb, ki vse sodijo v sklop »salonske glasbe«. Ta žanr je takrat naravnost preplaval muzikalni svet in niti največji skladatelji romantične dobe se mu niso mogli ali hoteli docela izogniti. Seveda pa je pri Mihevcu ostal na dokaj vsakdanji stopnji uporabne glasbe, ki je našla svojo pot v malomeščanske družine že s samimi poetičnimi naslovi in s sentimentalnimi risbami na ovitkih. Odjem teh kompozicij je dejansko moral biti velik, kajti le tako je možno, da je v sorazmerno kratkem razdobju izšla cela vrsta Mihevčevih klavirskih skladb v prvi, in mnoge od njih tudi v nadaljnjih izdajah. Že takrat je navezal Mihevec stike s francoskimi založniki, ki so kasneje prevzeli tudi prve dunajske naklade njegovih del in jih pogosto na novo izdali.

Glavno Mihevčevo stremljenje je takrat veljalo opernemu odru; za vsako ceno se je hotel uveljaviti kot odrski komponist. Žal se tudi na tem področju ni povzpел do resnejše vneme; iznova se je zadovoljil s krajšo komično sliko »Krinka« (Die Maske), ki je bila uprizorjena v juniju leta 1840 v gledališču »Theater an der Wien«. Natančni naslov je »Die Maske oder die Männerfeindinnen« (Krinka ali Sovražnice moških), komična slika (»ein komisches Gemählde«) v treh dejanjih s pevsкими vložki. Besedilo je napisal Jožef Schickh, takrat priljubljeni lokalni dunajski komediograf, ki je bil avtor številnih uspešnih in blagajni dobrodošlih igrice, h katerim je takratna kritika prištevala tudi »Krinko«. Seveda bi bilo zmotno misliti, da gre tu za opero (kakor navajajo dosedanji Mi-

hevčevi biografii) ali za opereto; »Krinka« je navadna burka s petjem, ki nima drugega namena, kakor prijetno in nezahtevno zabavati preproste gledalce in poslušalce. O tem nas prepričuje vsebina, iz katere podajamo kratek izvleček:

Gospodična Ursula Wintergrün (Urška Zimzelen) je predsednica kofetarskega krožka, v katerem se redno shajajo sovražnice moškega spola. Vsaka članica se mora odreči celotnemu svojemu premoženju, ako se pregreši zoper osnovno krožkovo načelo, ki tiči ravno v nepopustljivem sovraštvu do moških. Dolgoletna zagrizena članica Toneta pa se naveliča izpolnjevanja teh prestrogih pravil in jih krši s tem, da se skrivaj udeleži plesne redute. Tam se seveda zaljubi v svojega plesalca in tudi njemu ugaja. Začne se običajni lov maškar in dvakrat jo zaljubljenec prepozna med njimi: prvič je oblečena v črn domino, drugič v židovsko natakario. Čim pa jo ujame, mu ona zbeži in ta preprosta igrice se nekajkrat ponavlja ob skromnih šalah in zamenjavah skozi vsa tri dejanja. Šele konec tretjega dejanja se izkaže, da je izvoljenec mlad in pošten pravnik, ki s poroko odreši Toneto iz krožka stroge Urške. —

Ta povsem nespametna in v bistvu statična vsebina je prepletena z dovolj živahnim, lokalno dunajsko ubranim dialogom, nekako v smislu Nestroyjevih komedij, a seveda ne tako dognano. Vmesni pevski kupleti so namenjeni poživitvi veselega in razigranega, a nekoliko preveč enoličnega dogajanja. Kritika je tokrat ocenila delo s prave strani, in celó zelo naklonjeno in prizanesljivo. Veljala pa je predvsem igrici sami, predstavi kot takšni in posameznim nastopajočim, glasba pa je bila sorazmerno ob robu omenjena. List »Allgemeine Theaterzeitung«, ki smo ga že bili spoznali kot Mihevcu naklonjeno glasilo, je objavil 9. junija 1840. leta v svoji 138. številki daljše poročilo, ki se zaključuje takole:

(28) Die Musik des Hrn. Micheuz ist anmutig, besonders treffend ist sie in dem Geiste des Lokaltheaters gehalten und gleich weit entfernt von dem gewöhnlichen Schlendrian sowie von einer unpassenden Sublimität, beurkundet sie eben das wahre Talent für diesen Zweig. Hr. Micheuz verdient die nachdrücklichste Ermunterung, auf dem betretenen Wege zu verbleiben. —

Kritik je podpisan »Tu vora«; kaj več o njem ni bilo mogoče dognati. Iz celotnega poročila izvemo, da je bila prva predstava dokaj slabo obiskana; poročevalec vali krivdo na krasno vreme, ki je izvabilo ljudi na prosto. Uspeh pa je bil odličen in odobravanje vsestransko. Tudi sicer vedno znatno strožji poročevalec lista »Allgemeiner musikalischer Anzeiger« — če je bil res vedno isti? — je priobčil kratko opazko 17. junija 1840 v šte. 25:

(29) Im Theater an der Wien gefiel die Musik des Hr. Micheuz zu dem komischen Gemählde »Die Maske oder Die Männerfeindinnen«. Der Compositeur scheint den rechten Weg gefunden zu haben; möge er ihn nicht so bald verlassen! —

Kar nekoliko škodoželjno zveni drugi stavek te opombe, češ, doslej je bil skladatelj* na krivi poti s svojimi strem-ljenji v resni glasbi — naj sedaj ostane tam, kamor njegovo delo po pravici sodi, namreč v zabavišče. Zdi se, da je bil kritik tega lista vendarle načelno sovražen Mihevcu, kajti žilica mu ni dala miru po kolikor toliko priznavalni oceni in 29. julija je v njem zmagala osnovna zbadljivost v oceni, ki se glasi (šte. 31. istega lista):

(30) »Die Maske«, Intriguengemählde von Schickh, worin dessen Gattin, Mad. Jäger, nachdem sie aus ihrem bisherigen Engagement in der Josephstadt getreten, beyfällig debutierte...

Sledi nekaj stavkov o igri, nato:

Herr Michruz (sic!) hat eine absonderlich kuriose Musik dazu geschrieben, welche jedoch theilweise nicht übel ansprach; transeat cum ceteris. —

Kritik ni podpisan, zato ni mogoče reči, ali se ujema s prejšnjim; vsekakor pa je njegovi sodbi primešan dober del naravne zlobnosti, ki odseva zlasti iz zaključnega citata. Priimek »Michruz« v tej oceni je bržčas tiskovna pomota.

Pri občinstvu je imela igra najlepši uspeh. Igrali so jo skoraj vsak dan v juniju in juliju tega leta in »Allgemeine Theaterzeitung« javlja 19. junija (šte. 147):

(31) Am 16. VI. wurde zum 8. Mal das Stück »Die Maske« aufgeführt im Theater an der Wien. Das Urteil vom 9. VI. hat sich auch diesmal auf das ehrenvollste bewährt. —

Jeseni leta 1840 je prevzelo burko v svoj repertoar še gledališče »in der Leopoldstadt«, kjer so jo še v istem letu uprizorili osemkrat, v naslednjem pa dvakrat. Natančni datumi teh predstav so: 9., 10., 11., 12., 14., 26. in 29. oktobra ter 25. novembra 1840 in 12. februarja ter 31. marca 1841. Eden prvih Mihevčevih raziskovalcev, Filip Löwe, je napisal v »Neues Wiener Tagblatt« 9. februarja 1924, da je bila Mihevčeva »velika opera« »Krinka« izvedena tudi v drugih mestih; prav tako zatrjuje že večkrat omenjeni Maurer v citiranem odstavku Didot-Firminovega leksikona, da je šlo delo preko vseh nemških odrov. Za oboje nimamo nobenih podatkov; proti temu pa govori izrazito dunajski lokalni dialog, ki bi ga morali temeljito predelati za morebitno razumevanje drugod. Tudi ni verjetno, da bi ne bile uprizoritve v svetu kjer koli zabeležene, saj so teatarske kronike še dokaj zanesljive; nikjer pa ne najdemo omembe tega dela. Ni sicer izključeno, da je kakšen manjši oder v območju dunajskega vpliva kdaj igro ponovil, kar bi bilo zlahka spregledati. Pravilneje in bolj upravičeno je misliti, da so bile zgoraj naštetih izvedbe vse, kar jih je igra z Mihevčevo glasbo vred doživela; saj tudi burke te vrste niso namenjene daljšemu življenju in običajno po eni seziji izginejo za vselej z odra. Kakor je razvidno iz gornjega naštevanja, je bila »Krinka« izvedena najmanj osemnajstkrat, kar je gotovo časten uspeh za tako nezahtevno delo.

Mihevčev sloves je medtem kljub nekaterim nevšečnostim rasel; to nam dokazuje notica, ki je izšla 5. septembra 1840. leta v »Allgemeine Theaterzeitung« (štev. 214), o izvajanju neke njegove skladbe v Pragi. Poročilo je obsežnejše in prinašamo iz njega le važne podatke:

(32) Das Kinderfreund'sche Musikinstitut in Prag hat seine öffentliche Prüfung am 16. und 17. VIII. bei einem grossen Andrang des Publikums, welches für dasselbe ein wahrhaftes Interesse zeigt, abgehalten.

Kasneje:

Bei dieser Gelegenheit muss eine vorgetragene Pièce für 2 Claviere erwähnt werden, welche der Wiener Compositeur Herr Micheuz für dieses Institut geschrieben hat, und die sehr beifällig aufgenommen wurde.

Iz tega izvemo, da je glasbena šola praškega instituta naročila pri našem Mihevcu skladbo za dva klavirja, ki je bila ob sklepnih produkcijah te šole z uspehom izvedena. Seveda ne smemo prezreti, da je bil list »Allgemeine Theaterzeitung« nekakšno glasilo Mihevca, bodisi da je sam oglašal in se oglašal v njem, ali pa da je imel v tem uredništvu nekaj prijateljev, ki so beležili njegove uspehe in publikacije; vsekakor pomenja prodor v Prago lep uspeh, ki je moral na našega skladatelja bodrilno vplivati. Res ga vidimo marljivega pri komponiranju in izdajanju vedno novih skladb istega žanra, kakor javlja »Allgemeine Theaterzeitung« od 8. maja 1840 (štev. 111):

(35) Von Georg Micheuz sind als 1. Heft eines periodischen Werkes unter dem Titel »Bijou théâtral « Variationen über die beliebte Romanze der Sigr Gabussi¹⁸ »Dormi, dormi bel bambino« erschienen, welche wir allen Clavierspielern um so mehr empfehlen zu dürfen glauben, als sie nicht nur in einem brillanten Style componirt, sondern auch keineswegs mit Schwierigkeiten überladen sind. Der Verfasser liess sie auf eigene Kosten auflegen und bestimmte den Ertrag der ersten 100 Exemplare den Abgebrannten in Gänserndorf. Man kann Exemplare bei Mechetti, Diabelli und anderen Kunsthändlern beziehen. —

Ta objava je zelo poučna v več pogledih. Najprej v kompozicijskem: Mihevec je neutrudljivo in neuplašljivo nadaljeval v započetem slogu poljudnih, cenениh fantazij, potpurijev in variacij na takratne operne uspehe. Tokrat je bila romanca, ki jo je pela pevka Sigr Gabussi. Prijubljenost te neznatne romance je spodbodla našega komponista, da ji je privoščil serijo variacij, ki so »ne le briljantne, temveč tudi niso preobložene s težkočami«, kakor je razvidno iz oglasa. S takšnim postopkom je skušal skladatelj pridobiti občinstvo; zlagal je kompozicije, ki so bile sicer navidezno virtuozne, a so bile v bistvu dokaj lahko izvedljive; takšna je bila vsa plehkejša salonska

¹⁸ Sigr Gabussi, znana pevka, hči pevca in skladatelja Vincenca Gabussija (okrog 1840).

glasba v sredini 19. stoletja. Pa še nekaj se nam razodene pri tem oglasu, to pa z ekonomske plati: skladatelj je svoje edicije finansiral sam; bil je torej nekakšen samozaložnik, ki je tiskane izvode svojih skladb oddajal v komisijsko prodajo trgovinam z muzikalijami. Tokrat je celo skušal biti pri tem filantrop: Gänserndorf je majhen kraj, severovzhodno od Dunaja, ki je bil — tako vsaj sklepamo iz oglasa — prizadet od požara. Pogorelcem je Mihevec namenil izkupiček prvih sto izvodov svoje najnovejše kompozicije, kar pomeni vsekakor človekoljubno akcijo, o kateri pa ne vemo, koliko donosna je bila tako za pogorelce kakor zanj. Še tretje izvemo iz notice: odkup njegovih skladb je moral biti dokaj zadovoljiv, kajti le tako si je mogoče razlagati gornjo širokosrčnost pri prodaji prvih sto izvodov. Skladatelj je moral pri naslednjih izvodih izravnati račun izgube in dobička s to skladbo, drugače se mu izdanje gotovo ne bi bilo izplačalo. Kaže torej, da je šla prodaja njegovih sprotnih del v stotine izvodov, kar je vsekakor lep uspeh.

V naslednjih letih so njegove objave redkejše. Niti se ne javljajo nove skladbe niti nastopi niti edicije. Pol desetletja je minilo, ne da bi imeli o njem kaj nadrobnejših vesti. Prvi vpogled v njegovo življenje nam daje pismo, ki ga je pisal svoji materi bržkone okrog ali točno 15. marca 1846 in je bilo z datumom 25. marca 1846 objavljeno v dnevniku »Jutro«. To pa je bržkone pomota, ker nosi oddajni poštni pečat Dunaja datum 16. marec, pečat prihoda v Ljubljani pa 19. marec. »Jutro« ga je priobčilo 8. maja 1927 in glasi se (v prevodu, original je bil najbrž nemški):

Ljuba mati!

Da že davno nisem pisal, so krivi razni vzroki: deloma žalitve v mojih podjetjih, poslednje poletje pa sem bil vedno bolan. Moje okoliščine so se poslabšale in tako sem izgubil ves pogum. Sedaj sem že pol leta zdrav, ne gre pa mi po želji. Najbrž se bom spet preselil na Ogrsko, tam vsaj ne bom imel več skrbi. Rad bi potoval na Angleško ali v Francijo, toda premalo imam denarja. Če bi bil Oger, bi kmalu našel podporo, toda naši Kranjci nimajo časti v sebi, sicer bi kaj imel od svoje domovine. Kako vam gre, ljuba mati?

Ali je Toni¹⁹ zadovoljna v svojem stanu? Kaj delata Ivan²⁰ in Franc²¹? Ali je ta že avanziral?

Sedaj imam v delu več skladb.

Pozdravljam vse, ki se me radi spominjajo.

Poljublja Vaš in vse ostale pristrčno Vaš odkritosrčni sin Jurij Micheuz.

Wien, 25. marca 1846. Bauernmarkt, Bellegard (Hof) 3, 5 stopnišče, 4 nadstropje.

Kakor kaže, se je Mihevec sam zmotil v datumu, oziroma je napravil pismeno pogreško, ki je bila nato pri priobčitvi na slepo povzeta. Vsebinsko nam odkriva pismo depresijo, katere skladatelj sam noče globlje razodeti. Verjetno mu je začela trda presti in je že mislil na odselitev, le da se še ni bil odločil, kam naj se obrne. Mikalo ga je na Ogrsko, kjer je nekoč preživel nekaj zadovoljivih let; še bolj ga je vleklo na zahod, kjer so se mu odpirale nove možnosti delovanja. Vsekakor se je spominjal svojcev, zlasti matere, s katero ga je vezala globoka in neporušljiva vez; zanimal pa se je tudi za sestro in oba brata, o katerih očitno že dlje ni imel sporočil.

Še nekaj pripomb v pogledu pisma samega. Original je izginil; baje je bil nekoč v posesti skladatelja Emila Adamiča²², ki pa mi je zatrjeval, da ga je dal nekemu interesentu, čigar imena se ni več spomnil. Ker pisma do danes ni bilo mogoče izslediti, je bolje, da ga štejem za izgubljeno. Prevod je »Jutrov«; ni pa gotovo, da je bil original nemški, kajti »Jutro« tega ne omenja izrecno. Ker je verjetno improviziran, to se pravi, ni dobesečen, sem ga mestoma ugladil in smiselno dopolnil, kajti izrazi v »Jutrovem« prevodu so okorni in deloma težko razumljivi. Bilo bi zanimivo najti izvirnik, čeprav seveda iz njega ne bi mogli razbrati kaj več ko nudi prevod.

Mihevčeva kritika »kranjskih« razmer je gotovo utemeljena; kakor njemu, se je zgodilo tudi mnogim pred njim

¹⁹ Sestra Antonija (16. II. 1810—28. III. 1891)

²⁰ Brat Ivan (27. VIII. 1807— ?)

²¹ Brat Franc (11. IX. 1802—27. XII. 1864)

²² Emil Adamič (25. XII. 1877 — Dobrava pri Ljubljani — 6. XII. 1936 — Ljubljana), eden najplodovitejših in najpomembnejših slovenskih skladateljev.

in premnogim za njim. Iz pisma razvidimo, da so Mihevca razni neuspehi »v podjetjih« (kar pomenja bržkone muzikalno področje sploh) slednjič privedli do spoznanja in cdločitve, da se preseli drugam.

V tem smislu je že dlje skušal navezati stike v inozemstvu. Že poprej smo omenili, da je imel odnose do francoskih založb, ki so njegova salonska dela rade ponatiskovale. Francoski glasbeni tednik »Le Ménestrel« (ki izhaja še dandanes) je že 19. oktobra 1845. leta (v številki 609) prinesel oglas založnika Troupenas & Cie (Paris, 40, Rue Vivienne, kjer je še danes sedež te revije), ki napoveduje izdajo skladbe: *Michéuz*, op. 69, *Rêverie d'Amour*. Enak oglas je izšel v naslednji (610.) številki revije dne 26. X. Treba pa je omeniti, da to ni bila prva Mihevčeva skladba, izdana v Parizu; že od leta 1843 dalje najdemo njegovo ime v katalogih pariških založnikov, le da z izdajo niso bili hkrati priobčeni oglasi. Tako datira Mihevčev odnos do Pariza že morda vso dobo od leta 1840 naprej. Težko pa je določiti dan selitve, kajti nikjer o tem ne najdemo nobene objave ali dokumenta. Moral je biti to dan velikega preloma zanj; pripravljal se je nanj že dlje. Prvo resnično potrdilo pa bo domnevno oglas založnika Troupenasa v »Ménestrelu« dne 18. oktobra 1846 (številka 263):

(34) *G. Michéuz*, compositeur-pianiste de mérite, vient mettre en vente chez l'éditeur Troupenas, de grandes variations de bravoure sur Norma, le chef-d'oeuvre de Bellini. —

Iz te skromne notice sklepamo, da se je Mihevec v poletju leta 1846 dokončno preselil v Pariz in s tem načel tretje ter poslednje obdobje svojega dokaj burnega življenja daleč od domovine.

* * *

Videli smo, da se je Mihevec leta 1836 dokončno preselil na Dunaj in pretrgal stike z Ljubljano; deset let kasneje ga najdemo v Parizu, kjer vnovič preseka vse vezi s svojo prvo in drugo domovino. Tedaj je bil star 40 let; nadaljnjih 35 let je preživel v Franciji, še dlje od svojega rodnega mesta in še bolj odtujen. Od tega dne ga veže le še spomin na domovino; včasih se oglasi v njem domotožje, ki ga izrazi s primernim posvetilom. V bistvu pa se vedno

bolj odtuja je vsemu, kar mu je bilo dotlej domače in se povsem prilagodi novemu okolju. To kaže na posebno Mihevčevo kozmopolitsko usposobljenost, ki mu je omogočila, da se je vživel v vsakršne razmere in prav povsod. Kakor zelo je ta lastnost zavidljiva, tako močno pa je tudi zapeljiva, saj slednjič najdemo našega skladatelja ginevati na tujih tleh, popolnoma odrezanega od domovine in brez vsakršne osebne, pa tudi umetniške povezave z njo. Prav gotovo ne moremo reči, da bi se mu bilo doma godilo bolje; preveč imamo v zgodovini naših umetnosti svarečih primerov. Vsekakor pa je nesporno dejstvo, da si je s prostovoljnim umikom v tujino sam izpodrezal stike z domovino in si tako onemogočil vplivanje na tok glasbenih dogodkov pri nas. Ne moremo presoditi, koliko je bilo to usodno ali sploh pomembno za razvoj naše glasbe; reči pa smemo, da je bilo škoda izgubiti nadarjenega rojaka, ki je -- morda nekoliko samovoljno in premalo zgledno -- vendarle prispeval iz sebe k razvoju glasbe sploh in bi morda v ugodnejših okoliščinah lahko bodreče vplival na rast naše glasbene kulture v času, ki je je največ potreboval.

»Le Ménestrel« je že 1. novembra 1846. leta (v številki 264) napovedal novo Mihevčevo delo:

(35) *La Joie, tel est le titre d'une hongroise originale du ballet le Roi des Fées de Micheuz, et variée par l'auteur lui-même.* —

Tu imamo opraviti s skladbo, ki je prvotno bila drugi del serije »*Quatre Hongroises originales et caractéristiques*«, opus 50, o katerem smo govorili na svojem mestu. Vse kaže, da je štel avtor sam ta opus med svoja najbolj uspela dela, kajti vedno znova ga najdemo v objavah in edicijah (glej bibliografijo!). Verjetno je bila ta skladba tudi del scenične glasbe (ali spevoigre?) »Vilinski kralj«, o kateri pa sicer ne vemo prav nič. Morda je istovetna s »Vilinskim detetom« (das Feenkind) iz leta 1828, morda pa je bilo novo, medtem izgubljeno delo. Povezanost z Avstrijo izpoveduje posvetilo na notranji strani ovitka: »*donné à Kaschau au profit des pauvres*«. To kaže, da je bilo delo izvajano (od avtorja samega?) v mestu Košice in v korist tamkajšnjih ubožnih; iz tega sicer ne sledi, da je delo povzeto iz baletne glasbe k »Vilinskemu detetu«.

pač pa dopušča domnevo, da gre za starejši, na novo izdani opus, kajti skladba sama je ista kakor druga v zgoraj citirani zbirki.

V naslednji številki (265) iste revije najdemo (8 novembra 1846) oglas:

(36) *Encore une nouvelle oeuvre de M. Micheuz, sur Roméo et Juliette, variations brillantes à quatre mains, chez les éditeurs Bonoldi, boulevard des Italiens.* —

Tu gre za variacije na Bellinijevo opero, ki so jo prav takrat dajali v Parizu z znatnim uspehom. Pogostnost, ki jo opažamo v objavah novih Mihevčevih skladb, kaže na to, da se je skladatelj dobro pripravil na zavzetje Pariza z naskokom. Moral je poleg živahne založniške dejavnosti razvijati tudi obsežno pedagoško: imenik njegovih učencev (njihova imena srečavamo najpogosteje na platnicah njegovih skladb s primernimi posvetili) zajema mnogo članov takratne pariške aristokracije in visoke buržoazije. Prav tam še vedno naletimo na starega ogrskega prijatelja in pokrovitelja, grofa Franca Berenyija; tako rekoč za petami mu sledi drugi Mihevčev mecen, Koloman Dessewffy z vso rodbino. Novi so francoski prijatelji in zaščitniki: baronica Hortense Duboisée de Ricquebourg, princesa Metternich, baronica Léontie Gay de Vernon, baronica William de Keating (verjetno soproga angleškega veleposlanika) in kot najvažnejša in najvztrajnejša vez grofica Vaucouleurs de Lanjamet, ki mu je ostala zvesta do njegove smrti.

Vse kaže, da se je Mihevec sprva prav dobro vživel v novo okolje. Ne mine mesec, da ne bi našli novih oglasov s področja njegove kompozicijske dejavnosti. Ponajveč seveda gre za poljudne fantazije, variacije, potpurije, mazurke, sanjarije in druge salonske drobnarije, ki so v dobi drugega cesarstva napolnjevale pariške salone kot središča umetnostnega shajanja. Večina Mihevčevih skladb je izšla pri znanih pariških založnikih; mnogo pa jih je založil sam. Na ovitku del iz samozaložbe izvemo tudi za njegov takratni pariški naslov: 7, Rue St. Nicolas d'Antin. Prav tam je stanoval naš skladatelj, ko ga je slučajno posetil rojak dr. Jernej Zupanc, o katerem pripoveduje dr. Mantuani. Navedba, da je ta obisk staviti v leto 1849, je naj-

brž zmotna, kajti dr. Zupanc je bil v Parizu septembra leta 1846, torej v času, ko se je Mihevec verjetno komaj preselil v Pariz. Najbrž je bilo navedeno stanovanje prvo, ki ga je imel naš rojak v tem mestu.

Leta 1847 najdemo samo en oglas v »Ménestrelu«, in to 14. julija (številka 299), za Mihevčevo dvoročno priredbo trita iz Rossinijeve²³ opere »Robert Bruce«. To delo je bilo prvič izvajano v Veliki operi 23. decembra 1846 ter je imelo skozi vso sezijo 1846-47 mnogo uspeha. Tudi Mihevec se je pridružil občudovalcem in priredil eno najuspelejših točk opere za domačo uporabo. O njegovem siceršnjem delovanju v teh letih ne izvemo nič pomembnega; javno ni nastopal; omejeval se je na poučevanje klavirja in izdajanje novih del. V didaktičnem pogledu razodeva beležka v listu »Revue et Gazette musicale de Paris« od 23. decembra 1849, da je bil Mihevec vsaj nekaj časa učitelj za klavir na šoli pianista van Nuffela, uglednega pedagoga. Ta objava (v številki 51) se glasi:

(37) Pour la réouverture du cours de piano de M. Van Nuffel, M. G. Micheuz vient d'arranger la grande fantaisie de Thalberg sur Robert le Diable²⁴ pour trois pianos à douze mains.

Van Nuffel je slovel kot pianist in vzgojitelj; z Mihevcem ga je vezalo trajnejše prijateljstvo, ako smemo tako sklepati iz dejstva, da je sam aranžiral nekaj Mihevčevih priredb, tako na primer fantazijo iz Webrove²⁵ opere »Oberon« in iz Donizettijeve »Don Pasquale«. Šlo je tedaj za priredbe priredb, torej za druge priredbe; tako je bila takrat priljubljena zvrst raznovrstnega prirejanja

²³ Gioacchino Antonio Rossini (29. II. 1792 — Pesaro [Italija] — 13. XI. 1868 — Ruelle pri Parizu), znamenit operni skladatelj (Tancredi, Il barbiere di Siviglia, La Cenerentola, La gazza ladra, Semiramide, Guillaume Tell, Robert Bruce).

²⁴ Giacomo Meyerbeer (Jakob Liebmann Beer) (5. IX. 1791 — Berlin — 2. V. 1864 — Paris), zelo plodovit in uspešen operni skladatelj (Robert le Diable, Les Huguenots, L'Africaine, Le Prophète).

²⁵ Carl Maria Friedrich Ernst von Weber (18. XII. 1786 — Eutin [Oldenburg], Nemčija, — 5. VI. 1826 — London), eden največjih skladateljev glasbene romantike, avtor mnogih oper (Čarostrelec, Euryanthe, Oberon) in komorne glasbe.

in obravnavanja najbolj zavzetnih opernih melodij, da so skladatelji oziroma prireditelji oddajali prve priredbe v ponovno prirejanje. Iz posvetil, ki redoma spremljajo vsako edicijo, smemo povzeti, da je bil Mihevec v osebnih stikih z znamenitim pianistom Thalbergom, kakor tudi z mnogimi drugimi glasbenimi prvaki takratnega Pariza. Glasbeno življenje v tej metropoli je bilo izredno razgibano; operne novitete so se kar vrstile na odrih Velike in Komične opere, koncerti so si nagosto sledili skozi vse dni tedna, pevke in pevci so napolnjevali dvorane in glave, kratka, bila je doba velikih vokalnih in instrumentalnih podvigov in zlasti odrska glasba je zaživela v dotlej neslutnem razmahu. Publika so navduševali klavirski virtuozni vseh narodov: Liszt²⁶, Chopin²⁷, Thalberg, Kalkbrenner²⁸, Herz²⁹, Hüntten³⁰, Prudent³¹, Cramer³², Lemoine³³, Bertini³⁴, vse to so zveneča ime-

²⁶ Franz Liszt (22. X. 1811 — Raiding [Oedenburg], Madžarska — 31. VII. 1886 — Bayreuth, Bavarska), pianist in komponist največjega formata.

²⁷ Frédéric François Chopin (22. II. 1810 — Żelazowa Wola [Warszawa], Poljska — 17. X. 1849 — Paris), nesporno prvi in najpomembnejši slovanski skladatelj za klavir ter pianist.

²⁸ Friedrich Wilhelm Michael Kalkbrenner (1788 — Kassel-Berlin, Nemčija — 10. VI. 1849 — Enghien les Bains — Paris), slaven pianist in avtor številnih klavirskih skladb.

²⁹ Henri Herz (6. I. 1803 — Dunaj — 5. I. 1855 — Paris), znamenit pianist in avtor številnih klavirskih del.

³⁰ Franz Hüntten (26. XII. 1793 — Koblenz, Nemčija — 22. II. 1878 — Koblenz), slaven klavirski pedagog in skladatelj številnih modnih klavirskih skladb.

³¹ Emile Benni Prudent (3. II. 1817 — Angoulême, Francija — 14. V. 1863 — Paris), ugleden klavirski pedagog in skladatelj boljše salonske glasbe.

³² Johann Baptist Cramer (24. II. 1771 — Mannheim, Nemčija — 16. IV. 1838 — London), eden največjih klavirskih učiteljev, pianist, avtor mnogih klavirsko-pedagoških del in tedaj priljubljenih klavirskih ter komornih skladb.

³³ Henri Lemoine (21. X. 1786 — Paris — 18. V. 1854 — Paris), znan klavirski pedagog in avtor mnogih, še danes uporabljenih etud.

³⁴ Henri Bertini (z vzdevkom »le jeune« — za razliko od starejšega brata Benoît Augusta) (28. X. 1798 — London — 1. X. 1876 — Meylan pri Grenobleu, Francija), pianist, avtor mnogih etud in drugih klavirskih skladb.

na, ki jih poznamo še danes, četudi nekatera od njih samo še bledé na ovitkih šolskih etud; v komponiranju oper so se medsebojno nadkriljevali Auber³⁵, Meyerbeer, Rossini, Donizetti, Bellini, Halévy³⁶, Thomas³⁷, Boieldieu, in tudi že tedaj še mladi Verdi³⁸; poleg teh so blestela danes že popolnoma pozabljena imena: Onslow³⁹, Litolff⁴⁰, Musard⁴¹, Gorla⁴² in druga; torej dovolj priložnosti za prilagodljivega prireditelja prijaznih, poljudnih in ne pretežavnih meditacij o preprostih in zlahka umljivih melodijah operne zvrsti, ki ni težila k poglobljanju, temveč se je zadovoljevala s kratkim, prodornim uspehom pri površnem, zabave išočem občinstvu. Tudi takratna salonska glasba je štela pomembne mojstro-

³⁵ Daniel François Esprit Auber (29. I. 1782 — Caen, Normandija — 12. V. 1871 — Paris), eden najznamenitejših francoskih opernih skladateljev (Le maçon, La Muette de Portici, Fra Diavolo, Marco Spada), avtor mnogih baletov, pa tudi del s področja komorne glasbe.

³⁶ Jacques Fromental Elie Halévy (27. V. 1799 — Paris — 17. III. 1862 — Nice) slaven francoski operni skladatelj (Ludovic, La Juive — Židinja, L'Eclair), ki je deloval tudi na drugih kompozicijskih področjih in velja kot avtor Cherubinijeve knjige o kontrapunktu.

³⁷ Charles Louis Ambroise Thomas (5. VIII. 1811 — Metz 12. II. 1896 — Paris), pomemben francoski operni skladatelj (Caïd, Raymond, Mignon, Hamlet), pa tudi avtor kantat, maš in komorne glasbe.

³⁸ Giuseppe Verdi (10. X. 1813 — Roncole, [Parma] — 27. I. 1901 — Milano), najplodovitejši in najuspešnejši italijanski operni skladatelj (Rigoletto, Il Trovatore, La Traviata, Un ballo in maschera, Aida, Otello, Falstaff), ki se je uveljavil tudi na drugih glasbenih področjih.

³⁹ Georges Onslow (27. VII. 1784 — Clermont-Ferrand, Francija — 3. X. 1852 — Clermont-Ferrand), avtor oper in številnih del za komorno zasedbo.

⁴⁰ Henry Charles Litolff (6. II. 1818 — London — 6. VIII. 1891 — Paris), pianist, dirigent, skladatelj, založnik.

⁴¹ Philippe Musard (1792 — Paris? — 31. III. 1859 — Auteuil [Paris]), »kralj četvorke«, svoje dni nadvse priljubljen skladatelj lahke, plesne glasbe.

⁴² Alexandre Edouard Gorla (21. I. 1823 — Paris — 6. VII. 1860 — Paris), avtor plehkkih, a privlačnih salonskih klavirskih komadov.

valce, kot so bili Burgmüller⁴³, Duvernoy⁴⁴, Rosellen⁴⁵, Leduc⁴⁶, Labitzky⁴⁷, Batta⁴⁸, Puget⁴⁹, Grisar⁵⁰, Vogel⁵¹ i. dr. Med njimi si je kot novinec dovolj uspešno utiral pot naš Mihevec, kajti više ni segalo njegovo stremljenje. Na tej ravni mu je bil zagotovljen določen, četudi le enodnevni uspeh; skladatelji z višjimi stremljenji so bili širši množici klavirskega občinstva le malo znani. Veliko večino povprečnih klavirskih igralcev — semkaj je šteti ne le šolarje, temveč tudi celo vrsto dobro izobraženih ljubiteljev glasbe — so plašile visoke zahteve Chopina, Liszta in drugih koncertnih veličin; zato so se raje zadovoljevali z odsevi, ki so po svoji plati skrbeli za dotok poljudnih, nezahtevnih, le na videz briljantnih izvlečkov in parafraz. Mimogrede naj bo dovoljeno opozoriti na dejstvo, da je ta vrsta posrednikov med »visoko« glasbo in povprečnim ljubiteljem glasbe dandanes popolnoma izumrla. Čeprav njen pomen ni posebno cenjen, je s tem vendarle nastala občutna vrzel med ustvarjalcem in dojemal-

⁴³ Johann Friedrich Franz Burgmüller (1806 — Regensburg, Nemčija — 13. II. 1974 — Beaulieu, S. & O., Francija), svoje dni priljubljen skladatelj površne klavirske glasbe, tudi avtor etud za mladino.

⁴⁴ Henri Louis Charles Duvernoy (16. XI. 1820 — Paris — ? I. 1906 — Paris), priljubljen avtor lahke klavirske glasbe.

⁴⁵ Henri Rosellen (13. X. 1811 — Paris — 18. III. 1876 — Paris), pianist in avtor številnih klavirskih skladb lažjega žanra.

⁴⁶ Alphonse Leduc (9. III. 1804 — Nantes, Francija — 17. VI. 1868 — Paris), virtuoz na fagot, flavto, kitaro in pianist, avtor brezštevilnih drobnih klavirskih skladb in založnik.

⁴⁷ Josef Labitzky (4. VII. 1802 — Schönefeld pri Chebu na Češkem — 18. VIII. 1881 — Karlovy Vary, ČSR), komponist plesne glasbe.

⁴⁸ Alexandre Batta (9. VII. 1816 — Maastricht, Nizozemska — 8. X. 1902 — Versailles, Francija) znamenit violončelist in avtor številnih skladb za svoj instrument.

⁴⁹ Loïsa Puget (?), skladateljica iz srede minulega stoletja, žena pesnika in avtorica premnogih, svoje čase zelo priljubljenih romanc.

⁵⁰ Albert Grisar (26. XII. 1808 — Anvers, Belgija — 15. VI. 1869 — Asnières pri Parizu), avtor slovityh komičnih oper ter številnih svoje dni zelo priljubljenih romanc.

⁵¹ Charles Louis Adolphe Vogel (17. V. 1808 — Lille, Francija — ? IX. 1892 — Paris), avtor številnih uspelih oper in modni skladatelj.

cem. Le-ta nima več direktnega stika s tvorcem; to ga po eni strani onesposablja za neposredno dožemanje novih do-gajanj v glasbi, po drugi pa zavaja na plehko pot banalnih plesnih popevk, s katerimi hočeš — nočeš maši občutno zev. Škoda je obojestranska: ustvarjalci se vedno bolj odtuju-jejo občinstvu, to pa zanašajo modne struje v plitvine brez-osebne in brezvsebinske trivialnosti. V Mihevčevih časih ta kontrast ni bil tako občuten; velika večina najresnejših skladateljev (da imenujemo le glasbena orjaka Chopina in Liszta poleg neštete vrste drugih) je iskala neposredno zvezo z dovtetnim odjemalcem in je skušala storiti vse za popu-larizacijo svoje umetnosti. Zato tudi Mihevčeve priredbe dnevnih muzikalnih novosti, povzete s koncertnega ali oper-nega odra, ne pomenjajo popolne poplitvitve tehtne umet-nosti, temveč bolj njeno posplošitev; v tem smislu je bilo torej njegovo delo hvale vredno in zaslužno, čeprav danes manj veljavno in upoštevano. Vloga tako imenovane salon-ske glasbe je bila vsekakor dvoilična: po eni strani je prav gotovo povzročala znatno plehčanje okusa, po drugi pa je posredovala višje vrednote umetnosti povprečnemu spre-jemalcu — in to je bilo vsekakor v obojestransko korist. Zato je ne smemo obsojati z naglimi in cenenimi izreki, temveč moramo dodobra proučiti razmere in pretehtati ve-ljavo in cenenost ter šele potlej izreči mnenje.

Kruta konkurenca je prisiljevala našega Mihevca, da se je na novi posel vrgel z vnemo, ki je bila vredna višjega cilja. Nenehno teče vir njegove ustvarjalnosti, ki je v bistvu pravzaprav že poustvarjanje. Salonska glasba je imela to osnovno hibo, da je bila namenjena potrebam trenutnega tržišča; zato jo je bilo treba dan za dnem obnavljati. V tej malce neresni tekmi Mihevec ni hotel — in iz prestižnih ter golih živiljenjskih vzrokov tudi ni smel — zaostajati. Zato vidimo, kako skoraj dnevno meče na trg nove pro-dukte istovrstne kvalitete; fantazije podajajo roke parafram, le-te potpurijem in priredbam, vmes pa zablesti osam-ljena originalna skladba, ki bi bila morda lahko zametek samostojnega ustvarjanja, a se kar takoj utopi v veletoku »dobro idočega« dnevnega blaga. Mihevčeva iznajdljivost v prirejanju skladb drugih avtorjev je kar omamljiva: mrz-lično preskakuje z ene opere na drugo, prireja izvlečke,

posamezne točke, pa tudi cele simfonije, danes za klavir, jutri za četvero, šestero, osmero rok in tudi za več klavirjev, za klavir in harmonij, glas in klavir in kakor koli — po želji in potrebi. V spisku njegovih del najdemo slavna imena, kot so: Haydn, Beethoven, Mozart, Schubert, Weber, Mendelssohn⁵² in Boccherini⁵³; z njimi v isti vrsti niz opernih skladateljev: Adam⁵⁴, Auber, Bellini, Boieldieu, Donizetti, Meyerbeer, Rossini, Verdi; poleg pa še vrsto že po pravici popolnoma pozabljenih imen: Battmann⁵⁵, Coedès⁵⁶, Danbé⁵⁷, — komu more še koristiti nadaljnje naštevanje? Naravnost osupljiva je plodnost našega Mihevca v prirejanju tovrstnih arij, komadov, točk in kakor bi pač že mogli poimenovati posamezne odlomke iz ohlapno strnjenih del pretežne večine zgoraj naštetih avtorjev. Mnoštvo teh priredb opravičujeta dve okolnosti: prva je sorazmerna neproblematičnost predlog, ki dovoljujejo svobodno obdelavo brez globljih posežkov v strukturo in izraz skladbe, druga pa je velika Mihevčeva ročnost, ki bi jo smeli označiti skoraj kot virtuoznost. V sintezi teh dveh karakterističnih potez je obsežena plodnost kot posledica nekega lahkotnega, igrivega odnosa do glasbe sploh; le-ta pa je bil značilen za Mihevčevo specifično muzikalnost, ki ni trpela na problemih in se ni ustavljala ob svarilih.

⁵² Felix Jakob Ludwig Mendelssohn-Bartoldy (3. II. 1809 — Hamburg — 4. XI. 1847 — Leipzig), eden najpomembnejših skladateljev romantične dobe.

⁵³ Luigi Boccherini (19. II. 1743 — Lucca, Italija — 28. V. 1805 — Madrid), odličen violončelist in avtor številnih skladb za svoj instrument, kakor tudi za komorno zasedbo.

⁵⁴ Adolphe Charles Adam (24. VII. 1803 — Paris — 3. V. 1856 — Paris), slaven komponist oper (Le Postillon de Lonjumeau) in baletov.

⁵⁵ Jacques Louis Battmann (25. VIII. 1818 — Maas-münster, Alzacija — 7. VII. 1886 — Dijon, Francija), organist, komponist številnih skladb za orgle, harmonij, klavir in teoretik.

⁵⁶ Auguste Coedès, je bil glasbeni šepetalec v pariški Veliki operi, hkrati skladatelj številnih operet in dnevni popevk, ki so bile nekoč silno priljubljene.

⁵⁷ Jules Danbé (16. XI. 1840 — Caen, Francija — 10. XI. 1905 — Vichy, Francija), violinist in dirigent, avtor številnih skladb za svoj instrument.

V tej dejavnosti je živel Mihevec v Parizu, ne da bi se podajal v javnost kot pianist (dunajske izkušnje so ga, kakor vse kaže, vendarle izučile). Svoje delo je omejeval na komponiranje, ki je polagoma povsem utonilo v prirejanju kompozicij drugih tvorcev, in na poučevanje klavirja. Okrog njega se je strnil krog dobrih prijateljev, naklonje-

Mennecy v Franciji

nih mecenov in »salonskih levov«, med katerimi je — sodimo po posvetilih v skladbah — vsaj nekaj časa sam blestel. Dom grofice de Vaucouleurs mu je bil vedno odprt; če so informacije zanesljive, je bil tam domači glasbeni učitelj. Svoje pariško stanovanje je pogostoma menjal; vzrokov za to nestalnost ni bilo mogoče dognati. Stalnejši je bil v izbiri poletnega domovanja; skoraj redoma ga najdemo na gradu Villeroy blizu mesta Mennecy, kamor je hodila letovat družina de Vaucouleurs. Menim, da je trditev dr. Mantuanija, po kateri naj bi se bil Mihevec preselil že leta 1878 dokončno v Mennecy, neopravičena; kajti v tem malem, provincialnem mestecu ne bi imel kaj iskati in tamkajšnji njegovi znanci (ki sem jih izsledil še leta 1940) niso o tem nič vedeli. Domnevam, da je dr. Mantuanija, ki je to

vest objavil v »Novi muziki«, zavedlo dejstvo, da je Mihevec umrl v tem kraju; toda do smrti je bilo še daleč ob času, ko vidimo našega skladatelja tako rekoč na višku tvornosti in dejavnosti v Parizu.

V materialnem pogledu je moralo biti Mihevčevo življenje v Parizu precej zadovoljivo. Dohodki so dotekali iz prodaje muzikalij in iz honorarjev za pouk. Vidno so se poslabšali med nemško-francosko vojno (1870-71). Takrat je iz obleganega Pariza pisal v Ljubljano bratu Ivanu in se bridko pritožil nad usodo, ki je zadela Francijo in z njo njega. Ponudil se mu je, da bo prišel domov vzgajat njegove otroke, jih učiti klavirja in francoščine, pod pogojem, da mu omogoči vrnitev v Ljubljano. Bil je to njegov poslednji poziv domovini, ki pa je ostal brez odziva. Nekoliko nezaupljivi brat grčavega značaja se je bal, da si nakoplje na stara pleča razvajenega jedca in raje ni odgovoril na pismo, ko da bi se bil zarekel. Po tem neuspelem poskusu se Mihevec ni več oglasil: bil je do kraja razočaran in sklenil je ostati tam, kamor ga je usoda odrinila. Težko obdobje vojne je preživel in njenih še težjih posledic se je otepal, kakor je pač šlo; pri tem se je opiral na naklonjenost grofice de Vaucouleurs, ki ga do kraja ni zapustila.

Iz njenih pisem izvemo tudi za njegova poslednja leta. Naslavljala jih je redoma na njegovega nečaka Ivana, sina brata Ivana v Ljubljani. Prvo pismo, dolgo šest drobno popisanih strani, je bilo oddano v Parizu 7. junija 1882. leta. V njem sporoča grofica, da pozna že 33 let Mihevca in ji je težko gledati njegovo naraščajoče propadanje. Pritožuje se, da se že leta dolgo noben njegovih sorodnikov ne zmeni zanj in je ostal navezan zgolj na njeno podporo ter na milodare prijateljev. Nato podrobno opisuje njegovo usodno želodčno bolezen; sporoča, da je bil njen oče voljan, izplačevati mu 2000 frankov letno poleg obleke, obutve, kurjave in prehrane, če bi poučeval njegovo deco, in to po pol tedna skozi vse leto, da pa je Mihevec to ugodno ponudbo odbil, češ da bi mu stalno bivanje na gradu Villeroy onemogočalo delovanje v Parizu, s katerim je očitvidno še vedno računal. Dalje sporoča grofica, kako je šla k avstrijskemu poslaniku prositi zanj podpore; toda od te strani ni bilo

odziva; nas to ne more presenečati, pač pa kaže, da je njo iznenadilo. Sledi topel in iskren poziv nečaku, da se vendar oglasi in ne zapusti strica, ki je na stara leta zašel v težave. Da bi mu odziv čim bolj olajšala, se zataji in mu napiše nemški stavek z gotskimi črkami:

(38) Ja, mein Herr, seien Sie so gütig und wenn Sie französisch nicht verstehen, sagen Sie es mir und sogleich will ich Ihnen auf deutsch schreiben. Antworten Sie mir in dieser Sprache, wenn Sie es lieber haben. —

Bolj se francoska plemkinja po hudih letih poraza, ki so ga zadali Franciji Nemci, res ni mogla ponižati. Toda tudi to ni zaleglo, kakor tudi ne zaključek pisma:

(39) Mr. Micheuz tient à sortir tous les jours pour aller déjeuner au restaurant. Il se traîne avec difficulté et je redoute qu'un jour il tombe de faiblesse dans la rue. Aussitôt rentré à l'hôtel, il se couche, car il est trop faible pour rester debout. Je bénis le ciel, Monsieur, qu'un jour Mr. Micheuz m'avait fait voir une de vos lettres, j'eus l'idée de copier votre nom sur mon cahier d'adresse.

Pripis:

(40) Ayez la bonté, Monsieur, d'excuser mon affreuse écriture, j'ai la vue fatiguée. Voudrez-vous bien me dire si j'ai mis votre adresse correctement?

Kolikor vemo, na to plemenito in ganljivo pismo ni bilo odgovora. Mihevec je bil pač zavrženec, s katerim je bilo boljše ostati v čim večji razdalji; strah, da bi bilo treba na stara leta skrbeti zanj in si s tem nakopati nevšečnosti tja do pogreba, je premagal vsa rodna čustva in nežni nečak se je zavil v molk, čeprav je — ako prav sodimo iz grofičinega pisma — svoje dni naslavljal na slavnega strica neka pisma (le-teh danes ni več najti).

Da grofica na to pismo ni nikoli prejela odgovora, izpričuje njeno naslednje pismo od 12. oktobra 1882, napisano v gradu Villeroy. Glasi se:

(41) Monsieur,

Si ma lettre reste encore sans réponse, je pourrai me dire que j'aurai fait tout ce qu'il était en mon pouvoir pour ne pas vous laisser ignorer la mort de votre povere oncle Mr. Georges Micheuz. J'avais beaucoup d'affection pour lui. Depuis son arrivée en France, moi, une de ses premières

élèves, je n'ai jamais cessé de m'occuper de lui, de lui procurer des élèves etc. Il y a deux ans qu'il tomba malade et depuis lors incapable de gagner sa vie. Moi et quelques bien rares amis l'avons fait entrer dans une maison de santé, grâce à des secours obtenus par souscriptions. Cet été il me demanda de venir à la campagne, je l'y fit amener et il s'éteignit le 1er Septembre. Pauvre Mr. Micheuz, abandonné de tous, excepté de nous, étrangers à sa famille, qui avons considéré comme un devoir de le secourir! Il est mort sans ressource aucune, ne laissant que quelques vieux vêtements, une malle, renfermant de la musique, et à Paris quelques dettes. A quelle chiffre s'élèvent elles, je n'en ai aucune idée. C'est pendant qu'il demeurait rue Richelieu 5, où vous lui adressiez vos lettres que me montrait ce pauvre Mr. Micheuz qu'il est tombé malade. On le transporta dans une maison de santé et il fit vendre ses meubles qui étaient si mauvais que la concierge, chargée de ce soin (j'ignorais tout cela, je ne l'ai su qu'après) n'en trouva que 30 francs. Ne pouvant me rendre à voir un génie comme était celui de votre pauvre oncle reposer inaperçu au cimetière, je fais une nouvelle collecte chez nos amis afin de pouvoir faire quelque chose sur la tombe. Ce sera très simple, les fonds manquant, mais ce sera au moins un souvenir. Je ne m'explique pas que vous n'ayez pas, Monsieur, répondu au Maire de mon village pas plus qu'à moi? Si vous désirez que je vous répète tout cela en allemand, faites le moi savoir et je vous répondrai tant bien que mal dans cette langue. Monsieur, à partir du jour du décès d'une personne en France, on a trois mois; passée cette époque, si vous n'avez pas fait connaître vos intentions relativement à la succession, le gouverneur ouvrira la malle du défunt, et s'il n'y a pas de testament, s'emparera des objets. Je voudrais connaître la date exacte de la naissance du pauvre Mr. Micheuz, afin de la faire graver sur son tombeau.

Ich weiss nicht sehr gut deutsch; aber doch genug um Ihnen in dieser Sprache zu schreiben, wenn Sie es vorziehen und auch um Ihre deutsche Antwort zu verstehen.

Ich grüsse Sie, mein Herr.

Pripis:

(42) Je suis gênée pour écrire par ma vue. J'ai écrit à Monsieur le Bourgmestre de Stein et il ne répond pas plus que vous, Monsieur. C'est étrange.

To pismo ni samo sporočilo o Mihevčevi smrti; to je huda obtožba naših razmer, našega srca, našega obnašanja nasploh. Tuja oseba, ki je spoznala Mihevca kot zrelega

Hiša v Mennecey-ju, kjer je umrl Jurij Mihevec

moža, njegova učenka, se je čutila dolžno, pomagati mu v hudih dneh. Njegovi sorodniki v Ljubljani niso bili tako sentimentalni. Pustili so ga, da je umiral v tujini, pustili so celo njegovo povsem neprizadeto zaščitnico brez odgovora na njena pisma. Življenje in smrt Jurija Mihevca jih nista prizadela. Zato je vredno, da se pri tem žalostnem in za nas prav tako kot za Mihevčevo sorodstvo neprijetnem dokumentu malce ustavimo.

Iz pisma izvemo, da se je Mihevčeva bolezen, o kateri je bilo že poprej govora, končala z njegovo smrtjo: umrl je 1. septembra leta 1882 blizu grada Villeroy. Sporočilo pravi, da je bil ob smrti zelo ubog; reven po premoženju, še rev-

nejši po položaju. Nihče se ni zmenil zanj. Pozivi grofice de Vaucouleurs rojakom v domovini so ostali brez odziva. Nekaj tamkajšnjih prijateljev je zbiralo zanj milodare. Uspelo jim je, da so ga začasa spravili v bolnišnico. Vse kaže, da tam ni dalj časa vzdržal; zaželel si je odmor na deželi. Tjakaj ga je spravila grofica in tamkaj je tudi izdihnil. Zelo rahel, a tem bolj žgoč je očitek: »Ubogi gospod Mihevec! Zapuščen od vseh, razen od nas, ki smo tuji njegovi rodbini, smo pa le čutili kot svojo dolžnost, da ga podpiramo.« Umr! je — piše grofica dalje — brez vsakršne pomoči (mišljena je pomoč z doma). Zapustil je le nekaj starih oblačil ter kovček z muzikalijami in v Parizu nekaj dolgov. »Kolikšni so, o tem nimam pojma,« pravi grofica. V svojem poslednjem pariškem stanovanju (rue Richelieu številka 5) je obolel. Ob prevozu v bolnišnico so prodali njegovo stanovanjsko opremo; bila je tako revna, da hišnica (ki ji je bila poverjena prodaja) ni iztržila zanj več ko 30 frankov. Še dlje gre groficičina požrtvovalnost: da ne bi bil Mihevčev grob povsem zapuščen, je hotela z zasebno zbirko sredstev postaviti vsaj zasilni spominski kamen »geniju, kakršen je bil vaš stric« — kakor omenja (ne brez pikrosti) v pismu. Vse kaže, da njen napor ni rodil zaželenega uspeha; kajti Mihevčev grob še danes nima napisa, kaj šele spomenik.

Kar sedaj sledi v pismu, je še mučneje: Župan mesteca Mennecy je smatral za potrebno, da obvesti nečaka pokojnika o smrti strica in (slovenskega) skladatelja Mihevca; pa tudi ta službeni dokument je ostal brez odgovora. Zato se grofica znova ponudi kot tolmač; kakor ji je bilo bržkone težko, pisati v zasovraženem jeziku zmagovalca, je vendar pripravljena, uporabiti ga, da bi vsaj s tem izvabila kakršen koli odziv iz domačije. Naslanjala se je pri tem tudi na dokaj nerazumljivi verjetnostni račun, da Slovenec na nemški poziv morda raje odgovarja ko na kakršnega koli drugega. Toda tudi tu se je uštel: zapuščina je bila bržkone premalo zanimiva in brez pridržka so jo naravni dediči prepustili službenemu postopku, ki ga grofica opisuje. Prav tako se jim ni zdelo vredno, sporočiti ji datum Mihevčevega rojstva; skratka, tudi to pismo je ostalo, kakor prejšnje.

brez odziva, in prav tako je bilo z onim, ki ga je grofica naslovila na kamniškega župana. Njena pripomba »c'est étrange« ni samo pravična, temveč tudi boleča obtožba.

Še nekaj zaključkov iz obeh pisem: Mihevec je resno obolel nekako v svojem 75. letu. Tedaj si ni mogel več služiti vsakdanji kruh s poučevanjem in tudi dohodki objavljenih del niso zadostovali za najnujnejše potrebe življenja. Rodbina, ki ga je v glavnem podpirala, je bila grofovska; to staro francosko plemstvo se je sklicevalo na prednika — generala, ki je prvi med vsemi francoskimi vojskovodji podredil posebno četo devici Orleanski, rešiteljici Francije. Posebna veja te zelo široko razpredene družine je imela v lasti grad Villeroy; eden od prednikov je v bližnjem mestecu ustanovil leta 1744 tvornico porcelana, ki je kmalu zaslovela s svojimi izdelki ter priborila meščanom nekaj solidne blaginje. Družina grofov Vaucouleurs de Lanjamet je stalno bivala v Parizu; poleti ali ob posebnih prilikah pa so odhajali na ogromno graščino, ki jo je obdajal razkošen park. Mennecy je skromen trg z nekako 2000 prebivalci; slovar Larousse nas pouči, da se le-ti preživljajo s sladkorno industrijo in z umetnim cvetjem. Danes je Mennecy dokaj zapuščen; obdajajo ga prostorna močvirja, koder je bogat lov na ptice in ribe. Ozka struga rečice Essone obrobja vzpetine, na katerih se lepijo tipične francoske hišice z ozkimi vrtički. Od tu do Pariza je dobrih 40 km; promet skozi kraj pa je neznaten in mesto samo odročno.

Tu so v poletju leta 1882 slavili poroko najmlajše domače hčere, grofice Prudence Marie Antoinette de Vaucouleurs de Lanjamet; poročila se je s plemičem, ki mu je bilo ime Joseph Théodore Yves Collignon d'Ancy. Tega velikega slavja se je poleg domačih udeležila cela vrsta povabljenecv iz vse Francije. Prav takrat se je naš skladatelj obrnil na svojo zaščitnico, da ga otme bolnišnice in ga vzame na deželo. Na gradu Villeroy zaradi priprav k poroki ni bilo pravega prostora za beteznega bolnika; zato so ga oddali k dvorskemu strežaju Houbloupu v bližnji Mennecy. Tam so mu odredili skromno sobico in v tej je umrl, kakor poroča mrliški list:

1. septembra 1882 ob 2. uri ponoči je umrl Jurij Mihevec, skladatelj, rojen v Ljubljani (Ilirija), star 76 let, brez stalnega bivališča, v stanovanju gospoda Louis Sébastiena Houbloupa, dnevničarja, starega 56 let in bivajočega v Rue de la Crox Boissée številka 10.

Podpis:

Abbé Henri Moncel, star 23 let, za gospoda Houbloupa, ki je izjavil, da ne zna ne pisati ne čitati, in je zatorej potrdil zapisnik s križcem. Ta akt je v knjigi porok in smrti županstva mesta Mennecey, občine Corbeil, okraja Seine & Oise, na strani 38 pod zaporedno številko 58 z dne 2. septembra 1882. Točnost navedb potrjuje še podpis župana Givardièra. Prav ta je poslal Mihevčevemu nečaku v Kamnik tale dopis:

(45) Mennecey, le 7bre 1882.

Monsieur,

J'ai l'honneur de vous informer que M. Georges Micheuz, professeur de musique, votre oncle, est décédé à Mennecey le 1er courant.

D'après le désir qu'il avait manifesté à Madame la Comtesse de Vaucouleurs de Lanjamet, de venir à la campagne, cette dame s'est chargée et elle a pourvu à tous les frais de maladie, ainsi qu'à ceux du service funèbre et l'achat d'un terrain dans le cimetière de Mennecey.

Pour éviter toutes contestations pour l'avenir j'ai fait déposer à la mairie les effets de M. Micheuz ainsi qu'une malle fermée qui, paraît-il, continent des partitions, et j'ai informé le juge de paix de Corbeil de ce dépôt.

Vous-voudrez bien, Monsieur, en me faisant une réponse, me faire connaître la date exacte de la naissance de M. Micheuz.

Veuillez agréer, Monsieur, l'expression de mes sentiments distingués

Le Maire A. Givardièra, m. p.

Tudi to pismo je dovolj značilno, da terja od nas nekaj pozornosti. Iz njega razvidimo, da je za našega Mihevca skrbela zgolj grofica; dalje, da je kovček, ki je domnevno hranil neke rokopise, do službenega roka ostal na županstvu mesta Menneceyja, od koder pa ga ni nihče zahteval; potem je bil verjetno razprodan, kajti sedaj ni o njem niti zapisa niti sledu. Pozivu župana Gavardièra, da bi mu bil

javljen Mihevčev rojstni datum, ni nihče ugodil; vse kaže, da so se vsi sorodniki raje potuhnili, kot da bi imeli opravka s posmrtnimi ostanki strica in s kakršnim koli postopkom pred upravno oblastjo občine Corbeil.

Medtem je Mihevčev znanec, advokat dr. Gandoux, pisal ljubljanskemu magistratu pismo o Mihevčevi smrti. To pismo najdemo v mestnem arhivu pod številko 13751/1, zvezek XXI/7, letnik 1882.

Glasi se:

(44) Tit. Magistrat von Leibach.

Den 31. August verstarb in Mennecey (S. & O.) bei Paris der bekannte Klavier-Virtuos und Komponist Georges Micheuz aus Leibach (78 Jahre alt?). Da derselbe seit ungefähr vier Jahren fast ausschliesslich von Privatunterstützungen lebte, so ist jedenfalls die Hinterlassenschaft sehr ärmlich. Der alte Künstler sprach mir jedoch häufig von einer Kiste, die unveröffentlichte Notenmanuscripte enthalten soll. Darunter befinden sich vielleicht Werke von hohem künstlerischen Werthe. Deshalb nehme ich mir die Freiheit Ew. Gnaden zu bitten, eventuelle Erben desselben ersuchen zu lassen, wenn möglich nicht vor einer sachverständigen Revision sich des Nachlasses ihres Verwandten zu entäussern.

Mit der Bitte die Indiscretion, wenn eine solche vorliegen sollte, gütigst entschuldigen zu wollen, zeichne ich hochachtungsvollst

Dr. R. Gandoux, Rue Laffite 24

Paris, den 4. September 1882.

»Njegova milost« magistrat stolnega mesta Ljubljane od septembra 1882 dalje ni čutil potrebe, da bi na to pismo odgovoril. Navedeni akt vsebuje samo dopis dr. Gandouxja brez odgovora, torej samo 1. zaporedno številko. S tem bi bili službeni akti o Mihevčevem življenju in nehanju zaključeni, če ne bi bila neuklonljiva piščeva zvedavost narokovala še več, deloma neuspešnih poizvedovanj. Skrbni advokat je pismu pripisal še tole:

(k 44) P. S. Wie ich am Tage der Beerdigung erfuhr, befindet sich die Kiste unter amtlichem Siegel in Mennecey (Seine & Oise).

Opirajoč se na ta poslednji podatek, sem se oglasil pri navedenem županstvu. Seveda niso o stvari nič več vedeli in verjetno je, da je občinski predstojnik dal zaboj odpreti in rokopise prodati, kakor je bila napovedala grofica de Vaucouleurs v svojem zadnjem pismu. Pač pa so se spomnili zdravnika, ki je zdravil našega Mihevca v njegovi zadnji bolezni. Obiskal sem njegovi hčeri, dve starejši gospe Lamire in Casseriny, in od njiju sem izvedel podrobnosti, ki sta se jih spominjali iz mladosti in so se tikale našega skladatelja. Tega ni bilo mnogo; zadoščalo pa je za potrditev slike, ki jo je o Mihevčevih zadnjih letih podala grofica de Vaucouleurs v svojem pismu, in kar pričajo akti ter pismo dr. Gandouxja. Po vsem gre soditi, da je umrl Mihevec v bedi, pozabljen od rojakov in zapuščen od vseh, razen od najožje grofičine družine. Z njegovo smrtjo je propadel tudi zaboj, v katerem naj bi bili še neobjavljeni rokopisi; le-teh ne hrani nobena knjižnica in so morda šli v dnevno uporabo — kot brezvrednosten papir.

Zbirka, ki jo je pokrenila grofica de Vaucouleurs za postavitev primerne spomenika našemu skladatelju, je brezuspešno usahnila. Vendar je bila grofica tako obzirna, da ni prepustila našega skladatelja brezimnemu odseku grobišča za občinske reveže, temveč ga je dala pokopati v družinsko grobnico. Tu pa zaradi tradicije ni smela navesti njegovega plebejskega imena. Po tej poti najdemo Mihevčev grob v družinski grobnici grofov Vaucouleurs de Lanjamet na pokopališču v Mennecyju; nagrobni kamen nosi napis:

(45) Ici repose
Guillaume de Lossandière
né le 7 octobre 1809
à Saint-Leu, île de la Réunion
décédé au Château de Villeroy
le 6 septembre 1880.

Z Mihevcem je pokopan bratranec grofa de Lanjamet, ki je tudi po naključju umrl na gradu Villeroy, le da mu je — kot plemiču — pripadel nagrobni napis. V tem grobu

spi torej naš skladatelj Jurij Mihevec, anonimno, pozabljen po imenu in spominu, slovenski umetnik.

Posmrtnico so prinesli nekateri francoski in nemški časopisi. Med prvimi je bila revija »L'Art musical«, iz katere posnemamo tale nekrolog (7. septembra 1882, številka 36, stran 287):

(46) Nous apprenons la mort de Georges Micheuz, un compositeur de talent, dont les oeuvres ont eu un certain succès. Georges Micheuz était venu à Paris en 1846 et avait publié en France plusieurs morceaux de piano chez divers éditeurs, il vivait du produit de ces publications et de quelques leçons qu'il avait trouvées. Sa famille occupait à Laybach (Illyrie) une très belle situation. Il négligea ses relations et sa famille pour se vouer tout entier à la musique. Il avait connu dans sa jeunesse Beethoven et avait été ami de Czerny et de François Schubert; avant d'habiter Paris il avait fait un cours d'harmonie aux cours publics de Vienne. Micheuz venait de mourir le 1er septembre chez une de ses élèves, la comtesse de Vaucouleurs, au château de Villeroy. Il était très âgé, il avait dû naître en 1803 ou 1805.

Revija »Le Ménestrel« je objavila tri dni kasneje (10. septembra, v številki 41, stran 327) enako posmrtnico z majhnim dostavkom; v drugem stavku stoji namreč tik za podpisem pripis: »il vivait bien modestement«, kar izpričuje, da je prepisovalec posmrtnice podrobno poznal skladateljeve razmere. Nemški tednik »Musikalisches Wochenblatt« (Leipzig, letnik XIII., št. 39, stran 460) je prinesel 21. septembra kratko vest:

(47) Georges Micheuz, Componist und Musiklehrer, starb, bald 80 Jahre alt, in Villeroy.

Dva dni nato (23. septembra 1882) se ga je slednjič spomnil »Slovenski narod« (letnik XV., štev. 218) takole:

(Slovensk umeteljnik na Francoskem). V 31. dan avgusta je v Mennecyji blizu Pariza umrl Jurij Mihélec, v Francozih dobro znan umeteljnik na klavirju in priljubljen skladatelj. Pokojni je bil neki Ljubljčan in okolo 78 let star. V njegovi zapuščini se baje nahajajo mnogi glasbeni proizvodi v rokopisu, ki še niso bili natisnjeni.«

To je bila edina osmrtnica, ki jo je slovenski narod posvetil Juriju Mihevcu, svojemu v tujini »dobro znanemu umetniku na klavirju in priljubljenemu skladatelju«. Po-
tlej je bilo vse tiho, dokler ni Fridolin Kavčič v seriji »Slavni slovenski možje« v Ljubljanskem zvonu leta 1895 opozoril nanj in ga otel pozabi.

II.

Mihevčevo glasbeno delo

Značilnost Mihevčevega skladanja je obsežna v označbi glasbe »drugega cesarstva«. Izprva so bili njegovi cilji višji in vnema, s katero se je lotil glasbenega študija v zgodnji mladosti, ga odreja v vrsto tistih, ki se niso mogli upirati sili naravne nadarjenosti, temveč so se ji vdali z mladostno gorečnostjo in zaupljivostjo. Kasneje so ga potrli neuspehi in vzporedno z njimi se je, kakor za protiutež, nevarno ojačila samozavest. Oboje mu je izpodjedlo korenine trdne glasbene osnove. K temu so pristopila še domača nesoglasja, odpor zoper očetovo nepopustljivost in splošna, ranjena občutljivost. Od narave je bil obdarjen s prikupno zunanostjo; z uglajenimi navadami si je znal utreti pot v aristokratske in malomeščanske salone. Ta svet mu je laskal in v njem se je dobro počutil. Propast te družbe ga ni plašila, ali pa je sploh ni dojel; zanašal se je na njeno naklonjenost in vpliv, s katerim je računal pri iskanju uspehov. Razočaranje ni moglo izostati in ga je močno prizadelo.

Njegove kompozicije so bile v zreli ustvarjalni dobi vseskozi namenjene salonu ter sentimentalnim mladim ljudem, ki uživajo že pri čitanju poetičnih naslovov. Le-teh navaja njegov spisek del v obilici: »Angelsko veselje«, »Kraljičine solze«, »Petelinji boj«, »Samostanske lastovice«, »Brenčanje čebel«, »Ptičja aleluja«, »Zvezdini poljubi«, »Plakajoči vodomet«, »Izgubljena sreča«, »Vragovo spremstvo«, »Dedkova ura«, »Srečna ura«, »Ptičji poljubi«, »Pastirska«, »Lovska«, »Spomin na...«, »Tolažba«, »Lastovičje slovo«, »Pomorska bitka«, »Slavčkov koncert«, »Potovanje v deželo sladkarij«, »Koncert v penzionatu«, »Velike oči in male noge«, »Pošta novic«, »Začarana ptičica« in še mnogo podobnih, da se je kar čuditi skladateljevi iznajdljivosti v izbiri primernih predstav. V enem teh brezštevilnih razpoloženj, ki pa so, žal, v veliki večini med seboj enaka, najdemo tudi opus 78, »Ma dernière prière« (Moja poslednja

prošnja), romanco na besedilo prijatelja Maurerja. Tu je pesnik izrekel željo, da bi bil pokopan doma, to je v Nemčiji; naš Mihevec je očitno kar pozabil na to, da je pravzaprav Slovenec, drugače bi se gotovo ne lotil pesnitve, ki se začenja takole:

Wenn einst ich starb,
schickt mich ins deutsche Land...

in se konča:

Doch Deutschlands Volk wird mein Gefühl verstehn,
nicht kalt an meinem Staub vorübergehn...

Morda je storil s kompozicijo te pesmi le uslugo prijatelju, kajti sicer se v posvetilu nekaterih skladb prav rad spominja Ilirije kot svoje domovine in se podpisuje: Georges Micheuz de Laybach en Illyrie. Slovenska narodna zavest pa zanj, ki se je že tako mlad odpravil za vselej v tujino, ni mogla biti zelo močna; v glasbi je prav gotovo iskal bolj kozmopolitizem ko svojevrstni nacionalni izraz. Zato tudi ne najdemo v nobeni njegovih kompozicij kakšnih naslonov na našo ljudsko pesem; vse so zložene v takrat običajnem klavirskem slogu, posnetem po velikih klasičnih zgledih, ki ga je vsakdanjost poplitvila in priredila za nezahtevno salonsko uporabo.

V oblikovnem pogledu so njegove skladbe običajne pesemske in plesne forme ali pa variacije brez očitnih posebnosti. Valčki, mazurke, polke, polke-mazurke, poloneze, bolera in galopi so njegovi glavni plesi; etude, fantazije, caprici, nokturni, sanjarije, melodije, romance, scherzi, korčnice, barkarole pa tvorijo ostale pesemske oblike z nekako odrejenim čustvenim programom. Glasbena vsebina vseh teh skladb je precej enaka in izražena na podoben način. Posebno je ljubil pesniško-sentimentalno navdahnjene slike; nekatere od njih so še danes v prodaji. »Ptičja aleluja« (»Alleluia des oiseaux«, »Der Vöglein Lobgesang«, »Rejoicing of the birds«) je izšla v številnih nakladah z naslovom v vseh glavnih evropskih jezikih. Podnaslov te skladbe je — vzamem jo za prvi primer — »Invocation«; slog je povsem enostaven in temelji na harmonični avtentični kadenci; po štiritaktnem počasnem uvodu se začne ne-

kakšna polka-mazurka, med katero se drobijo lomljeni akordi v zgornjih klavirskih oktavah: imitacija ptičjega žvrgolenja. Primerjava te skladbe s poljubno drugo podobnega naslova, na primer s »Samostanskimi lastovicami« (»Les hirondelles du presbytère«, »Die Klosterschwalben«), ki nosi podnaslov »Nocturne«, kaže enako strukturo in skorajda tudi enako melodiko. Podrobnejša analiza vseh del bi utegnila razkriti, da je bila invencija pri vseh močno enaka in so te skladbe le variacije druga drugi.

Za Mihevčev kompozicijski stavek je tipično, da mu teče melodična invencija po docela uglajenem tiru takratnega običaja; v veliki večini melodij gre za akordične tone. Še manj samoniklosti kaže njegov harmonični postopek; pri tem se omejuje skoraj izključno na glavne harmonične funkcije, na katere postavlja pretežno trizvoke in pomenja že — po navadi široko razpredeni — dominantni septakord višek harmoničnega zapleta. Modulacijam se izogiba ali pa jih uporablja v najprimitivnejšem postopku po kvintnem krogu. Pretežna večina njegovih del stoji v As-duru ali v Des-duru; te dve tonaliteti sta bili v vsej romantiki sicer res najbolj priljubljeni ter sta jima celo Chopin in Liszt dajala prednost pred drugimi; vendar se nihče ni tako dosledno omejeval nanju, kakor je to storil Mihevec. Res sta obe jako prikladni za klavirski prstni red in s tem najlažji, zato sta še vedno najpogosteje v rabi pri diletantih. Mihevec ju stavi skoraj izključno diatonično; čudno se sliši, da v času, ko sta ravno Chopin in Liszt tako drzno prepletala diatoniko s hromatiko, naš Mihevec ta postopek pušča povsem vnémar in se krčevito drži dosledne diatoničnosti. Tudi mola skoraj ne uporablja; zato ni presenetljivo, da je njegov harmonični stavek dokaj boren in enoličen ter v mnogem pogledu anahronističen. To bi samo po sebi še ne bila napaka, če bi bil kakor koli sicer bogat, originalen in zanimiv. Kakor kaže, je ta način komponiranja prav mnogim vendarle ugajal: iz spiska del je razvidno, da so nekatere njegove skladbe dosegle neverjetno pogostne naklade. Tako je op. 126, »Baisers d'oiseaux« (Ptičji poljubi) izšel še leta 1907 v 50. izdaji (gl. št. 61 bibliografije!), — pač rekord med vsemi kdaj koli napisanimi skladbami kakega slovenskega avtorja. Mihevčeva dela so bila dolgo časa zelo pri-

ljubljeni; po njih so segali zlasti mlajši pianisti za domačo uporabo; francoski salon drugega cesarstva je imel, podobno kakor nemška »Gartenlaube« — romantika, svoj okus in svojo šibkost. V tem okolju se je Mihevčev spretni in prilagodljivi duh najlaže uveljavil. Zahtevnost njegove glasbe ni bila previsoka, vendar tudi ne na najnižji stopnji; s tem je izpolnjeval vrzel med »visoko« in »poljudno« glasbo ter posredoval med obema nivôjema. Polagoma je zatajil svojo lastno osebnost in se popolnoma predal prirejanju del drugih, pomembnejših avtorjev. Dasi to ravnanje ne izpričuje toliko samozatajevanja kakor koristoljubja, mu vendar ne gre odreči neke vrste pomembnosti, ki bi, bolj umetniško utemeljeno, imela še dandanes dokaj upravičenosti. Gotovo je, da je Mihevec ostal na pol poti in ni dognal svojega izrednega talenta do kraja. Danes ni mogoče razsoditi, koliko so bile temu krive okoliščine in koliko lastna površnost in brezbriznost. Dejstvo pa je, da je prav te dve lastnosti v veliki meri podpirala neopravičena samozavest, ki ji gre pripisati dober delež, da njegovo umetniško poslanstvo ni bilo izpolnjeno ne v pogledu ustvarjanja, kakor tudi ne v poustvarjanju. Vsekakor pa je osebnost Jurija Mihevca pojav, ki je bil spričo naših takratnih kulturno-političnih razmer osamljen in presenetljiv, in je že zayoljo tega vreden proučevanja in vrednotenja, najsi bi tudi poslednje v marsikaterem oziru dalo negativne izsledke.

Dodatek

PROSTI PREVODI

spredaj navedenih nemških in francoskih tekstov

1. (K str. 17) Micheuz Jurij, nemški skladatelj, rojen leta 1805 v Ljubljani. Študiral je pravo na Dunaju, ko se je sprijatelžil z Beethovnom, ki ga je kljub svojemu mrkemu značaju vzljubil in mu ohranil do smrti vprav očetovsko naklonjenost. Odtlej se je posvetil izključno glasbi. V letu 1826 so uprizorili v gledališču v Leopoldovem predmestju tri njegove komične opere: »Vilinjete dete«, »Nezvesti služabnik« in »Radikalno zdravljenje«, ki so imele velik uspeh. V letu 1827 je komponiral »Igro z rimami« za gledališče v Jožefovem predmestju in kantato »Popotnik in potok«, ki sta mu pridobili prijateljstvo Fr. Schuberta. V letu 1833 je dal peterodejansko opero »Planeti« in v letu 1840 »Krinko«; to delo je bilo izvajano na vseh nemških odrih. Med bivanjem na Ogrskem je objavil serijo skladb z narodnimi motivi. Od leta 1845 dalje se je ustalil v Parizu, kjer je objavil mnogo sijajnih del za klavir in dosti francoskih in nemških pesmi.

2. (K str. 19) Micheuz Jurij, pianist in skladatelj lahkih del za svoje glasbilo, je bil rojen na Štajerskem in je leta 1829 živel na Dunaju. Tam je bil še leta 1840. Zdaj že več let živi v Parizu. Pod njegovim imenom poznamo okrog 100 etud, fantazij, variacij, mazurk in polk za klavir.

3. (K str. 19) Micheuz Jurij, pianist, učitelj in skladatelj, rojen okrog leta 1815 in živeč v Parizu, se je posvetil pouku in je objavil okrog 150 salonskih skladb za klavir, ki so napravljene dokaj okusno, a niso mogle dvigniti skla-

dateljevega imena. Med njegovimi številnimi skladbami, od katerih moremo naštetih predvsem oba zvezka z naslovom »Ogrski odmevi« op. 50 in »Šest simpatičnih melodij« op. 112, je mnogo fantazij, napisanih na slavne napeve in modne operne melodije. G. M. je napravil tudi za sam klavir mnogo izvlečkov iz oper in celo serijo Haydnovih simfonij.

4. (K str. 20) Spoštovani gospod. Vaša pogostna uslužnost nasproti meni mi zopet dovoljuje, da Vas nadlegujem s prošnjo. Moja prošnja je, da mi dovolite postaviti na nekaj mojih novih skladb Vaš naslov in da bi smel biti tako prost ter Vam poslati nekaj primerkov v komisijo proti popustu. Prosim tudi, da določite približno število primerkov, ki bi jih prevzeli.

Zaključujem v nadi, da moje prošnje ne boste imeli za vsiljivost in ostajam vdani J. M.

5. (K str. 22) V naglici! Podpisani prosim najvljudneje, da blagovolite zamenjati ta potpuri za dvoročnega z malo doklado, ki ustreza ceni. S spoštovanjem J. M.

6. (K str. 22/24) Koncert Jurija Micheuza. V nedeljo, dne 14. septembra 1828, je dal kot skladatelj dobro znani Jurij Micheuz v korist Pomožne blagajne dunajskega invalidskega doma in v prosto uporabo urada za reveže v Badnu okrog poldneva koncert v tukajšnjem gledališču. G. Micheuz je kot komponist v dobrem spominu, danes pa se je izkazal tudi kot rutiniran pianist, ki bi mogel s primerno in večjo, sebi posvečeno marljivostjo v bodoče doseči kaj popolnega. Vseh 9 točk sporeda hočemo nadrobno oceniti.

1. Simfonija »Zabavni tabor«, ki jo je zložil G. Micheuz, ni imela vseskozi enakega značaja. Začetek in konec sta ustrezala naslovu in imela izreden uspeh; toda adagio lamentabile v sredi in obojski solo se nista prav skladala. Najsi je konvencionalni zakon, da mora biti v vsaki simfoniji počasni stavek, se nam vendar izbira melodije ni zdela umestna. V ostalem je bil orkester povečini slabo sestavljen in je obstajal ponajveč iz takih gospodov, ki imajo na tutti-mestih najbrž čudno navado, da hočejo igrati solo — nič čudnega torej, ako se stvar ni tako ujemala, kakor bi se bila morala.

2. Variacije na temo iz baleta »Sovražna plemena«, ki jih je koncertant izvajal, so bile komponirane po načinu običajnega variacijskega sloga. Prednašanje pa je bilo pre-

več afektirano; manjkala je lahkotnost in prirodnost, ki iz pianista napravi virtuozu. Tudi je manjkalo primerno razdeljene svetlobe in sence; preskok iz »p« na »ff« je vendarle prerezek.

3. Gosposlična Elise Meisel je danes prvič javno nastopila...

4. »Scherzo« na Paganinijevo témo, ki ga je koncertant zložil za ves orkester, je slabo uspel zaradi popolnega pomanjkanja skladnosti. V tej zmedi disharmonij je bilo nemogoče presoditi vrednost skladbe.

5.

6. Andante in svobodno fantazijo za klavir je predvajal koncertant z uporabo levega komolca (v nadomestek za tretjo roko). G. Micheuz je pokazal tu svoj talent na odlični način. Njegova igra je imela manj izumetničenosti, prestopi med »f« in »p« so bolj uspeli. Igra z levim komolcem je bolj šala. Koliko vztrajnega potrpljenja je bilo treba, da si je pridobil tako spretnost! Uporaba komolca pa ima mnogo učinkovitosti, zlasti je ugajala na mestu, kjer je komolec igral témo, obe roki pa variacije na »Bog ohrani«, da, celo pri tekih je sodeloval komolec in skoraj nismo mogli razumeti, kako ga je mogoče izvežbati do take zanesljivosti. Želeli bi slišati to obliko igranja g. Micheuza v kakem večjem koncertu na Dunaju, da bi njegova spretnost dobila priznanje, ki ga resnično zasluži.

(7...8....). 9. Zaključek so bile velike variacije za klavir, ker pa so zaradi slabe razvrstitve sporeda spustili zastor po živih slikah (št. 8), je večina publike odšla, misleč, da je koncert končan, in g. Micheuz je mogel pokazati svojo bravuro pred komaj 30 poslušalci. Na splošno naj pripomnimo, da se vse skladbe, ki jih je igral g. Micheuz, nagibajo k variacijam — takšno prizadevanje pa se nam zdi malo izvirno in je bolj glasbeno igrakkanje ko resnična umetnost. Tudi občinstvo sedaj ni več tako naklonjeno večnim variacijam ko poprej, ne glede na to, da v vsakem variiranju izgine vzvišeno dostojanstvo glasbene umetnosti. To naj pomisli g. Micheuz, saj gotovo ve, da fantazija ne more obstajati v strogem variiranju téme.

7. (K str. 26) Capriccio in Scherzo za klavir po Paganinijevih témah. Oboje od Jurija Miheveca. Nadar-

jeni skladatelj, ki je napisal za oder že vsega priznanja vredna dela, podaja tu dvoje kompozicij, ki pričata prav tako o njegovi skladateljski zmožnosti, kakor tudi dokazuje, da si je moral pridobiti znatno spretnost na instrumentu, za katerega sta napisani. Za začetnike obe deli pač nista primerni; toda izvežbanejšemu pianistu bosta nudili mnogo veselja zaradi pravilnosti v (glasbenem) stavku, učinkovitih figur, nežnega in duhovitega prepleta tém, ki so nam postale pri Paganiniju tako ljube, in s primernim dodatkom lastnega domisleka. Kakor čujemo, namerava skladatelj navedenih del v začetku prihodnjega meseca prirediti koncert v Badnu. Želimo mu kot izvajajočemu umetniku prav isto srečo, kakor jo zasluži kot skladatelj.

8. (K str. 26) G. Korntheuer bo te dni imel v c. kr. priv. gledališču v Leopoldovem predmestju svojo benefico. Nastopil bo v novi čarovni igri g. Meisla, naslovljeni »Vilinje dete«. Glasba je od nekega novega skladatelja g. Micheuza. Priljubljenost odličnega komika dopušča pričakovanje, da bo hiša polna.

9. (K str. 27) V gledališču v Leopoldovem predmestju je »Vilinje dete«, čarovna igra v dveh dejanjih od Meisla, glasba od Jurija Micheuza, klavrno preživela le nekaj večerov. Nepoznani skladatelj je videti naturalist; nekaj podlage (nadarjenosti) ima.

10. (K str. 28) Gospod Jurij Micheuz, znan že prej glasbenemu občinstvu Dunaja kot skladatelj mnogih cenjenih skladb, se je povrnil po štiriletni odsotnosti zopet na Dunaj. Med tem časom je bil nastavljen na posestvu grofa K. D. pri Tokaju na Ogrskem.

11. (K str. 29) Uvod in briljantne variacije z veliko vojaško koračnico na priljubljene teme iz opere »Vampire« od Petra Lindpaintnerja. Za klavir zložil J. Micheuz. Opus 41. 1. -gld. Dunaj pri P. M.

Ena glavnih tém priljubljene opere, ki se pojavlja v uverturi in v obeh Izoldinih arijah, varirana prav sijajno in opremljena s stabilnimi umetnijami vratolomnih akrobacij. Več bržkone ni hotel avtor in zato naj naše zahteve tudi ne sežejo dalje. — O okusni opremi založništva smo se pohvalno izrazili že pred kratkim ob podobnem povodu.

12. (K str. 30) Veliko vojaško koračnico, ki jo obljubuje naslov, smo v delu zaman iskali. Variacija »Tempo di marcia« s triom osmih taktov še ni velika vojaška koračnica in čutimo se tembolj dolžne, da javimo to pomoto, ker se vse ostalo, uvod, variacije in koda, nekakšen neprebavljeni prispevek za gibanje laičnih rok, ne dviga nad povprečnost, in je vendar nekoliko škoda, da požene toliko rok stavcev, tiskarjev, založnikov itd., zato da spravijo na dan to, kar smo v drugi in deloma tudi boljši obliki že pogostokrat dobili. Zatorej nobene besede več o tem odmevu že znanega.

13. (K str. 31) V trgovini z umetninami in notami Berka v Kärntnerstrasse sta izšli dve novi kompoziciji dobro znanega klavirskega skladatelja Jurija Micheuza, in sicer: »Elegija k smrti Nj. Veličanstva cesarja Franca I.« in »Izvirni ogrski plesi iz Korompe«. Obe zaslužita pozornost glasbenega občinstva.

14. (K str. 31) Nj. c. in kr. Visokost nadvojvoda Anton Viktor je blagovolil kratko pred svojo smrtjo sprejeti Jurija Micheuza posvetilo »Koncertnih variacij« za klavir. Variacije bodo še v tem mesecu izšle v tisku v trgovini z umetninami in notami gospoda Petra Mechettija.

15. (K str. 31) Gospod Jurij Micheuz je izročil javnosti izza svoje nastanitve na Dunaju že več uspešnih klavirskih skladb in se je mogel vedno radovati ugodnega sprejema pri kritiki. V enakem položaju smo danes, ko naj ocenimo njegovo najnovejšo skladbo »Žalni zvoki k smrti Nj. c. kr. Visokosti nadvojvode Antona Viktorja«, ki je ravnokar izšla pri Berki. O nji moremo izreči le povoljno sodbo. Skladba je dobro zasnovana, ne preveč težavna in vsebuje tudi pravilno poglobitev v idejo in značaj zastavljene naloge. Tisk je razločen in čitljiv, a naslovna stran bi mogla biti pač nekoliko okusnejša in vestneje izdelana.

16. (K str. 32) Dobro znani pianist in skladatelj g. Jurij Micheuz je na koncertnem potovanju v Gradec, Ljubljano in dalje ter namerava po tej turneji prirediti koncert tudi na Dunaju.

17. (K str. 32) V petek, dne 14. oktobra 1836 ob 7. uri zvečer, bo imel Jurij Micheuz, domači glasbenik, čast, prirediti v dvorani nemškega viteškega reda koncert.

Spored:

1. Uvertura k operi »Prav imajo planeti« od J. Micheuza.

2. Velike koncertne variacije (posvečene Nj. Vis. nadvojvodi Antonu Viktorju) s spremljavo orkestra. Zložil in izvaja koncertant.

3. Nakit. Poloneza za 2 klavirja s spremljavo kontrabasa. Zložil J. Micheuz, izvajata gospodična Ana Herzmova in koncertant.

4. Uvertura k »Čarobni piščali« od Mozarta.

5. Fantazija na priljubljene motive za klavir 3- in 4-ročno. Priredil in izvaja samostojno koncertant.

6. Prosta fantazija na klavirju. Izvaja koncertant. Vstopnice je dobiti po 20 Kr. v knjigarni gospoda Pater-nollija in zvečer pri blagajni.

18. (K str. 35) Na splošno željo bo Jurij Micheuz priredil v sredo, dne 2. novembra 1836, zvečer ob 7. uri, poslovilni koncert v dvorani nemškega viteškega reda.

Spored (k str. 36):

1. Uvertura k operi »Prav imajo planeti«. Zložil J. Micheuz.

2. Variacije na téme iz »Norme«. Zložil in izvaja koncertant.

3. Uvertura k operi »Janez iz Pariza« od Boieldieuja.

4. Fantazija na priljubljene motive iz opere »Belizar«, 3- in 4-ročno. Priredil in izvaja samostojno koncertant.

5. Uvertura k operi »Bela dama«.

6. Prosta fantazija na klavirju. Izvaja koncertant.

NB. Vsakdo more oddati čisto napisano témo na posebej za to določeno mizo v dvorani, od koder si bo izbral koncertant eno ali več od njih in bo po njih fantaziral.

19. (K str. 38) Iz Ljubljane poročajo uredništvu: 14. t. m. je priredil g. Jurij Micheuz, rojen Ljubljančan, po 11-letni odsotnosti iz rodnega mesta, v dvorani nemškega viteškega reda koncert. Kot skladatelj in klavirski virtuoz je žel mnogo zasluženega odobravanja. Posebno je vzbudila splošno senzacijo njegova igra s komolcem, s katerim je v basu spremljal igranje obeh rok, skakal in celo hromatične teke izvajal z občudovanja vredno čistostjo. Uspešno sta ga podpirala pri tem koncertu naša domača talenta gđc.

Ana Herzumova (pri klavirju) in g. Stoner. Iz Ljubljane pojde g. Micheuz v Trst, da priredi tudi tam koncert.

20. (K str. 39) G. Jurij Micheuz je nastopil tudi v Trstu v mnogih uglednih privatnih krožkih z velikim uspehom in se je od tam spet povrnil v Ljubljano, kjer bo na splošno željo priredil še drugi koncert.

21. (K str. 39) Neki Micheuz igra fantazijo za 3 do 4 roke z dvema rokama; na posebni mizi v dvorani mu predložijo iz občinstva razne teme, iz katerih si izbere poljubno in fantazira nanjo.

22. (K str. 40) Prireditve so se vršile v veliki dvorani hiše nemškega viteškega reda, kjer so dajali tudi druge koncerte, med drugimi tudi koncert domačega skladatelja Micheuza.

23. (K str. 40) Pianist in skladatelj Jurij Micheuz, ki se je že pred nekaj časom nastanil na Dunaju, in našel mnogo zaposlitve v uglednih hišah kot klavirski učitelj, se ukvarja sedaj s komponiranjem komične opere, za katero mu je napisal besedilo eden najstarejših in najbolj priznanih dunajskih pisateljev.

24. (K str. 41) Dve skladbi Jurija Micheuza »Bravurne variacije na temo iz ‚Norme‘« op. 49 in »4 značilne ogrske skladbe« op. 50 sta pravkar izšli pri založbi Artaria v II. izdaji. To je pač dovolj zanesljivo spričevalo o uporabnosti teh klavirskih skladb. Variacije so posvečene g. Thalbergu. 4 skladbe imajo naslove: »Želja«, »Radost«, »Up« in »Prisrčnost«. Oblika izdaje je elegantna.

25. (K str. 42) Koncert J. Micheuza v torek, dne 19. marca 1839, opoldne ob pol 1. uri v dvorani Družbe prijateljev glasbe.

Spored:

1. Koncert za klavir. Allegro, Adagio in Finale. V Allegru in Adagiu bo koncertant uporabil od občinstva v dvorani predložene teme in jih izvajal v prosti fantaziji z vmesnimi ritorneli orkestra; Finale je prosta koncertantova fantazija.

2. »Pevčeva domovina«, pesem z besedilom Foglarja, ki jo je komponiral za glas, violončelo in klavir J. Micheuz, izvajajo pa jo gospodična Karolina Sack, c. kr. dvorna pevka, gospod Martinger, član orkestra c. kr. dvorne opere in koncertant.

3. »Elegantni Dunajčan«, veliki originalni in elegantni valček za klavir in »Elegantni Oger«, originalni in elegantni ogrski ples, ki ju je zložil in ju bo tudi izvajal koncertant.

4. »Briljantne variacije« na pesem »Ob mesečini« s spremljavo orkestra, ki jih je zložil in jih bo izvajal koncertant.

5. »Non plus ultra«, kratka fantazija v 3- in 4-ročnem stavku, ki jo je zložil ter jo bo tudi izvajal v doslej še ne slišani obliki lastne iznajdbe Jurij Micheuz, posvečeno vsem klavirskim virtuozom kot glasbeni spomin.

26. (K str. 43) Dunaj. V torek, dne 19. marca je priredil Jurij Micheuz klavirski koncert v dvorani Družbe prijateljev glasbe. Reklo bi se varati občinstvo in se smešiti, kdor bi se spuščal v nadrobno razsojo o tem, kar je bilo podano na tem koncertu. Namesto ocene naj objavimo tu le javno napoved tega koncerta kot posebnost. — (Nato:)

Spored tega koncerta naj bo svarilo vsem, ki bi jim prišlo na misel, da se odrečejo pravilnosti v slogu, nategnejo glasbo na mučilnico in vtapljajo malenkostne domisleke v kalno močvirje zavitih okretov. Dokaj številno občinstvo je odšlo v najvedrejšem razpoloženju.

27. (K str. 44) Dunaj. Gospod Jurij Micheuz, pianist. Ako naj bo merilo uspeha, da preklepetajo poslušalci pol-drugo uro v prijetnem kramljanju in se potem med smehom in šalami razidejo, potem je prireditelj dosegel svoj cilj. Ne strašimo se trpke muke, da se samo na kratko ozremo na spored. Zgodovinsko pomembni akt slove dobesedno.

Non plus ultra. (Ali je Blaž Bohdanovicz smešnega spomina, prosluli skladatelj Klopstockove Hermannsschlacht vstal od mrtvih?) — (In končno:)

Vzvišena skrivnost pa je bila v tem, da je pianist uporabljal poleg prstov leveice še tudi njen komolec za udar, s čimer so se pojavljala telesna spakovanja, ki bi s svojo smešnostjo izzvala veder nasmešek celo na Heraklitovem turobnem obličju. Kot se razume samo po sebi, je bilo vse to proizvod lastne tvornice in je bilo dokaj šolarsko, a s pavjim ponosom in z drzno domišljavostjo odbrenkano. Zaslupljeno samoljubje je bržkone sanjalo o velikanskem navalu (občinstva); kajti vsa orkestrska tribuna je bila pripravljena za sedeže kakor pri Lisztovih soarejah. Toda no-

beni krščanski duši se ni zahotelo po njih in le nekaj zastojkarjev se je usmilo zapuščenega praznega prostora.

28. (K str. 46) Glasba g. Micheuza je ljubka in zadene posebno dobro duha lokalnega gledališča. Enako daleč je od običajne površnosti kakor tudi od neprimerne vzvišenosti, s čimer izpričuje ravno nadarjenost za to panogo. G. Micheuz zasluži najkrepkejšo spodbudo, da ostane, na započeti poti.

29. (K str. 47) V gledališču ob Dunajščici je ugajala glasba g. Micheuza h komični sliki »Krinka ali sovražnice moških«. Zdi se, da je skladatelj našel pravo pot; naj ne krene z nje prekmalu!

30. (K str. 47) »Krinka«, intrigantska slika Schickha, kjer je uspešno prvič nastopila njegova soproga gospa Jäger, potem ko je izstopila iz dosedanjega angažmaja v gledališču v Jožefovem predmestju. G. Micheuz je napisal čudno zavito glasbo, ki pa je mestoma prav ugajala. Naj preide z ostalimi!

31. (K str. 47) 16. VI. je bila v gledališču ob Dunajščici osmič uprizorjena igra »Krinka«. Sodba z dne 9. VI. se je tudi tokrat kar najbolj obnesla.

32. (K str. 48) Glasbeni zavod v Pragi je priredil 16. in 17. VIII. javni izpit pred številnim občinstvom, ki je pokazalo zanj resnično zanimanje.

Pri tej priliki moramo omeniti skladbo za 2 klavirja, ki jo je napisal za ta zavod dunajski skladatelj gospod Micheuz in ki je bila zelo povoljno sprejeta.

33. (K str. 49) Jurij Micheuz je izdal kot 1. zvezek periodičnega dela pod naslovom »Gledališki biseri« variacije na priljubljeno romanco Sigre Gabussi, »Spavaj, spavaj lepo dete«, ki jih smemo tem bolj priporočati vsem pianistom, ker so komponirane ne le v sijajnem slogu, temveč tudi niso preobložene s težkočami. Skladatelj jih je založil na svoje stroške ter je namenil izkupiček prvih 100 primerkov pogorelcem v Gänserndorfu. Zvezke je mogoče dobiti pri Mechettiju, Diabelliju in drugih trgovcih z umetninami.

34. (K str. 52) Jurij Micheuz, zaslužni skladatelj in pianist, je pravkar izdal pri založniku Troupenas velike bravurne variacije na »Normo«, mojstrovino Bellinija.

35. (K str. 53) »Radost«, takšen je naslov izvirnega ogrskega plesa iz baleta »Vilinski kralj« skladatelja Micheuza, ki je skladbo tudi sam variiral.

36. (K str. 54) Še eno novo delo g. Micheuza: sijajna četroročna variacija na »Romeo in Julija« pri založniku Bonoldiju, Boulevard des Italiens.

37. (K str. 55) Za novo otvoritev klavirskih tečajev g. van Nuffela je g. Micheuz pravkar priredil veliko Thalbergovo fantazijo iz opere »Robert-vrabc« za tri klavirje 12-ročno.

38. (K str. 63) Da, gospod moj, bodite tako dobrotljivi in, če ne razumete francoski, povejte mi, in takoj Vam bom pisala nemški. Odgovorite mi v tem jeziku, če Vam je ljubše.

39. (K str. 63) G. Micheuz ima navado, da odhaja vsak dan kosit v restavracijo. Giblje se s težavo in bojim se, da se bo nekega dne zgrudil na cesti od šibkosti. Brž ko se povrne v hotel, se vleže, ker je prešibek, da bi se držal pokonci. Hvaležna sem nebesom, gospod, da mi je neki dan pokazal g. Micheuz eno Vaših pisem in da mi je prišlo na um, prepisati Vaše ime v moj naslovník.

40. (K str. 63) Bodite tako dobri, gospod, in oprostite moji strašni pisavi, imam utrujene oči. Ali mi hočete povedati, če sem pravilno navedla Vaš naslov?

41. (K str. 63) Gospod, ako ostane moje pismo spet brez odgovora, si bom mogla reči, da sem napravila vse, kar je bilo v moji moči, da ne ostanete brez vesti o smrti svojega ubogega strica g. Jurija Micheuza. Bila sem mu zelo naklonjena. Odkar je prišel v Francijo, sem se jaz, ena njegovih prvih učenk, vedno zanimala zanj, mu priskrbovala učencev itd. Pred dvema letoma je zbolel in si odtlej ni mogel služiti kruha. Jaz in nekaj zelo redkih prijateljev smo ga s podporami, ki smo jih nabrali, poslali v bolnišnico. Letos poleti me je naprosil, da bi mu omogočila priti na kmete. Dala sem ga tja priversti, in tu je umrl 1. septembra. Ubogi g. Micheuz, zapuščen od vseh, razen od nas, ki smo njegovi rodbini tuji, smo pa le čutili kot svojo dolžnost, da ga podpiramo. Umrl je brez slehernih sredstev in ni zapustil drugega kot nekaj starih oblek, zaboj z notami in v Parizu nekaj dolgov. Kolikšni so le-ti, o tem nimam

pojma. Ko je bival v stanovanju Rue Richelieu št. 5, kamor ste naslavljali svoja pisma, ki mi jih je pokazal, je ubogi g. Micheuz zbolel. Prenesli so ga v bolnišnico in prodal je svojo opremo, ki pa je bila v tako slabem stanju, da je hišnica, ki ji je bila prodaja poverjena, izkupila komaj 30 frankov (o tem nisem ničesar vedela, izvedela sem šele pozneje). Ker ne bi mogla gledati, da bi tak genij, kakor je bil Vaš ubogi stric, neopaženo ležal na pokopališču, zato nabiram znova med prijatelji, da bi mu postavila kaj na grob. To bo kaj prav preprostega, ker ni sredstev, toda bo vsaj spomin. Ne morem si razložiti, gospod, da niste odgovorili na pismo župana našega kraja, kakor tudi na moje ne. Če želite, da Vam vse to ponovim nemški, javite mi, in odgovorila Vam bom, kakor pač znam, v tem jeziku. Gospod, kadar kdo umrje v Franciji, je tri mesece časa (da se prijavijo dediči); po preteku tega roka bo odprl predstojnik (občine) tudi zaboje umrlega, če ne bi prijavili svojih dediščinskih zahtev, in če ni testamenta, bo zasegel vsebino. Hotela bi izvedeti natančni dan rojstva ubogega g. Micheuza, da bi ga dala vklesati na nagrobnik.

Ne znam zelo dobro nemški, vendar dovolj, da Vam pišem v tem jeziku, ako Vam je tako ljubše, in tudi dovolj, da bi razumela Vaš nemški odgovor. Pozdravljam Vas, gospod.

42. (K str. 65) Vid mi ovira pisanje. Pisala sem gospodu županu v Kamniku, a tudi ta ne odgovori, kakor Vi ne, gospod. To je čudno.

43. (K str. 68) Mennecy, 7. septembra 1882.

Gospod, čast mi je, obvestiti Vas, da je g. Jurij Micheuz, učitelj glasbe, Vaš stric, umrl v Mennecyju dne 1. t. m.

Ustrezajoč želji, ki jo je bil izrekel nasproti gospe grofici Vaucouleurs de Lanjamet, da bi prišel na kmete, mu je ta dama to omogočila in tudi poravnala vse stroške bolezni, kakor tudi vse pogrebne stroške ter kupila zanj prostor na mennecyjskem pokopališču.

Da ne bi bilo kakih ugovorov v bodočnosti, sem dal vrednote g. Micheuza, kakor tudi zaprt zaboje, ki vsebuje, kakor se zdi, skladbe (partiture), shraniti na županstvu in sem o tem obvestil sodišče v Corbeilu.

Blagovolite mi pri odgovoru, gospod, navesti točni dan rojstva g. Micheuza.

Z odličnim spoštovanjem...

44. (K str. 69) Ljubljanskemu magistratu.

Dne 31. avgusta je umrl v Mennecyju (S. & O.) pri Parizu znani pianist in skladatelj Jurij Micheuz iz Ljubljane (star 78 let?). Ker je živel že nekako 4 leta le od zasebnih podpor, je zapuščina vsekakor zelo revna. Stari umetnik pa mi je često pripovedoval o nekem zaboju, kjer naj bi bili shranjeni neobjavljeni rokopisi. Med njimi so morebiti dela velike umetniške vrednosti. Zato si dovoljujem prositi Vašo milost, da priporočite morebitnim dedičem, naj se ne odpovedo dediščini svojega sorodnika, dokler ni pregledana od strokovnjakov.

S prošnjo, da mi indiskrecijo, ako jo to pismo vsebuje, blagohotno oprostite, ostajam z najodličnejšim spoštovanjem.

V Parizu, dne 4. septembra 1882.

P. S. Kakor sem izvedel na dan pogreba, je zaboj pod uradnim pečatom v Mennecyju (S. & O.).

45. (K str. 70) Tu počiva Viljem de Lossandière, rojen dne 7. oktobra 1809 v Saint Leuju na otoku Réunion, umrl v gradu Villeroy dne 6. septembra 1880.

46. (K str. 71) Izvedeli smo za smrt Jurija Micheuza, nadarjenega skladatelja, čigar dela so imela nekaj uspeha. Jurij Micheuz je prišel v Pariz leta 1846 in je priobčil v Franciji več klavirskih skladb, pri raznih založnikih. Živel je od izkupička izdanj in z dajanjem (klavirskega) pouka. Njegova rodbina je imela v Ljubljani (Ilirija) zelo lep položaj. Zanimaril pa je svoje zveze in rodbino ter se popolnoma posvetil glasbi. V mladosti je spoznal Beethovna in je bil prijatelj Czernyja in Fr. Schuberta. Preden je prišel v Pariz, je absolviral tečaj za harmonijo (kompozicijo) v »javnih tečajih« na Dunaju. Micheuz je umrl 1. septembra pri svoji učenki grofici de Vaucouleurs na gradu Villeroy. Bil je zelo star, roditi se je moral okrog leta 1803 ali 1805.

47. (K str. 71) Jurij Micheuz, skladatelj in učitelj glasbe, je umrl skoraj 80 let star v Villeroyju.

III.

Bibliografija Mihevčevih skladb

A. INSTRUMENTALNE SKLADBE

I. Klavir

(originalne skladbe)

a) 2-ročno (3-ročno)

(z navedbo opusa)

1. op. 14. 6 neue brillante original Laibacher Schiessstatt Deutsche (Tänze) mit Coda. ed. Cappi & Co., W.

2. op. 17. La Pensée. Mélodie d'étude. a) ed. Philipp, P. b) ed. Heu, P. (1847).

3. op. 18. 2 Polonaises faciles et doigtées. a) ed. Witzendorf, W., (pred 1844). b) ed. Challiot, P. (1846).

4. op. 20. Air varié. a) ed. Philipp, P., b) ed. Heu, P. (1846), c) ed. Ricordi, M. (1851).

5. op. 34. Caprice. ed. Artaria, W. (pred 1844).

6. op. 39. Magnifique-Walzer. a) ed. Mechetti, W., b) ed. Berka & Co., W. (pred 1844).

7. op. 42. Adelaidenwalzer. ed. Mechetti, W. (pred 1844).

8. op. 43. Originales Hongroises de Korompa. a) ed. Berka & Co., W. (1835), b) ed. Mechetti, W.

9. op. 47. Elegie auf den Tod S. M. des Kaisers Franz I. a) ed. Berka & Co., W. (1835), b) ed. Mechetti, W.

10.—13. op. 50. Quatre Hongroises originales et caractéristiques. Echos de Hongrie. (Hongroises orientales):

Nr. 1. Le Désir. Nr. 2. La Joie. Nr. 3. L'Espérance. Nr. 4. La Cordialité. (Dédiées à Monsieur le Comte François Berényi.) a) ed. Artaria, W. (1838), b) ed. Noël, P., c) ed. Mackar, P. (1873).

14. op. 63. Etude hongrois. ed. Schott, Bruxelles (1844).

15. op. 67. Le Désir à Paris. Etude de Concert. (A Mlle la baronne Léonie Gay de Vernon). a) ed. Girod, P., b) ed. Launer, P., c) samozaložba, P. (1846).

16. op. 68. La Joie. Hongroise originale du ballet »Le Roi de Féés« de G. Micheuz. Variée pour piano (Donné à Kaschau au profit des pauvres.) a) ed. Launer, P., b) ed. Latte, P. (1846), c) ed. Ricordi, M. (1851), d) ed. Girod, P.

17. op. 69. Rêverie d'amour. Romance originale. (à Mlle la comtesse Mathilde Dessewffy). ed. Troupenas, P. (1845).

18. op. 71. Plaît-il! Valse brillante. a) ed. Launer, P. (1846), b) ed. Girod, P.

19. op. 72. La Préférée. Polka brillante de salon. a) ed. Launer, P., b) ed. Schott, Mainz (1846), c) ed. Girod, P. (1874).

20. op. 73. Le Retour. Morceau de salon. Andante et Allegro brillant. A. M. S. Thalberg. a) samozaložba, P. (1846), b) ed. Philipp, P.

21. op. 78. Ma dernière prière. Transcription pour piano. a) ed. Chabal, P. (1847), b) ed. Philipp, P.

22. op. 79. Trois Fantaisies nationales. ed. Chabal, P.

23. op. 82. Mazourka brillante. a) ed. Troupenas, P., b) ed. Girod, P.

24. op. 83. Romance sans paroles. a) ed. Troupenas, P., b) ed. Girod, P.

25. op. 84. Grande Valse élégante. a) ed. Troupenas, P., b) ed. Girod, P.

26. op. 85. Souvenir de Londres. Nocturne. a) ed. Troupenas, P., b) ed. Girod, P.

27. op. 86. Barcarolle. a) ed. Troupenas, P., b) Girod, P.

28. op. 81.—86. Album de Salon. ed. Troupenas, P.

29. op. 94. Souvenirs de François Schubert de Vienne. a) ed. Chabal, P., b) ed. Heugel, P. (1854).

30. op. 95. La Gondola. Mélodie originale (à Mlle Caroline Arguiot). a) ed. Chabal, P. (1852), b) ed. Heugel, P. (1854).

31. op. 96. Nocturne. Mélodie originale (à son élève Mlle Salazie Barbaroux). a) ed. Chabal, P. (1852), b) ed. Heugel, P.

32. op. 97. L'Eleganza. Etude de salon (à son élève, Mlle Laure Provent). a) ed. Chabal, P. (1852), b) ed. Heugel, P. (1854).

33.—35. op. 98. 3 Valses réunies. 1. Les Bords du Danube. — 2. Les Bords de la Seine. — 3. Les Bords de la Tamise. (Nr. 1. à son élève Mlle Marie Barbaroux) (Nr. 2. à son élève Sidonie Arguiot) (Nr. 3. à Miss S. Dodd). a) ed. Chabal, P. (1852), b) ed. Heugel, P. (1854), c) ed. Grus & Cie., P.

36. op. 99. Sérénade. Mélodie originale. a) ed. Chabal, P., b) ed. Heugel, P. (1854).

37. op. 100. Laure et Caroline. Deux Polkas-Mazurkas (à Mlle Herselie Lohet). a) ed. Chabal, P. (1852), b) ed. Heugel, P. (1854).

38. op. 101. Souvenir de Tokay. Rondo pathétique et original (à son élève Mlle Aline Mandeville). a) ed. Chabal, P. (1852), b) ed. Heugel, P. (1854).

39. Album de Piano, contenant: op. 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 101. ed. Chabal, P. (1853).

40. op. 105. Venise. Andantino (à Mlle Mathilde Célérier). ed. Heugel, P. (1854).

41. op. 105. Valse-tyrolienne (à son élève Mlle Olympe Martin de Flacourt). ed. Heugel, P. (1855, 1856).

42. op. 106. Le Palmier. Etude de salon (à son élève Mlle Hortense Duboisée de Ricquebourg). ed. Heugel, P. (1855).

43. op. 107. Doux Rêve. Nocturne (à Mme la baronne William de Keating). a) ed. Heu, P. (1857), b) ed. Gregh, P., c) ed. Schlesinger, W. č) ed. Ricordi, M. (1858).

44. op. 108. Le Réveil du printemps. Fantaisie-Mazurka (à M. Emile Vincent). ed. Philipp., P. (1862).

45. op. 109. Chant du Soir. Nocturne (à son élève Mlle Joséphine Perrelli). a) ed. Heu, P., b) ed. Gregh, P., c) ed. Rouart, Lerolle & Cie, P.

46. op. 112. Nr. 1. Prière du soir. Mélodie. Fantaisie de salon (à Mme Ch. Nusse). a) ed. Mackar, P. (1866), b) ed. Noël, P., c) ed. Bote & Bock, B. (1866).

47. op. 112. Nr. 2. L'Espoir. Mélodie (à M. Albert de Souza). a) ed. Mackar, P. (1866), b) ed. Noël, P., c) ed. Bote Bock, B. (1873).

48. op. 112. Nr. 3. Les Regrets. Nocturne (à M. A. Marmontes). a) ed. Mackar, P. (1866), b) ed. Noël, P., c) ed. Bote & Bock, B. (1873).
49. op. 112. Nr. 4. Le Sourire. Mélodie-Valse. a) ed. Mackar, P. (1866), b) ed. Noël, P., c) ed. Bote & Bock, B. (1873).
50. op. 112. Nr. 5. Tendresse. Rêverie (à Mlle Blanche Thomas). a) ed. Mackar, P. (1866), b) ed. Noël, P., c) ed. Bote & Bock, B. (1873).
51. op. 112. Nr. 6. Souvenir. Mazurka (à M. E. G. V. van der Hoeft). a) ed. Mackar, P. (1866), b) ed. Noël, P., c) ed. Bote & Bock, B. (1873).
52. op. 112. Six Mélodies sympathiques. Nr. 1.—6. a) ed. Mackar, P. (1866), b) ed. Noël, P., c) ed. Bote & Bock, B. (1837).
53. op. 115. Souvenir de Creil. Nocturne (à Mme Anna Roucher). ed. Heinz, P. (1867).
54. op. 117. Souvenirs de Chopin. Nr. 1. Fantaisie. Nr. 2. Rêverie. ed. Mackar, P.
55. op. 118. Lachtaube. Polka. ed. Bote & Bock, B.
56. op. 119. Marche funèbre à l'Empereur Maximilien. a) ed. Mackar, P. (1867), b) ed. Noël, P., c) ed. Bote & Bock, B.
57. op. 120. Valérie. Fantaisie-Mazurka. a) ed. Napoleao, Rio de Janeiro, b) ed. Noël, P., c) ed. Bote & Bock, B.
58. op. 121. Consolation. Rêverie. a) ed. Mackar, P. (1873), b) ed. Noël, P., c) ed. Bote & Bock, B.
59. op. 122. La Gaieté. Fantaisie-Galop. a) ed. Mackar, P. (1872, 1877, 1878), b) ed. Noël, P. (izšla tudi olajšano).
60. op. 124. Fern vom Vaterland (Patrie absente). Fantaisie über ein Originalthema. (Fantaisie sur un Thème original.) a) ed. Fürstner, B., b) v zbirki: Les joyaux du piano, Langlois, P. (1871, 1907), c) ed. Arnold, Dresden (1872).
61. op. 126. Baisers d'oiseaux. Caprice-Nocturne. a) ed. Langlois, P. (1873), b) ed. Napoleao, Rio de Janeiro, c) ed. Schirmer, New York, č) ed. Choudens, P., d) ed. Hachette, P. (1907, 50. izdaja).
62. op. 127. La Joie des Anges. (Engelsfreuden). Caprice-Nocturne. a) ed. Langlois, P. (1874, 1878), b) ed. Bote & Bock, B. (1880, 1885), c) ed. Willcocks, London, č) ed. Jurgenson, Leipzig, d) ed. Hachette, P. (1907).

63. op. 129. Berceuse-Impromptu. ed. Chatot, P. (1874).
64. op. 133. Une fleur. Mazurka. ed. Leduc, P. (1875).
65. op. 134. Voeu silencieux. Romance sans paroles. ed. Girod, P. (1876).
66. op. 135. Lina. Valse de salon. a) ed. Noël, P., b) ed. Colombier, P. (1875), c) ed. Mackar, P. (1876).
67. op. 136. Valse gracieuse. ed. Leduc, P. (1877).
68. op. 137. Les Rêveries de Berthe. Mélodie-mazurka. ed. Leduc, P. (1877).
69. op. 138. Tournoi. Galop. ed. Leduc, P. (1877).
70. op. 142. Impromptu. ed. Girod, P.
71. op. 143. Les Larmes d'une Reine (Die Thränen einer Königin). Rêverie sur la mélodie préférée de Marie-Antoinette. a) ed. Langlois, P. (1877), b) ed. Bote & Bock, B. (1880—1885), c) ed. Willcocks, London, ě) ed. Jurgenson, Leipzig, d) ed. Langlois, P. (1907).
72. op. 144. La Sympathie. Fantaisie de salon. ed. Châtot. P. (1878).
73. op. 145. Fantaisie-Mazurka. Morceau de salon. a) ed. Châtot, P. (1878), b) ed. Hiélard, P. (1885), c) ed. Eveillard, P.
74. op. 146. Le Gondolier. Barcarolle. ed. Chatot, P. (1878).
75. op. 148. Nr. 2. Boléro. ed. Iochem, P. (1878).
76. op. 150. Adieu à Trianon. Mélodie. a) ed. Lissarague, P. (1878), b) ed. Eveillard, P.
77. op. 152. Nocturne. ed. Girod, P. (1878).
78. op. 153. Combat de Coqs. (Der Hahnenkampf.) Polka. a) ed. Langlois, P. (1879), b) ed. Bote & Bock, B. (1880—1885); c) ed. Willcocks, London, ě) ed. Chapell, London, d) ed. Hachette, P. (1907).
79. op. 154. Les Hirondelles du Presbytère (Die Klosterschwalben). Nocturne. a) ed. Langlois, P. (1879), b) ed. Bote & Bock, B. (1880—1885), c) ed. Willcocks, London, ě) ed. Hachette, P. (1907, 10. izdaja).
80. op. 155. Le Bourdonnement d'abeilles. (Der Bienenschwarm.) Caprice de genre. a) ed. Langlois, P. (1879), b) ed. Bote & Bock, B. (1880—1885), c) ed. Willcocks, London, ě) ed. Hachette, P. (1907).

81. op. 156. L'Alleluia des Oiseaux. (Der Vöglein Lobgesang.) (Rejoicing of the birds.) Invocation. a) ed. Langlois, P. (1879), b) ed. Bote & Bock, B., c) ed. Willcocks, London, d) ed. Ditson, London, e) ed. Mc. Kinley, London, f) ed. Presser, London, g) ed. Schirmer, New-York, h) ed. Guimaraes, Rio de Janeiro, i) ed. Napoleao, Rio de Janeiro, j) ed. Jurgenson, Leipzig (Moskva), k) ed. Kastner, Leipzig, l) ed. Elkan, London, m) ed. Michow, P., n) ed. National music company, London, o) ed. Hachette, P. (1907).

82. op. 157. Nids et Berceaux. (Nest und Wiege.) Rêverie. a) ed. Langlois, P. (1879), b) ed. Bote & Bock, B. (1880—1885), c) ed. Willcocks, London, d) ed. Langlois P. (1907).

83. op. 158. Soupirs de Roméo. Sérénade. Prière. a) ed. Langlois, P. (1879), b) ed. Bote & Bock, B. (1880—1885), c) ed. Willcocks, London, d) ed. Jurgenson, Leipzig.

84. op. 159. Les Baisers d'une Etoile. (Sternenküsse). a) ed. Langlois, P. (1879), b) ed. Bote & Bock, B., c) ed. Willcocks, London, d) ed. Pomier, P., e) ed. Chapell, London.

85. op. 161. Lucifer. Galop brillant. a) ed. Langlois, P. (1879), b) ed. Bote & Bock, B. (1880—1885), c) v zbirki: Les Fêtes du piano, ed. Langlois, P. (1880), d) v zbirki: Les Joyaux du piano, ed. Langlois, P. (1907).

86. op. 161. Fleurette. Mazurka de salon. ed. Leduc, P. (1883).

87. op. 162. L'Oiseau messenger. Mélodie. a) ed. Gallet, P. (1899), b) ed. Iochem, P. (1880).

88. op. 163. La Volière. Fantaisie. Ramage d'oiseaux. a) ed. Heinz, P. (1878), b) ed. Eveillard, P. (1887).

89. op. 164. Mignon aux chansons. a) ed. Langlois, P. (1907), b) ed. Eveillard, P.

90. op. 165. Le Chalet-Paradis. Mazurka styrienne. ed. Heinz, P. (1878).

91. op. 167. 20 exercices enfantins sans octaves et doigts. a) ed. Brandus, P. (1879), b) ed. Jaubert, P.

92. op. 169. Chant du soir. Nocturne. ed. Heu, P. (1863).

93. op. 170. Sérénade. ed. Girod, P. (1879).

94. op. 171. Naples. Tarantelle. a) ed. Iochem, P. (1879), b) ed. Eveillard, P.

95. op. 172. Gai voyageur. Galop. a) ed. Iochem, P. (1879, 1885), b) ed. Noël, P.
96. op. 173. Nr. 1. Départ de l'hirondelle. Mélodie. a) ed. Iochem, P. (1879, 1880), b) ed. Noël, P., c) ed. Choudens, P.
97. op. 173. Nr. 2. Retour des Faneuses. Rentrée villageoise. a) ed. Iochem, P. (1879), b) ed. Noël, P.
98. op. 173. Nr. 3. Chasseurs en campagne. a) ed. Iochem, P. (1879), b) ed. Eveillard, P.
99. op. 174. Gaieté de coeur. Caprice. a) ed. Iochem, P. (1879), b) ed. Lesigne, P.
100. op. 176. L'Hirondelle et le Berger. Mélodie de concert. ed. Couderc, P. (1879).
101. op. 177. Echos des Pyrénées. Valse brillante. ed. Couderc, P. (1880).
102. op. 182. Scherzo brillant. ed. Girod, P. (1880).
103. op. 184. Welcome. Galop. a) ed. Heinz, P. (1880), b) ed. Eveillard, P.
104. op. 186. La Fontaine qui pleure. (Der Springbrunnen.) Morceau de salon. a) ed. Langlois, P. (1907), b) ed. Bote & Bock, B. (1880—1885), c) ed. Willcocks, London.
105. op. 187. Bonheur disparu! (Verschwundenes Glück!) Rêverie. a) ed. Bote & Bock, B. (1880—1885), b) ed. Willcocks, London, c) ed. Langlois, P. (1907).
106. op. 188. Le Diable et son Train. (Der Teufelszug.) Galop. a) ed. Bote & Bock, B. (1880—1885), b) ed. Willcocks, London, c) ed. Hachette, P. (1907).
107. op. 188. (?) Toit de chaume. Rêverie. ed. Blancard, P. (1880).
108. op. 189. Les Mandolines. Sérénade. a) ed. Bote & Bock, B., b) ed. Willcocks, London, c) v zbirki: Les Joyaux du piano, ed. Langlois, P. (1907).
109. op. 189. (?) Rosée d'Italie. Mélodie-Mazurka. ed. Blancard, P. (1880).
110. op. 190. (?) Concert d'oiseaux. Rêverie. ed. Châtot, P. (1881).
111. op. 190. Argentine. Bluettes. ed. Blancard, P. (1880).
112. op. 193. Le fier Toréador. (Der stolze Toreador.) Boléro. a) ed. Bote & Bock, B. (1880—1885), b) ed. Willcocks, London, c) ed. Langlois, P. (1907).

113. op. 196. (?) Invocation. Fantaisie de Concert. ed. Châtot, P. (1879).

114. op. 198. Rêve de jeunesse. Morceau de salon. ed. Provost & Sciens, P. (1881).

115. op. 200. Jeux de Colombes. (Taubenspiele.) Fantaisie-Mazurka. a) ed. Bote & Bock, B., b) ed. Presser, London.

116. op. 201. Villa des Roses. Mazurka de salon. ed. Heinz, P. (1880).

117. op. 202. La Providence. Rêverie. ed. Heinz, P. (1880).

118. op. 203. Cabane d'Alsace. Fantaisie-Mazurka. ed. Heinz, P. (1880).

119. op. 204. Pompadour. Andante-Menuet. ed. Heinz, P. (1880).

120. op. 206. Sous les lauriers-roses. Rêverie. a) ed. Mackar, P. (1885), b) ed. Noël, P.

121. op. 210. Prière du soir. Transcription-Fantaisie de salon sur son op. 112. a) ed. Mackar, P. (1885), b) ed. Noël, P.

122. op. 212. Soleil couchant. (Sonnenuntergang.) Caprice. a) ed. Enoch, P. (1882), b) ed. Siegel, B. (1892—97), c) ed. Salzer, Leipzig, ě) ed. Eisoldt, B.

123. op. 213. Prière de Mignon. Andante religieux. a) ed. Heinz, P. (1882), b) ed. Eveillard, P., c) ed. Forsyth, London.

124. op. 214. Petite Polonaise. a) ed. Heinz, P. (1882), b) ed. Eveillard, P., c) ed. Forsyth, London.

125. op. 218. Nuit sereine. (Sternennacht). Caprice-Mé-lodie. a) ed. Enoch, P. (1881), b) ed. Siegel, B. (1892—97), c) ed. Salzer, Leipzig, ě) ed. Eisoldt, B.

(B rez navedbe opusa)

126.—131. 6 Airs de ballet. Morceaux caractéristiques. Nr. 1. Zika. Czardas hongrois. Nr. 2. Djemma. Danse d'almée. Nr. 3. Nanetta. Danse américaine. 4. Karczinska. Polonaise. 5. Peppa. Danse espagnole. Nr. 6. Cascadette. Parisienne. ed. Salabert, P.

132. Alpenköniggalopp. ed. Diabelli & Co., W. (pred 1844).

133. Alpenkönigwalzer mit Trios und Coda. ed. Diabelli, W.
134. Attention. Marsch. ed. Fischer, New-York.
135. Au pas. Marche militaire. a) ed. Mackar, P. (1877), b) ed. Noël, P.
136. Bal costumé. Quadrille. ed. Debert, P.
137. Barcarolle. ed. Blancard, P. (1880).
138. Berceuse arabe. Rêverie. a) ed. Weiller, P., b) ed. Mandolino, Torino (za mandolino).
139. Blüette. ed. Girod, P.
140. Boléro. ed. Blancard, P. (1880).
141. Cécilia. Valse. a) ed. Mackar, P. (1873), b) ed. Noël, P.
142. Chant du départ (de Méhul). ed. Choudens, P.
143. do 147. Collection rose. Morceaux très faciles. Nr. 1. Jours heureux. Caprice-mazurka. Nr. 2. Petit Boléro. Nr. 3. Sturmmarche. Galop. Nr. 4. Marche militaire. Nr. 5. Air de chasse. ed. Janin & Fils, Lyon (1900).
148. Combat naval. Marine. ed. Langlois, P. (1873, 1907).
149. Concert du Rossignol. Mélodie. a) ed. Iochem, P. (1880), b) ed. Gallet, P. (1899).
150. Cortège de Mandarins. Marche. ed. Weiller, P. (1902).
151. Cueillette des Roses. Mazurka. ed. Weiller, P.
152. Dans les airs. Galop. ed. Coutarel, P.
153. Danse persane. Air de ballet. ed. Weiller, P.
154. Der elegante Ungar. Hongroises originales et élégantes. (Rkp.? op. 50.?)
155. Der elegante Wiener. Grande Valse originale et élégante. (Rkp.?)
156. Emilingalopp Nr. 40. ed. Mechetti, W.
157. En Crimée. Episode de Malakoff. Polka Militaire. ed. Langlois, P. (1873, 1907).
158. Esméralda. Boléro. ed. Eveillard, P.
159. Fleur de beauté. Valse. ed. Langlois, P. (1875). (V zbirki: Le meilleur conseiller des pianistes).
160. Fleurs des salons. Mélodie. ed. Provost & Scier, P. (1881).
161. Fleurs du tropique. Polka-mazurka. ed. Blancard, P. (1879, 1880).
162. Gavotte. ed. Blancard, P. (1880).

163. Grands yeux et petits pieds. Boléro. ed. Langlois, P. (1875).

164. Heure joyeuse. (Frohe Stunde.) Transcription-Fantaisie. a) ed. Langlois, P. (1879), b) ed. Bote & Bock, B. (1880—1885), c) ed. Chappell, London, ĉ) ed. Hachette, P. (1907).

165. Illyrie. Valse de concert. ed. Loret, P.

166. Julia-Polka. ed. Cantin, P.

167. Jenny. Polka (à ses élèves Mlles Félicie et Jenny Corrid). ed. Heugel, P. (1856).

168. J'espère. Polka (Rheinländer) (Nr. 141) pour les petites mains. ed. Ricordi, M. (1848).

169. J'espère. Polka. a) ed. Ricordi, M. (1848), b) ed. Troupenas, P., c) ed. Bonoldi Frères P. (1846), c) ed. Schott, Mainz (1850).

170. Jours heureux. Caprice-mazurka. a) ed. Iochem, P. (1877), b) ed. Janin, Lyon (1900).

171. Katharinengalopp Nr. 4. ed. Witzendorf, W. (pred 1844).

172. L'horloge du grand-père. (Grossvater's Uhr). Souvenir d'enfance. a) ed. Langlois, P. (1879, 1907), b) ed. Bote & Bock, B. (1880—1885), c) ed. Chappel, London.

173. La Chasse. ed. Blancard, P. (1880).

174. La Mort d'un héros. (Desaix à Marengo). Marche funèbre. ed. Langlois, P. (1873, 1907).

175. La Musine. Valse mignonne. ed. Blancard, P. (1880).

176. La Parisienne. Chant national (1830.). Transcrite et variée. a) ed. Mackar, P., b) ed. Choudens, P. (v istem zvezku dodatek: ista skladba za glas in klavir).

177. do 186. La volière enchantée. Dix bluettes faciles. ed. Enoch, P. (1881).

187. do 188. Loulou et Zizi. Deux danses mignonnes. Nr. 1. Loulou, valse enfantine. Nr. 2. Viens, Zizi! ed. Eveillard, P. (1888).

189. do 191. 3 Lustlagermärsche. ed. Mechetti, W. (pred 1844).

192. Le Carillon. ed. Blancard, P. (1880).

193. Le Chant du pâtre. Souvenir du Tyrol. (à Mlle Prudence de Vaucouleurs de Lanjamet). ed. Tellier, P. (1880).

194. Le Concert du printemps. Romance sans paroles. ed. Couderc, P. (1879).

195. Le meilleur conseiller du piano. Méthode théorique et pratique, divisée en 30 journées d'études, enseignement pour tous les âges. ed. Langlois, P. (1875), b) nouvelle édition Hachette, P. (1907): Méthode de piano. Le meilleur conseiller des pianistes. Enseignement du piano, méthode, exercices, études, préludes, fantaisies, arrangements.

196. Le Soleil d'Austerlitz. Galop militaire. ed. Langlois, P. (1873, 1907).

197. Le Sentier des lilas. Polka-mazurka. ed. Langlois, P. (1879). (V zbirki: Les joyaux du piano, ed. Langlois, P. 1907.)

198. Les Campagnards. ed. Blancard, P. (1880).

199. Les Choux à la crème. Mazurka nationale. ed. Weiller, P. (1906). (V zbirki: Voyage au pays des friandises.)

200. do 209. Fêtes de l'Enfance. Dix danses enfantines très faciles. Nr. 1. Le Bal costumé. Quadrille. Nr. 2. Le Château des Rois. Polka. Nr. 3. Le Jour de l'An. Valse. Nr. 4. Les Oeufs de Pâques. Mazurka. Nr. 5. Mardi-Gras. Schottisch. Nr. 6. Les Chevaux de bois. Galop. Nr. 7. Le Soulier de Noël. Polka. Nr. 8. Théâtre Guignol. Valse. Nr. 9. La Distribution des Prix. Mazurka. Nr. 10. Le Feu d'artifice. Galop. ed. Enoch, Paris (1881).

210. do 215. Les Fêtes du Piano. Six morceaux de salon. Op. 186, 187, 188, 189, 193, 200. a) ed. Langlois, P. (1880), b) ed. Ashdown, London.

216. Les Gloires françaises. La défense du drapeau (Episode de Solférino). Galop de bravoure. ed. Langlois, P. (1873, 1907).

217. Mädchenwalzer. ed. Mechetti, W. (pred 1844).

218. Marianna. Polka élégante (à son élève, Mme Marie Ranvier). a) ed. Heinz, P. (1863), b) ed. Fromont, P.

219. Marche d'infanterie. ed. Hiélard, P. (1883).

220. Marche militaire. a) ed. Blancard, P. (1880), b) ed. Janin, Lyon (1900).

221. Marche militaire très facile. ed. de l'auteur (samozložba) (1851).

222. Maurer- und Schlosserwalzer. ed. Haslinger, W.

223. Militärmärsche Nr. 1. ed. Spehr, Braunschweig.
224. do 231. 8 Militärmärsche der verbündeten Truppen. ed. Schlesinger, W.
232. do 237. Six Morceaux faciles et doigtés. Nr. 1. Petit écuyer. Galop. Nr. 2. Yvonne. Valse. Nr. 3. Marche d'infanterie. Nr. 4. Senorita. Boléro. Nr. 5. Henriette. Polka. Nr. 6. Défilé de cavalerie. Marche. a) ed. Hié-lard, P. (1883), b) ed. Choudens, P., c) Nr. 6. ed. Noël, P. (1894).
238. Neueste Galoppe. ed. Witzendorf, W.
239. Neueste Galoppe samt Trios. ed. Cappi & Czerny, W.
240. Non plus ultra. Eine kurze Fantasie in drey- und vierhändigem Satze. (Rkp.?)
241. Nos petits Lanciers. Quadrille. (V zbirki »Les Artistes en Herbe« Nr. 42.) ed. Enoch, P. (tudi olajšana izdaja).
242. Originaldeutsche Walzer. Erste Lieferung. ed. Witzendorf, W.
243. Originalgaloppe in einem Tone. ed. Witzendorf, W.
244. Originalmarsch. ed. Mechetti, W.
245. Original Laibacher Schiessstatt Deutsche für den Carneval des Jahres 1827. ed. Cappi & Czerny, W.
246. do 251. 6 Original Laibacher Schiessstatt Deutsche (Tänze) für den Carneval des Jahres 1825 (litografirano, W.).
252. Oesterreichische Militärmärsche. ed. Schlesinger, B.
253. Parisienne. Fantaisie-Ouverture. ed. Choudens, P.
254. Pas à pas. Célèbre exercice journalier de vélocité. ed. Langlois, P. (1907).
255. Pépita. Polka élégante. a) ed. Heinz, P. (1881), b) ed. Forsyth, London.
256. Petit Caporal. Berceuse. ed. Weiller, P.
257. Petit Boléro. Souvenir de Barcelone. ed. Janin, Lyon (1900).
258. Promenademarsch. ed. Mechetti, W.
259. Ronde de Guignol. ed. Weiller, P.
260. Rosée de saphirs. Polka-Mazurka. ed. Langlois, P. (1875). (V zbirki: Les bijoux de la danse, ed. Langlois, P. 1907).
261. Semprebella-Walzer. ed. Mechetti, W.
262. Sicilienne. ed. Blancard, P. (1880).
263. Souvenir d'Etrétat. Barcarolle. ed. Heinz, P. (1879).

264. Soyez heureux! Mélodie. a) ed. Lissarague, P. (1878),
b) ed. Fromont, P. (1898).

265. do 271. Tatra, Tatra-Matra. Voyage dans les Carpathes. Sept Mélodies originales.

272. Un ange au ciel. Mélodie. a) ed. Ravellet, P. (1881),
b) ed. Loret, P.

273. Valse sentimentale. ed. Spina, W. (1865).

274. Valses. ed. Artaria & Co., W.

275. Zank-Walzer. ed. Mollo, W.

b) 4-ročno

276. do 277. op. 18. Deux Polonaises faciles et doigtées. Nr. 1. G-dur. Nr. 2. D-dur. a) ed. Ricordi, M. (1851), b) ed. Challiot, P., c) ed. Philipp, P.

278. op. 72. La Préférée. Polka brillante. ed. Girod, P. (1874).

279. op. 136. Valse gracieuse. ed. Leduc, P. (1877).

280. op. 137. Les Rêveries de Berthe. Mélodie-Mazurka. ed. Leduc, P.

281. op. 138. Tournoi. Galop. ed. Leduc, P. (1877).

282. do 287. op. 168. Rayons de Soleil. Six morceaux faciles. Nr. 1. Soleil du bon Dieu. Nr. 2. Heureuse jeunesse. Nr. 3. Joyeux printemps. Nr. 4. Fête aux champs. Nr. 5. Retour des bergers. Nr. 6. Soleil couchant. a) ed. Iochem, P. (1879), b) ed. Coutarel, P., c) ed. Napoleao, Rio de Janeiro.

288. Au pas. Marche militaire. a) ed. Mackar, P. (1877),
b) ed. Noël, P.

289. Danse persane. Air de ballet, arrangé par Edmond Missa. ed. Weiller, P. (1903). (V zbirki: Voisin et voisine. Morceaux extra-faciles Nr. 12.)

290. Gaïeté. Fantaisie-Galop. ed. Noël, P.

291. Gammes concertantes. ed. Langlois, P. (1907) (in v zbirki: Le meilleur conseiller du Piano, ed. Langlois P.).

292. Grands yeux et petits pieds. Boléro. a) ed. Langlois, P. (1907), b) ed. Napoleao, Rio de Janeiro.

293. J'espère. Polka. a) ed. Bonoldi (Pacini), P., b) ed. Ricordi, M. (1848), c) ed. Schott, Bruxelles.

294. do 299. L' Aquarium. Six bluettes musicales. ed. Le-duc, P.

300. L' Illyrie. Valse de concert. a) ed. Ravellet, P. (1881), b) ed. Loret, P.

301. La Poste aux Nouvelles. ed. Langlois, P. (1875, 1907) (tudi v zbirki: Les Fêtes du piano, ed. Langlois, P. 1907).

302. Le Prix d'honneur. Marche. ed. Langlois, P. (1875).

303. Marche militaire très facile, composée en 1821 à l'occasion du Congrès de Laybach. (Der beliebte Laibacher Congress-Marsch.) a) samozaložba, b) ed. Mechetti, W.

304. Ouverture pour Concours et Distribution des Prix. ed. Langlois, P. (1875).

305. Retour des bergers. ed. Coutarel, P. (1899).

306. Rosée de saphirs. Polka-Mazurka. ed. Langlois, P. (1907).

c) 6-ročno

307. Au pas. Marche militaire. a) ed. Mackar, P. (1877), b) ed. Noël, P.

308. Boléro. ed. Gallet, P. (1899).

309. La Poste aux Nouvelles. ed. Langlois, P. (1880) (V zbirki: Le meilleur conseiller du Piano.)

310. Le Concert au Pensionnat. Collection de morceaux pour le concours, arrangés par G. M. ed. Iochem, P. (1881).

311. do 312. Le Jour du Triomphe. Deux morceaux pour concours et distribution des Prix. Nr. 1. Avant le Concours — Ouverture. Nr. 2. Prix d'honneur-Marche. ed. Hachette, P. (1907).

313. Le Prix d'honneur. Marche. ed. Langlois, P. (1875).

314. Lucifer. Galop brillant. ed. Langlois, P. (1907). (V zbirki: Les Fêtes du Piano.)

315. Ouverture pour Concours et distribution de prix. ed. Langlois, P. (1875).

316. Sursum corda! Marche célèbre. ed. Langlois, P. (1880) (in v zbirki: Les Fêtes du piano, 1907).

317. Une partie de chasse. Fantaisie. ed. Langlois, P. (1880) (in v zbirki: Les Fêtes du piano, 1907).

č) 8-ročno (2 klavirja)

318. Au pas. Marche militaire. ed. Mackar, P. (1877).

319. Skladba za 2 klavirja, izvajana dne 16. in 17. 8. 1840 v Pragi. (Rkp.?)

II. Klavir

(priredbе tujih skladateljev)

a) 2-ročno

320. Adam (Ad.): Si j'étais roi. Ouverture. ed. Leduc, P.

321. Air favori de Marie Antoinette. ed. Williams, London.

322. Bagnat (L.): Le Canal de Panama. Quadrille.

323. Battmann (J. L.): Le petit Clairon. Fantaisie, pas redoublé.

324. Beethoven (L. v.): Andante de la première Symphonie. ed. Leduc, P.

325. do 333. Beethoven (L. v.): Neuf symphonies. (?)

334. Bellini (V.): Variations bravoureuses sur Norma de Bellini. Op. 49. (Dédiées à M. S. Thalberg.) Morceau de Salon. a) ed. Philipp. P., b) ed. Troupenas, P., c) ed. Artaria, W., č) ed. Diabelli W.

335. Bilse (B.): Sturmmarschgalopp simplifié. ed. Janin, Lyon, (1900).

336. Boccherini (L.): Célèbre menuet. ed. Mackar, P.

337. Boccherini (L.): La Sicilienne. Transcription. a) ed. Mackar, P., b) ed. Leduc, P.

338. Boieldieu (A. F.): Fantaisie facile sur l'opéra »La fille invisible« (à Mlle Léontine Rolin). Op. 105. ed. Boieldieu, P.

339. Boieldieu (A. F.): Polka de la »Dame blanche«. ed. Cotelle, P.

340. Bordèse (L.): Mignon regrettant sa patrie. Fantaisie pour piano ou harmonium.

341. Bordèse (L.): Maria Stuart. Rêverie pour piano ou harmonium.

342. Chants nationaux de tous les pays. ed. Leduc, P. (1872). (V zbirki: Chefs d'oeuvre des grands maîtres, Nr. 70, ed. Bijou, P.)

343. Chassaigne (F.): Fantaisie sur la célèbre romance »Elle aimait les lilas«. op. 192. ed. Noël, P.

344. Coedès (A.): La belle Bourbonnaise.

345. Croisez (A.): Phaéton. Galop.

346. Danbé (J.): Marche brésilienne.

347. do 349. Donizetti (G.): Trois Fantaisies sur Don Pasquale. Nr. 1. (très facile). Nr. 2. (facile). Nr. 3. (Morceau de salon). Op. 77. a) ed. Heu, P., b) ed. Chabal, P., c) ed. Grus & Cie, P.

350. do 369. Echos des compositeurs classiques et modernes. Nr. 1. Beethoven, Allegretto de la 27e sonate op. 90. Nr. 2. Chopin 2me Valse op. 34. Nr. 3. Dussek, Chantons l'hymen, op. 34. Nr. 4. Field, 5e Nocturne. Nr. 5. Händel, Le forgeron. Nr. 6. Hummel, Allegro op. 34. Nr. 7. Mendelssohn, Romance sans paroles op. 102. Nr. 8. Mozart, Allegretto de la 7e Sonate. Nr. 9. Schubert, La jeune mère. Nr. 10. Weber, Dernière Pensée. Nr. 11. E. Bach, Rondo. Nr. 12. Beethoven, Larghetto de la 2ème symphonie. Nr. 13. Clementi, Vivace op. 36. Nr. 14. Händel, Gavotte. Nr. 15. Haydn, Allegretto de la 12e symphonie. Nr. 16. J. P. Martini, Plaisir d'amour. Nr. 17. Mozart, Andante de la 3e symphonie (4-ročno). Nr. 18. Rameau, Le tambourin. Nr. 19. Steibelt, L'orage. Nr. 20. Weber, Invitation à la valse, op. 68. ed. Leduc, P.

370. Etterlen (A.): Galop des Crécelles. Galop facile en feuille. ed. Noël, P.

371. Fumagalli (A.): Le Chanteur printanier. Tyrolienne. a) ed. Langlois, P. (1894), b) ed. Pomier, P.

372. Gabussi (V.): Variationen über die beliebte Romanze der Sagra Gabussi: Dormi, dormi bel bambino. ed. Mechetti, W. (1840).

373. Grisar (A.): »Bonsoir, Monsieur Pantalon!« Petit Rondeau de l'opéra, op. 91. a) ed. Bureau central de musique, P., b) ed. Gregh, P., c) ed. Rouart, Lerolle & Cie, P., ç) ed. Ricordi, M. (1851).

374. Haydn (J.): Sérénade extraite du quatuor op. 3. Nr. 5. ed. Noël, P.

375. Haydn (J.): Variationen über »Gott erhalte«. (Rkp. ali improvizacija?)

376. de Hoven (Vesque de Püttlingen): Turandot. Grande Fantaisie de Concert sur l'opéra de Hoven. Op. 53 1ère partie dédiée a Mlle Julie M. Jaccand, élève de Mr. Micheuz. 2ème partie dédiée à Mlle Claire Prache, élève de Mr. van Nuffel. a) ed. Philipp, P., b) ed. Heugel, P.

377. Kéler (B.): Je pense à toi... Valse.

378. do 380. Kunc (A.): Heures saintes. Trois transcriptions religieuses.

381. do 386. Les Amusettes. Six bluettes musicales. Op. 148. Nr. 1. Barcarolle de l'Obéron. Nr. 2. Boléro. Nr. 3. Carnaval de Venise avec variations. Nr. 4. Gavotte de Gluck. Nr. 5. Deux Tyroliennes. Nr. 6. Sturmgalopp. ed. Gallet, P. (1899).

387. Lindpaintner (P.): Introduction et Variations brillantes suivies d'une grande Marche militaire sur un thème favori de l'Opéra le Vampyr. Op. 41. ed. Mechetti, W. (1830).

388. Martini (J. P.): Plaisir d'amour. Fantaisie brillante. Op. 87. a) ed. Launer, P., b) ed. Girolid, P.

389. Mattei (T.): Le Printemps. Valse chantée.

390. Mattei (T.): Souriez! Mélodie-Valse.

391. Marcaillhou (G.): Rêverie sur un thème de la célèbre valse Indiana. Op. 114 (à Mlle Brouneau). a) ed. Mackar, P., b) ed. Noël, P. (1866).

392. Meyerbeer (G.): Fantaisie sur »L'Etoile du Nord«. Op. 104 (à Mlle Mathilde Cellerier). ed. Brandus, P.

393. Mozart (W. A.): Adieu. Mélodie allemande. Dernière pensée musicale de W. A. Mozart. Chanté par Roger. Transcription. Op. 113. a) ed. Mackar, P., b) ed. Noël, P.

394. Ouvertures célèbres. (?)

395. Paganini (N.): Caprice. Op. 31. ed. Artaria, W. (1828).

396. Paganini (N.): Scherzo (motif avec les clochettes). Op. 32. a) ed. Artaria, W. (1828), b) ed. Czerny, W., c) ed. Witzendorf, W.

397. Pugni (C.): Fantaisie sur »Le Pardon de Stella«. ballet. Op. 93. (Dédiée à Miss Julia Mandeville.) a) ed. Heugel, P., b) ed. Chabal, P., c) ed. Boieldieu, P.

398. Rossini (G.): Fantaisie sur »Robert Bruce«. op. 95. ed. Brandus, P. (1846).

399. Rossini (G.): Fantasia sull' Elisabetta. Op. 107. ed. Ricordi, M.

400. Rossini (G.): Rosine (Barbier de Seville). Valse brillante. ed. Eveillard, P.

401. Rossini (G.): Trio de »Robert Bruce«. ed. Brandus, P. (1846).

402. Roszavölgyi: Rakoczy-Marsch. Célèbre marche hongroise. ed. Miller, Pesth.

403. Rouget de Lisle: La Marseillaise. ed. Choudens, P.

404. Schubert (F.): Souvenirs poétiques.

405. Thomas (A.): Fantaisie sur l'opéra »Le Songe d'une nuit d'été«. Op. 89 (à Mlle Ida Sengel). a) ed. Bureau central de musique, P., b) ed. Escudier, P., c) ed. Heugel, P., č) ed. Ricordi, M. (1851).

406. Thomas (A.): Fantaisie brillante sur l'opéra »Le Caïd«. Op. 88 (à Mlle Félicie Corriol). a) ed. Bureau central de musique, P., b) ed. Heugel, P.

407. Thomas (A.): Fantaisie sur »Raymond«. Op. 92. ed. Bureau central de musique, P.

408. Thomas (A.): Fantaisie très facile sur »La Tonelli«. Op. 102 (à Mlle Marie Escudier). a) ed. Escudier, P. (1854), b) ed. Heugel, P.

409. Varney (A.): Fantaisie sur le chœur des Girondins »Mourir pour la patrie«. Op. 80. a) ed. du Conservatoire, P., b) ed. Cendrier, P. (1848).

410. Verdi (G.): Romance transcrite et variée de l'opéra »Luisa Miller«. Op. 90 (à Mlle Helmine de Clermont). a) ed. Bureau central de musique, P., b) ed. Ricordi, M. (1851).

411. Verdi (G.): Fantasia sul Trovatore. Op. 108. ed. Ricordi, M.

412. Verdi (G.): Fantaisie sur Rigoletto. Op. 106. ed. Ricordi, M.

413. Verdi (G.): Fantaisie sur Macbeth. Op. 69. ed. Bureau central de musique, P.

414. Verdi (G.): Fantaisie brillante sur Macbeth. Op. 76. a) ed. Heu, P., b) ed. Ricordi, M. (1848).

415. do 416. Weber (C. M.): Duo brillant sur la Dernière pensée. Op. 116. Nr. 1. Nr. 2. (à Mme la Princesse de Metternich). a) ed. Mackar, P., b) ed. Noël, P.

417. Weber (C. M.): Grande Fantaisie sur l'opéra »Obéron«. Op. 81. a) ed. Troupenas, P., b) ed. Girod, P.

418. Weber (C. M.): Grande Valse brillante sur l'opéra »Le Freyschutz«. ed. Eveillard, P.

419. Weber (C. M.): Fantaisie très facile et sans octaves sur »Le Freyschutz«, a) ed. Lambert, P., b) ed. Choudens, P.

420. Variationen über Themen aus dem Ballet »Die feindlichen Volksstämme«. (Rkp.?)

421. Variations brillantes sur un thème allemand: La Fête des ouvriers (Das Fest der Handwerker). Op. 70. a) ed. Launer, P., b) ed. Girod, P.

b) 4-ročno

422. Adam (A.): Ouverture de »Si j'étais roi«. Op. posth. ed. Leduc, P.

423. Battmann (J. L.): Avant le combat. Fantaisie-marche.

424. Battmann (J. L.): Les Eclors de Séville. Fantaisie-boléro.

425. Battmann (J. L.): Ma charmante. Fantaisie-valse.

426. Battmann (J. L.): Souvenir. Fantaisie-polonaise.

427. Battmann (J. L.): Sur la Méditerranée. Fantaisie-barcarolle.

428. Bellini (V.): Variations brillantes sur »Roméo et Juliette«. Op. 19. a) ed. Bonoldi, P., b) ed. Philipp, P., c) ed. Ricordi, M. (1851).

429. Bellini (V.): Divertissement brillant sur des motifs de »Norma«. ed. Leduc, P.

430. Boccherini (L.): Sicilienne. ed. Mackar, P.

431. Boccherini (L.): Célèbre Menuet du quintette en mi-majeur. ed. Mackar, P.

432. Boieldieu (A. F.): Polka de »La Dame blanche«. ed. Cotelte, P.

433. Botte (A.): Souvenir de l'ange gardien.

434. Coedès (A.): Dubarry-Valse.

435. Coedès (A.): La belle Bourbonnaise. Quadrille.

436. Deransart (E.): Sur les flots. Suite de valse.

437. Dessaux (L.): Les Eclaireurs de la Seine. Polka militaire.

438. Dessaux (L.): Eole. Galop.
 439. Dessaux (L.): Pégase. Galop.
 440. Dessaux (L.): La Péruvienne. Schottisch.
 441. Dessaux (L.): Les petits baisers. Valse mignonne.
 442. Dessaux (L.): Le petits polkeurs. Polka mignonne.
 443. Dessaux (L.): Le Soir. Valse.
 444. Dessaux (L.): La toilette du printemps. Valse brillante.
 445. Dessaux (L.): Le Tour du monde. Galop brillant.
 446. Dessaux (L.): Les Amazones. Galop brillant.
 447. Dessaux (L.): Mazurka des éperons.
 448. Dessaux (L.): L'île des singes. Quadrille brillante.
 449. Dessaux (L.): The horse-guards. Quadrille anglaise.
 450. Dessaux (L.): Rêve de printemps. Mazurka.
 451. Dessaux (L.): La beauté du diable. Polka.
 452. Dessaux (L.): Barbérine. Polka-Mazurka.
 453. Dessaux (L.): Les Chiens savants. Quadrille mignonne.
 454. Dessaux (L.): Bucéphale. Galop. ed. Pond, New-York.
 455. Fischer (E.): Polka des petits oiseaux.
 456. Fischer (E.): Engagée! Valse mignonne.
 457. Fischer (E.): Dernières violettes. Valse.
 458. Fischer (E.): Le beau postillon. Galop.
 459. Godefroid (F.): L'hirondelle messagère.
 460. Guiraud (O.): Phoebus. Galop de Concert.
 461. Haydn (J.): Sérénade extraite du Quatuor op. 3. Nr. 5. ed. Noël, P.
 462. Jervis-Rubini (G.): Dans Venise. Suite de Valses.
 463. Jervis-Rubini (G.): Rayons de soleil. Suite de Valses.
 464. Kowalski (H.): Danse tchèque.
 465. Leybach (J.): 2ème Boléro brillant.
 466. Mendelssohn (F.): Rondo capriccioso. ed. Leduc, P.
 467. Pessard (E.): Menuet des »Petits violons du Capitaine Fracasse«. ed. Leduc, P.
 468. Rille, de (L.): Babirole (opérette). Quadrille.
 469. Rossini (G.): Figaro. Quadrille sur des motifs du »Barbier de Séville«.
 470. Roszavölgvi: Marche de Rakoczy. Célèbre marche hongroise. ed. Leduc, P.

471. Sciers (D.): Les Ecrévisses bordelaises. Schottisch-brillante.

472. Weber (C. M.): Invitation à la Valse. ed. Leduc, P.

473. Weber (C. M.): Ouverture du »Freyschutz«. ed. Leduc, P.

474. Weber (C. M.): Dernière pensée. Morceau de salon, extrait du duo brillant pour deux pianos, op. 116. ed. Mackar, P.

c) 6-ročno

475. Adam (A.): Ouverture de »Si j'étais roi«. ed. Leduc, P.

476. Bellini (V.): Divertissement brillant sur des motifs de »Norma«. ed. Leduc, P. (1867).

477. Bilse (B.): Sturmgalopp. ed. Janin, Lyon (1906).

478. Boccherini (L.): Célèbre menuet. ed. Mackar, P.

479. Busser (H.): Grande Marche de l'Exposition. ed. Noël, P. (1869).

480. Croisez (A.): Le voyage d'une hirondelle.

481. Croisez (A.): Phaéton. Galop.

482. Guiraud (O.): Phoebus. Galop de Concert.

483. Marcaillou (G.): Le torrent. Valse. ed. Leduc, P.

484. Marcaillou (G.): Indiana. Grande Valse. ed. Leduc, P.

485. Pessard (E.): Menuet des »Petits violons du Capitaine Fracasse«. ed. Leduc, P. (1878).

486. Roszavölgyi: Marche de Rakoczy. Célèbre marche hongroise. ed. Leduc, P. (1907).

487. Weber (C. M.): Ouverture de »Freyschutz«. ed. Leduc, P.

č) 8-ročno (2 klavirja)

488. Beethoven (L. v.): Andante de la 1ère Symphonie. ed. Leduc, P.

489. Boieldieu (A. F.): »Jean de Paris«. ed. Leduc, P.

490. Dessaux (L.): Bucéphale. Célèbre galop. ed. Leduc, P.

491. Magnus (D.): Marche russe. ed. Leduc, P.

492. Mendelssohn (F.): Rondo capriccioso. ed. Leduc, P.

493. Weber (C. M.): Obéron. Ouverture. ed. Leduc, P.
 494. Weber (C. M.): Invitation à la Valse. ed. Leduc, P.
 495. Weber (C. M.): Duo brillant sur la dernière pensée de Ch. M. de Weber (à Mme la Princesse de Metternich). Op. 116. ed. Mackar, P.
 496. Weber (C. M.): Freyschutz. Ouverture. ed. Leduc, P.
 497. Mozart (W. A.): Don Juan. Ouverture. ed. Leduc, P.

d) 12-ročno (3 klavirji)

498. Adam (A.): Ouverture de »Si j'étais roi«. ed. Leduc, P.
 499. Donizetti (G.): 3ème Fantaisie sur »Don Pasquale«. ed. van Nuffel, P.
 500. Haendel (G. F.): Fugue. Op. posth. ed. Leduc, P. (1890).
 501. Weber (C. M.): Fantaisie sur »Obéron«. ed. van Nuffel, P.

III. Komorna glasba

502. Op. 58. Amusement pour le violoncelle avec piano-forte. Paris.
 503. Les petits Concerts du violoniste. Morceaux très faciles pour violon & piano, arrangés par Edmond Missa: Nr. 3. Berceuse arabe de G. Micheuz. ed. Weiller, P. (1901).
 504. Prière du soir. Mélodie pour violon et piano, arrangé par G. Micheuz d'après son op. 112 Nr. 1. ed. Mackar, P. (1886).
 505. Berceuse arabe. (V zbirki: Les premiers pas du mandoliniste. Morceaux très faciles pour mandoline et piano par Jules Cottin). ed. Weiller, P. (1900).
 506. Weber (C. M.): Variations pour le pianoforte avec accompagnement du violon sur un thème favori de l'opéra »Obéron«. op. 218. ed. Mechetti, W.
 507. Weber (C. M.): Les Sirènes. Barcarolle de l'Obéron pour piano et harmonium.
 508. Le Bijou. Polonaise für 2 Pianofortes mit Begleitung eines Violon. (Rkp.?) (izv. 14. 10. 1836).

IV. Orkestralna glasba

509. Koncert za klavir in orkester. Allegro, Adagio, Finale. (Rkp.?) (Izv. 19. 3. 1839).

510. Lustlager-Symphonie. (Rkp.?) (Izv. 14. 9. 1836.)

511. Scherzo nach Paganinischen Themen, nach op. 31. (Rkp.?) (Izv. 14. 9. 1836.)

512. Variations brillantes sur l'air »Au clair de lune«. (Rkp.?) (Izv. 19. 3. 1839.)

513. Uvertura Nr. 3. A-dur. Part & glasovi arhiv Gl. m. Ljubljana.

514. Grandes Variations de Concert sur un thème original (Des-dur) mit Quartett- oder Orchesterbegleitung. Glasovi za klavir, kvartet in orkester: ed. Cranz, Leipzig. (Izv. 14. 10. 1836.)

515. Pugni (C.): Fantaisie sur »Le pardon de Stella«, écrite par Micheuz de Laybach en Illyrie. Op. 93. (Rkp.?)

B. VOKALNA GLASBA

1. Samospevi (dvospevi)

516. op. 22. Die Türkenpfeife. Gedicht von Pfefferl. In Musik gesetzt für zwey Singstimmen mit Begleitung des Pianoforte und dem Herrn Joseph Freyherrn von Kielmanns-egge, k. k. Hofrathe, des Leopold-Ordens Ritter etc. etc. ehrfurchtsvoll gewidmet. ed. Haslinger, W. (pred 1844).

517. op. 78. Ma dernière prière, pour une voix avec accompagnement de piano. Paroles françaises et allemandes de Hermann Maurer, traduction anglaise de M. A. B. (à lady Jane Hay). ed. Chabal, P. (1847).

518. Ida. Fleur de gaîté. Paroles de E. Jaquinot. Sopran ou ténor et piano. ed. Schott, Mainz (1846).

519. Le Flibustier Napolitain. Paroles de E. Jaquinot. Romance pour voix de basse et piano (à Mr. P. Klein). a) ed. Troupenas, P. (1846). b) ed. Brandus, P.

520. Des Sängers Heimath. Gedicht von Foglar. (Glas. violončelo in klavir.) (Rkp.?)

521. An Amalie. Gesang und Klavier. ed. Bermann, W.
 522. Cantique de Noël. Paroles de Cyprien Dumazer.
 Chant avec accompagnement d'orgue et piano. ed. Gallet,
 P. (1911).

2. Zborovske skladbe

523. Cantique de Noël. Paroles de Cyprien Dumazer.
 Pour solo et chœur. Ed. Chatot, P. (1878). ed. Bote & Bock, B.

3. Zborovsko-instrumentalne skladbe

524. op. 9. Der Wanderer und der Bach. (Sopran-potok
 in tenor-popotnik, ženski zbor-glasovi iz gor in orkester.)
 (1826.) Part. arhiv Gl. m. Lj.

C. ODRSKA DELA

525. Das Feenkind. Ein Zauberspiel von Meisl. 1828.
 526. Ouverture zum Feenkind von G. M., Compositeur,
 Mitglied des St. Anna Vereines in Wien. Als Eigenthum des
 Conservatorium's zu Laibach vom Verfasser eingesendet.
 Part. in glasovi arhiv Gl. m. Lj.
 527. Ein ungetreuer Diener seiner Frau. Spevoigra. Be-
 sedilo: Gleich. (1829.)
 528. Das Reimspiel. (1829.) Spevoigra.
 529. Die Radicalcur durch die Erfahrung. (1829.) Spe-
 voigra.
 530. Recht behalten die Planeten. (1835?) Spevoigra.
 531. Uvertura k »Recht behalten die Planeten«. (rekon-
 struirana iz glasov, arhiv Gl. m. Lj.)
 532. Die Maske oder die Männerfeindinnen. Komična
 slika (komisches Gemälde) v treh dejanjih. Napisal J.
 Schickh (1840).

UPORABLJENI TISKANI BIOGRAFSKI VIRI

a) Obsežnejši članki in navedbe v slovarjih

1. Fridolin Kavčič: Jurij Mihelec. »Ljubljanski Zvon«, 1895, stran 77/79.
2. Dr. Josip Mantuani: Jurij Mihevec. »Nova muzika«, 1929, stran 9—11.
3. Firmin-Didot-Hoefer: Nouvelle biographie générale, Paris, 1850 et seq., knjiga XXXV, str. 451.
4. Fétis Biographie universelle des Musiciens, Paris, 1864, 2ème ed., knjiga VI, str. 136.
5. Fétis-Pougin, Supplément et complément, Paris, 1880, knjiga II, str. 220/21.
6. Wurzbach, Biographisches Lexikon des Kaiserthums Oesterreich, Wien, knjiga XVIII, str. 217.
7. Larousse, Grand dictionnaire universel, Paris.
8. Keesbacher, Die philharmonische Gesellschaft in Laibach, 1862, str. 79.
9. Riemann-Einstein, Musiklexikon. 11. natis, Max Hesse, Berlin, 1929, str. 1178.

b) Pisma, omembe, kritike in sestavki v revijah in časnikih

10. »Jutro«, Ljubljana: 16. I. 1924, str. 5 (dr. Čerin).
11. »Jutro«, Ljubljana: 18. I. 1924, str. 5 (Nestor).
12. »Jutro«, Ljubljana: 8. V. 1927, str. 11 (pismo materi).
13. »Slovenski narod«, Ljubljana: 23. IX. 1882, str. 218 (nekrolog).
14. »Ljubljanski Zvon«, Ljubljana: 1899, str. 195 (pismo dr. Zupanca prijatelju Čopu).
15. »Laibacher Zeitung«, Ljubljana: 1854, str. 237 (napoved skladbe »Illyriens Tänze«, op. 45).
16. »Illyrisches Blatt«, Ljubljana: 1839, str. 60 (napoved koncerta).
17. »Carniola«, Ljubljana: 1909, str. 152 (dr. Valter Šmid, poročilo o koncertu).
18. »L'Art musical«, Paris: 7. IX. 1882, str. 287 (nekrolog).
19. »Revue et Gazette musicale de Paris«, Paris: 23. XII. 1849, str. 404 (napoved skladbe).
20. »Le Ménestrel«, Paris, Heugel: na raznih mestih.

21. »Neues Wiener Tagblatt«, Wien: 9. II. 1924 (Philipp Löwe, članek).

22. »Allgemeine Theaterzeitung«, Wien: na raznih mestih.

23. »Allgemeine musikalische Zeitung«, Leipzig, Breitkopf & Härtel: na raznih mestih.

24. »Allgemeiner musikalischer Anzeiger«, Wien, Tobias Haslinger: na raznih mestih.

25. »Musikalisches Wochenblatt«, Leipzig: 21. IX. 1882, str. 460 (nekrolog).

26. Verzeichnis aller Vorstellungen im k. k. priv. Theater in der Leopoldstadt seit Gründung durch Carl Marinelli am 21. X. 1781 bis Ende Oktober 1860, dem Archiv gewidmet von J. B. Lang, Regisseur dieser Bühne (rokopis).

BIBLIOGRAFSKI VIRI

a) Katalogi knjižnic

1. Knjižnice Slovenske filharmonije, bivše Glasbene matice in glasbenega oddelka Narodne in univerzitetne knjižnice, Ljubljana.
2. Bibliothèque nationale, Paris.
3. Bibliothèque du Conservatoire, Paris.
4. Musiksammlung der Gesellschaft der Musikfreunde, Wien.
5. Musiksammlung der Stadtbibliothek, Wien.

b) Katalogi izdanj

6. Fr. Hofmeister, Musikalien Katalog, od 1840 dalje.
7. Pazdirek, Universal-Handbuch der Musikliteratur aller Zeiten und Völker, knjiga XX.
8. Katalogi posameznih edicij.

KRATICE

op.	— opus (delo)
P.	— Paris (pri založbah)
B.	— Berlin (pri založbah)
W.	— Wien (Dunaj) (pri založbah)
M.	— Milano (pri založbah)
Gl. m. Lj.	— Glasbena matica v Ljubljani
rkp.	— rokopis
part.	— partitura
gl.	— glasovi
2-r.	— dvoročno
3-r.	— triročno itd.

Opomba. Arhiv ljubljanske Glasbene matice je bil po letu 1945 razdeljen med Narodno in univerzitetno knjižnico, knjižnico Slovenske filharmonije in knjižnico Akademije za glasbo v Ljubljani. Zato je treba iskati dela, ki so v knjigi pripisana arhivu ljubljanske Glasbene matice, v navedenih knjižnicah.

KAZALO

Uvodna beseda	5
I. Skladateljevo življenje	9
II. Mihevčevo glasbeno delo	73
Prevodi nemških in francoskih tekstov	79
III. Bibliografija Mihevčevih skladb	91
A. Instrumentalne skladbe	93
I. Klavir (originalne skladbe)	93
II. Klavir (priredbе tujih skladateljev)	107
III. Komorna glasba	114
IV. Orkestralna glasba	115
B. Vokalna glasba	115
C. Odrska dela	116
Uporabljeni biografski in bibliografski viri	117
Pomen kratic	118

Državna založba Slovenije
v Ljubljani
Za založbo
Ciril Vidmar
Tiskala Celjska tiskarna
v Celju

